

**Chronosisteenverwante faktore
wat gelei het tot bende-
betrokkenheid in 'n landelike
gebied
in die Wes-Kaap**

Lizanne Swanepoel

2011

**Chronosisteemverwante faktore wat gelei het
tot bende-betrokkenheid
in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap**

Lizanne Swanepoel

**Verhandeling in artikelformaat voorgelê ter gedeeltelike vervulling van
die graad MA Psigologie
aan die Noordwes-Universiteit (Potchefstroom-kampus).**

November 2011

Studieleier: Dr. Mariette van der Merwe

Kandidaat: Lizanne Swanepoel

Studentenommer: 23243945

VERKLARING

Ek verklaar hiermee dat die navorsingsondersoek met die titel:

*Chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid
in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap*

my eie werk is en dat ek alle bronne wat ek gebruik het of aangehaal het deur middel van volledige bronverwysings aangedui en erken het.

Handtekening

Datum

Lizanne Swanepoel

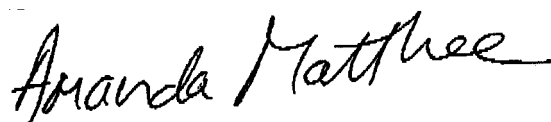
Studentenommer: 23243945

VERKLARING VAN TAALVERSORGER

Monday, 14 November 2011
Telephone and fax: 021 979 5050
Cell: 082 5703 895
E-mail: amandam@mweb.co.za
✉ 3151 Tyger Valley 7536

Language editing

I hereby acknowledge that I have edited Lizanne Swanepoel's research report titled *Chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap* based on Harvard editing standards.

Amanda Matthee
Kopieskrywer, vertaler en taalversorger
Copywriter, translator and editor
MA, Hons BA, Postgraduate Diploma in Translation

DANKBETUIGINGS

Ek kon hierdie navorsing onderneem danksy die ondersteuning wat ek ontvang het. Daarom bedank ek graag die volgende:

- Liewe Jesus wat my beskerm het en my met soveel vermoëns geseën het
- Dr. Mariette van der Merwe vir leiding, kennis en kommunikasie
- My ouers Jan en San-Marie vir ondersteuning, opoffering asook die geleentheid om hierdie studie te doen
- My kêrel Danie vir ondersteuning en aanmoediging
- My vriend Pieter Bosman vir beskerming
- My deelnemers vir vertrouwe en waagmoed
- Jackson, Ilana, Jako en Andre

OPSOMMING

Twee navorsingsvrae word deur hierdie studie beantwoord, naamlik “Wat is die Chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid in ’n landelike gebied in die Wes-Kaap vanuit die perspektief van oud-bendelede?” en “Watter riglyne kan daar gestel word ter voorkoming van bende-betrokkenheid by jonger kinders in Sir Lowry’s Pass Village, gebaseer op die chronosisteemverwante faktore wat geïdentifiseer word?” ’n Gevallestudie-ontwerp is gevolg waar retrospektiewe beskrywings van oorsaaklike faktore deur oud-bendelede lig gewerp het op aspekte wat relevant is in die voorkoming van bende-betrokkenheid by jonger kinders in ’n kwesbare landelike gebied, naamlik Sir Lowry’s Pass Village in die Wes-Kaap.

Chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid in ’n landelike gebied in die Wes-Kaap, naamlik Sir Lowry’s Pass Village, moet vasgestel word aangesien dit ’n kettingreaksie tot gevolg het. Sir Lowry’s Pass Village is ’n gevaarsone vir kinders wat bende-betrokkenheid betref. Indien die faktore vasgestel kan word, kan dit as ’n riglyn vir die bekamping van bende-betrokkenheid dien. Hierdie studie poog om riglyne daar te stel gebaseer op die bevindinge sodat kinders teen bende-betrokkenheid beskerm kan word.

SLEUTELTERME

Chronosisteem; Gestalt; Veldteorie; Ekologiese teorie van ontwikkeling; fundamentele menslike behoeftes; Fenomenologie.

ABSTRACT / SUMMARY

Two research questions are being answered by this study, namely “What is the chronosystem-related factors leading to gang involvement in a rural area in the Western Cape as seen from the perspective of ex-gangsters?” and “What guidelines can be drawn up to prevent gang involvement among younger children in Sir Lowry’s Pass Village, based on the chronosystem-related factors that have been identified?”

A case study design was followed where retrospective descriptions of causal factors by former gang members shed light on aspects that are relevant for the prevention of gang involvement among younger children in a vulnerable rural area, namely Sir Lowry’s Pass Village in the Western Cape.

Chronosystem-related factors leading to gang involvement in the Western Cape rural area of Sir Lowry’s Pass Village must be determined as this leads to a chain reaction. Sir Lowry’s Pass Village is a danger zone for children in terms of gang involvement. If these factors can be determined, this can serve as guideline for the fight against gang involvement. This study aims to draw up guidelines based on the research findings in order to help protect children against gang involvement.

KEYWORDS

Chronosystem; Gestalt; Field theory; Ecological theory of development; Fundamental human needs; Phenomenology.

VOORWOORD

Die verhandeling is in artikel formaat gedoen. Die artikel is gerig op die joernaal CRIMSA (CRIMINOLOGICAL AND VICTIMOLOGICAL SOCIETY OF SOUTHERN AFRICA) riglyne vir CRIMSA artikel aangeheg in bylae C.

INHOUDSOPGAWE

VERKLARING VAN EIE WERK.....	3
VERKLARING VAN TAALVERSORGER.....	4
DANKBETUIGINGS.....	5
OPSOMMING.....	6
ABSTRACT / SUMMARY.....	7
VOORWOORD.....	8
INHOUDSOPGAWE.....	9
BYKOMENDE ASPEKTE.....	12
AFDELING A: INLEIDING TOT DIE STUDIE.....	14
1. INLEIDING, AGTERGROND EN RASIONAAL VAN DIE STUDIE.....	14
2. DOELSTELLINGS EN DOELWITTE.....	17
3. SENTRALE TEORETIESE ARGUMENT.....	18
4. TEORETIESE ONDERBOU/PARADIGMA.....	18
4.1 Beskrywing van konsepte.....	18
5. NAVORSINGSMETODOLOGIE.....	20
5.1 Literatuurstudie.....	20
5.2 Navorsingsontwerp.....	21
5.3 Deelnemers.....	22
5.4 Metodes van data-insameling.....	22
5.5 Dataverwerking.....	23
6. ETIESE ASPEKTE TER SPRAKE.....	24
7. VERTROUENSWAARDIGHEID VAN DIE STUDIE.....	25

8. SAMEVATting.....	26
BRONNELYS.....	27
EDITORIAL POLICY AND REQUIREMENTS FOR CRIMSA.....	31
AFDELING B (ARTIKEL).....	36
Chronosystem-related factors leading to gang involvement in a rural area in the Western Cape.....	36
SUMMARY.....	37
INTRODUCTION.....	38
CONCEPTS / THEORETICAL ASPECTS / PARADIGMS.....	40
Description of concepts.....	40
RESEARCH METHODOLOGY AND DESIGN.....	42
Methods of data collection.....	42
Data processing.....	43
FINDINGS AND DISCUSSIONS.....	44
Theme 1: Subsistence as fundamental human need.....	45
Theme 2: Understanding as fundamental human need.....	46
Theme 3: Identity as fundamental human need.....	47
Theme 4: Affection as fundamental human need.....	47
Theme 5: Participation as fundamental human need.....	48
Theme 6: Protection as fundamental human need.....	49
Theme 7: Macro system / government.....	51
GUIDELINES AND RECOMMENDATIONS FOR FURTHER RESEARCH.....	53
CONCLUSION.....	57

LIST OF REFERENCES.....	59
AFDELING C: BEVINDINGS EN AANBEVELINGS.....	63
1. INLEIDING.....	63
2. OORSIG OOR STUDIE.....	64
3. NAVORSINGSDOELSTELLINGS EN –DOELWITTE.....	65
4. VERTROUENSWAARDIGHEID EN GELDIGHEID VAN DIE STUDIE.....	66
5. BEVINDINGS.....	66
6. RIGLYNE.....	70
7. VERDERE NAVORSING.....	73
8. SAMEVATTING.....	74
BRONNELYS.....	76
ALGEMENE BRONNELYS.....	78
BYLAE.....	83
A: TOESTEMMINGSVORM.....	84
B: TRANSKRIBERING VAN DEELNEMER A.....	86
C: RIGLYNE VIR CRIMSA-ARTIKEL.....	123

BYKOMENDE ASPEKTE/ ADDISIONELE INLIGTING

Bladsynommers by bronne op die internet

Die navorser is daarvan bewus dat die Harvard-metode van verwysing bladsynommers vereis. Internetbronne bied egter dikwels geen bladsynommer nie, maar net 'n datum as verwysing. Die volgende bronne is voorbeelde uit die navorser se studie:

Kinnes, I. 2000. *Structural changes and growth in gang activities*. Beskikbaar: <http://www.iss.co.za>. Toegang op: 2011/05/16.

Menges, T. 2008. Dis oorlog teen bendes, dwelms. *Die Son*, 24 November 2008. Beskikbaar: <http://152,111,1,87/argief/berigte/dieburger/2008/11/24/ks/5/ssGangs.html>. Toegang op: 2011/04/20.

Steinberg, J. 2005. *The illicit abalone trade in South Africa*. Occasional Paper 105, April 2005. Beskikbaar: <http://www.iss.co.za/pubs/papers/105/Paper105.htm>. Toegang op: 2011/05/24.

Reid, J. 2008. Inking by numbers – Tattoos in Cape Town. *Don't Panic Magazine*, 9 Januarie 2008. Beskikbaar: www.dontpaniconline.com/magazine/arts/inking-by-numbers-tattoos-in-cape-town. Toegang op: 2011/09/12.

Verwysing na geslag

Daar word deurlopend na die manlike geslag verwys omdat die deelnemers van die studie slegs uit die manlike geslag bestaan het.

2001 Sensus

Daar word verwys na die 2001 sensus aangesien die inligting van die 2011 sensus nog nie beskikbaar is nie.

Afdeling B: Artikel

Die verhandeling is in artikel formaat gedoen. Die artikel is gerig op die joernaal CRIMSA (CRIMINOLOGICAL AND VICTIMOLOGICAL SOCIETY OF SOUTHERN AFRICA) riglyne vir CRIMSA artikel aangeheg in bylae C.

AFDELING A:

Chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot bende- betrokkenheid in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap

Mej. Lizanne Swanepoel, Meestersgraadstudent aan die Noordwes-Universiteit
(Potchefstroom-kampus)

Dr. Mariette Van der Merwe, Senior lektor by die Sentrum vir Kinder-, Jeug- en
Familiestudies, Fakulteit Gesondheidswetenskappe, Noordwes-Universiteit
(Potchefstroom-kampus)

1. INLEIDING, AGTERGROND EN RASIONAAL VAN DIE STUDIE

Sir Lowry's Pass Village is geleë in die Helderbergkom van die Wes-Kaap en het 'n bevolking van sowat 8 000 mense (City of Cape Town Census, 2001). 'n Opname deur die Universiteit van Stellenbosch in 2004 toon dat Sir Lowry's Pass Village 'n gebied is wat gekenmerk word deur oorbevolking, werkloosheid, alkohol- en dwelmmisbruik (veral onder die jeug), en 'n hoë voorkoms van gesinsgeweld. Statistiek verskaf deur die Suid-Afrikaanse Polisie (Helderberg Street People) dui aan dat Sir Lowry's Pass Village die hoogste voorkoms van seksuele misdrywe in die Helderbergkom het en ook die hoogste voorkoms van gewelddadige misdaad (moord, aanranding en aanranding met die opset om ernstig te beseer).

Die Sentrum vir Kinder-, Jeug- en Familiestudies (AUTHér, Noordwes-Universiteit) is betrokke by navorsing in Sir Lowry's Pass Village oor uitreikprogramme vir kinders in die middelkinderjare. Die betrokke uitreikgroep, Jabulani Africa Ministries (JAM), het bevind dat daar 'n probleem is met bendes in Sir Lowry's Pass Village. Verskeie oud-bendelede is tans betrokke by JAM-uitreikprogramme.

Die noodsaaklikheid van hierdie studie word onder meer gerugsteun deur die siening van Kinnes (2000) wat reeds in 2000 aangedui het dat bendes uit stedelike gebiede uitwyk na meer landelike gebiede wanneer dit te riskant raak om met bende-

bedrywighede in stedelike gebiede voort te gaan. Dit is bekend dat gebiede soos Hawston naby Hermanus 'n brandpunt geword het vir bende-bedrywighede, veral bende-bedrywighede wat op die smokkel van perlemoen gerig is. Navorsingsbevindings van Steinberg (2005) dui daarop dat leerders in Hawston meermale kies om nie meer skool te gaan nie omdat hul inkomste uit perlemoen-smokkelhandel in bendeverband selfs meer is as wat hul onderwysers verdien. Hierdie tendens is kommerwekkend, ook vir 'n kwesbare gemeenskap soos Sir Lowry's Pass Village waar kinders en gesinne oor min konkrete bronne beskik.

Sir Lowry's Pass Village is 'n kwesbare gebied weens die ligging daarvan (net buite Somerset-Wes op die hoofroete na die Overberg) en weens die ernstige psigo-sosiale probleme wat daar voorkom. Uit die navorsing oor uitreikprogramme deur M-student Lianca Fourie (persoonlike kommunikasie met Fourie) blyk dit reeds dat die kinders in die middelkinderjare in hierdie gebied kwesbaar is weens die psigo-sosiale probleme, soos hierbo beskryf. Voorkomende insette oor bende-betrokkenheid is van kardinale belang aangesien sodanige betrokkenheid kan lei tot 'n siklus van misdaad, dwelmafhanklikheid en vroeë skoolverlating. Ward en Bakhuis (2010: 51) dui aan dat daar nog nie sinvol deur doeltreffende programme aandag geskenk word aan kinders se betrokkenheid by bendes nie. Deur oud-bendelede te benut om faktore te identifiseer wat tot bende-betrokkenheid kan lei, kan voorkomende insette vir kinders in jonger ouderdomsgroepe meer doelgerig beplan word. Hierdie studie met sy beperkte omvang is gerig op die verkenning van oorsaaklike faktore wat lei tot bende-betrokkenheid deur 'n retrospektiewe terugblik deur oud-bendelede op aspekte in hul chronosisteme wat tot sodanige betrokkenheid gelei het. Die fokus val dus op die deelnemers se geleefde ervaring (*lived experience*) wat die studie binne 'n fenomenologiese raamwerk plaas (Heppner & Heppner, 2004: 171). Vanuit hierdie geleefde ervarings kan riglyne dan vir voorkomingsprogramme opgestel word.

Hierdie navorsing het beoog om 'n resente perspektief te bied vanuit die fenomenologie van oud-bendelede oor 'n aspek waaroor daar wel reeds inligting bestaan. Hierdie navorsing benut egter twee nuwe invalshoeke, naamlik die retrospektiewe beskrywings van oorsaaklike faktore deur oud-bendelede en die fokus op 'n kwesbare landelike gebied, naamlik Sir Lowry's Pass Village, waaroor geen literatuur gevind kon word wat op bende-bedrywighede gerig is nie.

Inligting soos vervat in die *Western Cape Status of the Youth Report* (2008: 107) is relevant vir hierdie studie aangesien dit agtergrondinligting bied oor moontlike oorsaaklike faktore binne die breë konteks van die bende-kultuur. Volgens hierdie verslag word bende-betrokkenheid 'n tendens as gevolg van problematiese ouerskappatrone waar ouers fisiek en/of psigologies onbetrokke en afwesig is. Die bendes vervang die tradisionele rol van die familie-eenheid (Menges, 2008). Dit bied status, 'n gevoel van iewers behoort en identiteit. Hierdie aspekte dui reeds aan waarom veldteorie binne die breër Gestalt teoretiese raamwerk relevant is vir die studie. Woldt en Toman (2005: 46) beskryf die voortdurende komplekse wisselwerking binne die veld met verwysing na eksterne en interne aspekte. Individue, groepe en gemeenskappe is voortdurend besig met konfigurasie vanuit die veld en hierdie konfigurasie van ervaring kan in denke, emosie en gedrag neerslag vind (Yontef, 1993: 295-322).

Shaffer en Kipp (2010: 65) bespreek Bronfenbrenner se konseptualisering van die chronosisteem waaruit dit blyk dat die chronosisteem op die tyddimensie fokus en dat dit 'n oorsig bied oor gebeure en die gepaardgaande konfigurasie in 'n persoon se lewensgeskiedenis. Elemente binne die chronosisteem kan ekstern van aard wees, byvoorbeeld die lewenstadium van 'n persoon ten tye van die afsterwe van 'n ouer, of dit kan intern wees, byvoorbeeld die fisiologiese veranderinge wat plaasvind tydens die groei van 'n kind. Die chronosisteem omsluit die geskiedenis van 'n individu, en die impak daarvan op die hier en nou is belangrik vir hierdie studie. Daar is van deelnemers verwag om retrospektief te kyk na chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot hul betrokkenheid by bendes.

Die navorsingsvraag spruit voort uit die probleemstelling. Volgens Welman, Kruger en Mitchell (2005: 14) verwys die navorsingsprobleem na 'n soeke na oplossings vir problematiek binne teoretiese of praktiese kontekste. Hierdie studie stel die volgende primêre en sekondêre navorsingsvrae (Jansen, 2007: 11-12) wat veral op die praktiese konteks gerig is:

- Wat is die Chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap naamlik Sir Lowry's Pass Village vanuit die perspektief van oud-bendelede?

- Watter riglyne kan daar gestel word ter voorkoming van bende-betrokkenheid by jonger ouderdomsgroepe in Sir Lowry's Pass Village, gebaseer op die chronosisteemverwante faktore wat geïdentifiseer word?

2. DOELSTELLINGS EN DOELWITTE

Fouché en De Vos (2011:94) verwys na doelstellings as dit wat bereik wil word en na doelwitte as die stappe wat nodig is om die doelstelling te bereik.

Die doelstelling vir hierdie studie is:

Om die Chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap, vanuit die perspektief van oud-bendelede te identifiseer en te beskryf; en om riglyne daar te stel vir die voorkoming van bende-betrokkenheid by jonger ouderdomsgroepe in Sir Lowry's Pass Village.

Spesifieke doelwitte vir die studie was:

- Om 'n literatuurstudie te doen oor aspekte vermeld in 5.1; om leemtes in navorsing rondom die onderwerp vas te stel.
- Om semi-gestruktureerde onderhoude te voer met oud-bendelede tot versadiging van data;
- Om veldnotas te hou ten einde 'n rekord te hê van kontekstuele en nie-verbale aspekte;
- Om ná elke besoek refleksie te doen wat sal dien as 'n vorm van data-triangulering (deur die navorser);
- Om temas te identifiseer volgens Whittaker (2009: 88-104) se tematiese analise en dit individueel met deelnemers te klankbord met die oog op data-triangulering;
- Om riglyne, bevindings en aanbevelings in 'n artikel te beskryf.

3. SENTRALE TEORETIESE ARGUMENT

Indien meer inligting bekend word oor die Chronosisteenverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap vanuit die perspektief van oud-bendelede, kan hierdie inligting benut word om bende-betrokkenheid by jonger kinders en adolessente te voorkom.

4. TEORETIESE ONDERBOU/PARADIGMA

Nieuwenhuis (2007: 48) beskryf dat 'n paradigma as 'n lens of organisering van beginsels dien waardeur die realiteit geïnterpreteer kan word. Die navorser het vanuit 'n fenomenologiese paradigma (Joyce & Sills, 2010: 17-18) gewerk. Latner (1992) (in Woldt & Toman, 2005: 47) meen dat die veld wat bestudeer word die navorser insluit. Die navorser word dus deel van die veld van die deelnemers. Die navorser het by die ontvouing van inligting in die hier-en-nou gebly en by die Gestalt-beginsels van dialoog gebly om binne die navorsingskonteks 'n natuurlike proses te volg in samevloeiing met die voorgrondmateriaal van die deelnemers. Holisme is ook deel van die navorser se paradigma. Volgens Yontef en Jacobs (2000) (in Blom, 2006: 22) is die meeste humanistiese teorieë van persoonlikheid holisties van aard. Die navorser is baie bewus daarvan dat mense selfregulerend sowel as groei-georiënteerd funksioneer soos deur bogenoemde outeurs aangedui word. Mense en hul simptomatiese gedrag kan dus nie afsonderlik van hul omgewing verstaan word nie. Deelnemers se omstandighede en agtergrond maak deel uit van hul huidige veld.

4.1 Beskrywing van konsepte:

Veld: Die veld is 'n geheel waarvan die dele in onmiddellike verhouding met mekaar is en in wisselwerking op mekaar reageer. Alle dele van die veld is interafhanklik en dra by tot 'n konfigurasie van ervaring in ander dele van die veld. Die persoon binne sy/haar lewensruimte vorm 'n veld (Joyce & Sills, 2010: 29; Yontef, 1993: 287).

Chronosisteen: Soos vermeld, is die chronosisteen 'n uitbreiding van Bronfenbrenner se bio-ekologiese sisteemteorie waar hy ook na die mikro-, makro-,

ekso- en mesosisteme verwys. Die chronosisteem verwys na die tyddimensie wat die ervarings van 'n persoon deur sy/haar lewensloop bestudeer (Shaffer & Kipp, 2010: 65). Dit verwys dus na die konfigurasie van ervarings wat 'n invloed op huidige funksionering het. Die navorser meen dat chronosisteem-eksplorاسies, waar mense retrospektief oor faktore in hul lewensgeskiedenis besin, potensieel 'n ryk bron van inligting is. Só kan hulpverlening gerig word op faktore wat deur deelnemers uitgewys word ten einde voorkomend met jonger teikengroepe te werk.

Nommer-bendes: Navorsingsbevindings van Steinberg (2004) dui daarop dat daar spesifieke historiese aspekte is, wat 'n rol in die ontwikkeling van die nommer-bendes gespeel het. Die 26's is vandag steeds verantwoordelik vir dobbel en smokkelhandel met die oorkoepelende doel om rykdom te bekom. Hierteenoor is die 28's tradisioneel die krygers en die 27's die beskermers van die bendewette asook die bewaarders van vrede tussen die bendegroepe.

Nommer 28-bende: Die deelnemers aan hierdie navorsing was almal oud-lede van die 28-bende. In die 28-bende is dit belangrik om jou manlikheid te bewys en om op te beweeg in rang. 'n Lid van die groep beweeg op in rang deur mede-gevangenes of bewaarders met 'n mes te steek of dood te maak. As 'n lid laag in die rangorde bly, word hy as 'n vrou gesien en word hy seksueel misbruik totdat hy sy manlikheid kan bewys.

Simbole: Bendelede merk hulself met tatoeëermerke. Daar is baie kodes en boodskappe hierin versteek. Bendelede gebruik hul liggame as sogenaamde “storyboards” om met hul kriminele geskiedenis te spog. Die woord “chappies” verwys na die tatoeëermerke. Die term “chappies” kom vanaf die kougom *Chappies* wat toegedraai was in papier met geskrewe feite op. Die term word gebruik omdat dit dieselfde funksie het. Die betekenis van die simbole is konfidensieel en slegs medelede van die betrokke bendegroep sal die betekenis hiervan verstaan. Dit dien as 'n manier van uitkenning en dit is 'n aanduiding van die rang en magsgosisie wat 'n persoon beklee. Dit dui dus aan hoeveel respek daar getoon moet word. De Clermont (Reid, 2008) se fotos in die tydskrif *Don't panic* toon die volgende voorbeelde: 'n tatoeëermerk van 'n spinnekopweb in die nek toon dat hy geduldig vir sy prooi wag. Vier sterre op die skouer dien as epoulette wat 'n hoë rang aandui. Dit

is duidelik dat tatoeëermerke as narratief van bende-betrokkenheid en die geskiedenis van die persoon in die bende dien.

Fundamentele menslike behoeftes: Volgens Max-Neef hang enige groei en ontwikkeling af van die geleentheid wat mense het om hul fundamentele menslike behoeftes te bevredig. Max-Neef identifiseer nege fundamentele behoeftes, naamlik basiese bestaansbehoefte, beskerming, toegeneentheid, begrip, deelname, ontspanning, skeppendheid, identiteit en vryheid (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991).

5. NAVORSINGSMETODOLOGIE

5.1 Literatuurstudie

'n Literatuurstudie (Whittaker, 2009: 20) is 'n onderneem om faktore ten opsigte van die probleemstelling te ondersoek. Die navorser het veral om twee redes vooraf gelees:

- Eerstens, om vas te stel watter literatuur reeds oor die betrokke probleem beskikbaar is. Daar is egter 'n sogenaamde *theory after*-benadering (Delpont, Fouché & Schurink, 2011: 306) ten opsigte van die navorsingsprobleem gevolg. Die navorser het doelbewus nie te diep gelees voor die empiriese ondersoek nie om seker te maak dat voorafkennis nie die kwaliteit van inligting wat uit onderhoude verkry is, kontamineer nie. Bestaande kennis en idees is ook deur die navorser ingeperk (*bracketing*).
- Tweedens, om deeglik deur navorsingsliteratuur te lees wat die proses rig.

Vir die doel van die ondersoek is nasionale en internasionale wetenskaplike bronne soos handboeke, vaktydskrifte, proefskrifte, lopende en afgehandelde navorsingsbronne en populêre bronne gebruik. Om 'n doelgerigte ondersoek te verseker, is soekenjins soos EBSCOhost en Sabinet gebruik. Die literatuurstudie het veral op die volgende aspekte klem gelê:

- Bronfenbrenner se bio-ekologiese teorie met die oog op die chronosisteem (Shaffer & Kipp, 2010);

- Gestalt-benadering met die fokus op fenomenologie en die veld (Woldt & Toman, 2005; Heppner & Heppner, 2004; Yontef, 1993);
- Die voorkoms en dinamiek van bende-bedryghede (Ward & Bakhuis, 2010; Menges, 2008; *Western Cape Status of the Youth Report*, 2008; Steinberg, 2005; Van Wyk & Theron, 2005; Kinnes, 2000; Houston & Prinsloo, 1998; Pinnock, 1997).

5.2 Navorsingsontwerp

Hierdie studie het van 'n **kwalitatiewe benadering** gebruik gemaak. *Creswell in De Vos (2011:65)* meld dat kwalitatiewe navorsers daarop gerig is om data te versamel in die veld binne die konteks waar deelnemers die probleem ervaar. Hierdie studie is weens die beperkte omvang daarvan merendeels gerig op **eksplorاسie** en **beskrywing** (Fouché & De Vos, 2011: 95), en daar word voorsien dat daar in die bevindinge aanbevelings kan wees vir verdere navorsing.

Volgens Nieuwenhuis (2007: 70) is 'n navorsingsontwerp 'n plan of strategie wat beweeg vanaf onderliggende filosofiese aannames tot die spesifisering van die seleksie van deelnemers, data-insamelingstegnieke en strategie vir data-analise.

In hierdie studie is van die **gevallestudie-ontwerp** (Nieuwenhuis, 2007: 75) gebruik gemaak om groter begrip vir die dinamika in die breër veld van die deelnemers te verkry (Fouché & Schurink, 2011: 322; Nieuwenhuis, 2007: 76). Hierdie navorsing is oorwegend **toegepas** omdat dit gerig is op die hantering van 'n spesifieke praktykgerigte probleem (Fouché & De Vos, 2011: 95) – in hierdie geval om voorkomend te werk ten opsigte van bende-betrokkenheid. Daar is egter ook 'n komponent van **basiese navorsing** aangesien daar 'n bydrae gelewer word tot teorie-bou binne Gestalt-veldteorie binne die konteks van bende-betrokkenheid. Dit is belangrik om hier te meld dat die doel van hierdie studie, soos tipies van gevallestudies, nie is om te veralgemeen nie. Soos Welman, Kruger en Mitchell (2005: 25) vermeld, stel die navorser juis belang in die kompleksiteit van die eenheid van analise. Hoewel die uiteindelijke doel van die studie is om riglyne vir die voorkoming van bende-betrokkenheid daar te stel, moet diegene wat voorkomend werk steeds individualiseer en die fenomenologie van die betrokke kind, familie, groep en gemeenskap in ag neem.

5.3 Deelnemers

Die term **populasie** stel grense aan die studie. Dit verwys na individue in die universum wat beskik oor spesifieke eienskappe wat geskik is vir insluiting by die studie (Strydom, 2011a: 193). Die populasie vir hierdie studie is oud-bendelede in Sir Lowry's Pass Village.

Doelgerigte **steekproefneming** (Nieuwenhuis, 2007: 79) met elemente van sneeubal-steekproefneming (Maree & Pietersen, 2011: 177) is in hierdie studie gebruik. Die navorser het van sneeubal-steekproefneming gebruik gemaak sodat oud-bendelede in Sir Lowry's Pass Village kon help om ander oud-bendelede te identifiseer. 'n Spesifieke oud-bendelid in die gemeenskap het ook gehelp om deelnemers te identifiseer en was ook verder betrokke, soos hieronder beskryf word. Doelgerigte steekproefneming is gebruik om spesifieke deelnemers te identifiseer wat aan die volgende kriteria voldoen het:

- Is 18 jaar en ouer;
- Het geen verdere betrokkenheid by bende-groepe nie;
- Praat Afrikaans of Engels;
- Woon in Sir Lowry's Pass Village;
- Verstaan ingeligte toestemming en is bereid om deel te neem.

Deelnemers in die studie was die hoofbron vir die insameling van data. Data-insameling het voortgegaan tot die versadiging van data bereik is (Nieuwenhuis, 2007: 82). 'n Gemeenskapslid, wat ook 'n oud-bendelid is, het gehelp om deelnemers te identifiseer en het ook by elke onderhoud ingesit om die aard van inligting wat deurgegee is, te monitor. Hoewel hierdie oud-bendelede nie meer aktief by bendes betrokke is nie, was dit duidelik dat die etos van die bendes nog steeds hul gedrag en gesprekke sterk rig. Hierdie gemeenskapslid het ook gehelp om die navorser se veiligheid te verseker en was 'n bron vir data-trianguering.

5.4 Metodes van data-insameling

Buiten die reeds vermelde literatuurstudie is daar van semi-gestruktureerde onderhoude met deelnemers gebruik gemaak. Elke betrokke deelnemer is een keer

ontmoet. Die navorsingsdoelstellings is aan die begin van die onderhoud verduidelik. Daarna volg 'n sessie van ongeveer drie tot vyf ure per deelnemer vir data-insameling met behulp van semi-gestruktureerde onderhoude. Na afloop van die eerste onderhoud, het die navorser reeds tentatiewe temas opgemerk bv, afwesigheid van pa, huisverlating op jong ouderdom, betrokkenheid by kleiner misdaad en eksperimentering van dwelms op jong ouderdom. Die navorser het in opeenvolgende onderhoude gesprekke gestuur in die rigting ten einde meer in-diepte inligting oor hierdie aspekte te kry. Soos vermeld, was een spesifieke oud-bendelid van die betrokke gemeenskap by elke sessie teenwoordig. Tydens die onderhoude is onder meer van konkrete hulpmiddels soos tekeninge van lewenslyne gebruik gemaak om vas te stel watter gebeurtenisse as chronosisteenverwante faktore gedien het en tot die bende-betrokkenheid van deelnemers gelei het. Die onderhoude is op oudio-band opgeneem en die navorser het veldnotas geneem wat op nie-verbale aspekte fokus. Die navorser het ná elke sessie gereflekteer en hierdie refleksies onderwerp aan data-analise soos hieronder bespreek. Die navorser het aan die einde van elke onderhoud tentatiewe temas met elke deelnemer en die bykomende oud-bendelid geklankbord. Hier word dus verskeie bronne gebruik wat op data-triangulering of kristallasie gerig is en wat tot die geldigheid en vertrouenswaardigheid van die studie bydra (Maree & Van der Westhuizen, 2007: 39-40; Nieuwenhuis, 2007: 81).

5.5 Dataverwerking

Die navorser het gebruik gemaak van tematiese analise volgens die stappe wat deur Whittaker (2009: 88-97) bespreek word. Daar is vanaf getranskribeerde onderhoude gewerk om temas te identifiseer. Die navorser het die transkriberings deurgelees om met die data vertrouwd te raak. Die transkriberings is gekodeer deur in die regterkantse kolom aanwysings van fyner detail te maak. Die fyner detail is verwerk na moontlike temas wat uitgelig is. Kleurkode is gebruik om temas visueel te laat uitstaan. Die temas is herbevestig deur weer deur die transkriberings te lees en die temas finaal vas te maak. Dit was reeds teen die tweede onderhoud duidelik dat temas begin het om te herhaal. Die navorser het uiteindelik met vier oud-bendelede onderhoude gevoer en het daarna in oorleg met die studieleier tot die slotsom gekom dat versadiging van data bevredigend bereik is. Daar is ook in daardie stadium gereken dat hoewel verdere deelnemers waarde sou kon toevoeg, die

situasie nie vir die navorser sonder gevaar was nie en dat dit ook in haar belang was om nie verdere onderhoude te voer nie.

Aangesien die navorser 'n *theory after*-benadering (Delport, Fouché & Schurink, 2011: 306) gevolg het, is voorafkennis oor bendes deurlopend en doelbewus ingeperk (*bracketing*). Die navorser het haarself weerhou van dokumentêre films, boeke, artikels en geselskap oor die bendes. Die navorser was ook bewus van haar eie fenomenologie, veral ten opsigte van vrees. Sy was wel bewus van die vlak van gevaar, maar het gevoel dat te veel vrees 'n invloed op haar studie sal hê en die kwaliteit van inligting sou benadeel. Die navorser het daarin geslaag om die deelnemers rustig en neutraal binne die Gestalt dialogiese verhouding te benader. Ryk data is verkry. Deelnemers het ook vermeld dat hulle nog nie voorheen met iemand in soveel diepte oor hul lewensgeskiedenis kon gesels het nie. Hulle het eenparig aangedui dat die gesprekke vir hulle van waarde was.

6. ETIESE ASPEKTE TER SPRAKE

Soos vermeld deur Heppner en Heppner (2004: 219) het die navorser professionele integriteit deurgaans gehandhaaf. Verskeie outeurs verwys na riglyne vir etiese optrede teenoor deelnemers en die dissipline van die wetenskap (Strydom, 2011b: 115-125; Whittaker, 2009 :17; Mouton, 2001: 238-245). Die volgende aspekte was veral van belang vir hierdie studie:

- **Die reg tot privaatheid, vertroulikheid en anonimiteit:** Anonimiteit is verseker deur letters te gebruik (byvoorbeeld Deelnemer A, Deelnemer B) in plaas van die name van deelnemers. In die transkriberings van die onderhoude word net na A, B, ensovoorts verwys. Waar die direkte woorde van deelnemers in die artikel gebruik word, word nie altyd aangedui watter deelnemer dit gesê het nie vir verdere beskerming van identiteit. Die navorser moes ook risiko-bestuur ten opsigte van haar eie veiligheid toepas deur nie besonderhede oor byvoorbeeld woonadres te verskaf nie.

- **Die reg tot ingeligte toestemming en terugvoering oor navorsingsresultate:** Die navorser het deelnemers gevra om toestemmingsvorme te teken. (Voorbeeld van toestemmingsvorm aangeheg as Bylaag A). Hulle deelname was dus gebaseer op voldoende inligting. Navorsingsresultate sal ook aan hulle deurgegee word na afloop van die studie. Die navorser poog om 'n samekoms te organiseer waar sy aan betrokke deelnemers inligting, wat na vore gekom het tydens die studie, sal verduidelik.
- **Die reg om nie op enige wyse benadeel te word nie, hetsy fisiek, emosioneel of psigologies:** Binne die konteks van bende-dinamika is dit belangrik om seker te maak dat oud-bendelede nie deur bendes geteiken sal word wanneer hulle oor bendes praat nie. Die navorser het deurgaans die veiligheid van deelnemers verseker deur hulle nie in die gemeenskap te spreek nie, maar in die buurdorp Somerset-Wes. Die navorser het haar vaardigheid in Gestalt-dialoog benut om die emosie van deelnemers te monitor en hulle gereeld daaraan te herinner dat hulle nie verder hoef te praat as hulle nie gemaklik voel nie. Die navorser het die gesprekke so gerig dat deelnemers by die onderwerp gebly het en nie inligting openbaar het wat strydig sou wees met die reëls van die bende nie. Daar is ook voorsiening gemaak vir verdere emosionele ondersteuning van deelnemers indien dit nodig sou wees. Deelnemers het vervoergeld ontvang en ook ligte verversings. Hulle is nie andersins vir deelname vergoed nie.
- **Die reg tot vrywillige deelname:** Die navorser het dit aan alle deelnemers duidelik gestel dat hulle vrywillig betrokke is en in enige stadium kan onttrek.

7. VERTROUENSWAARDIGHEID VAN DIE STUDIE

Soos voorheen vermeld, is die navorser bewus van die beperkings van die gevallestudie-ontwerp ten opsigte van veralgemening. Die navorser beskou dus nie veralgemening as die doel van die studie nie (Whittaker, 2009: 28). Om 'n in-diepte beskrywing te bied van die chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid by deelnemers is 'n hoë premie geplaas op data-triangulering sodat

die vertrouenswaardigheid van bevindings verseker kon word. Lincoln en Guba (in Schurink, Fouché & De Vos, 2011: 421) verwys ook na die belangrikheid daarvan dat die bevindings van die studie deur ander persone bevestig sal kan word. Gesprekke met deelnemers, die studieleier en die bestudering van literatuur dui aan dat die temas wat geïdentifiseer is wel bevestig word. Whittaker (2009: 28) dui aan dat bevindings ondersteun moet word met data wat gegrond is op voldoende getuigenis met konsekwente logika. Die navorser is van mening dat dit wel in hierdie studie die geval was.

8. SAMEVATTING

Die navorser meen dat haar doelwitte vir die studie wel bereik is en dat die navorsingsvraag beantwoord is soos in Afdeling B gemotiveer sal word. Die oorhoofse doel en vraag van die studie was om die Chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap vanuit die perspektief van oud-bendelede te identifiseer en te beskryf, en om riglyne daar te stel vir die voorkoming van bende-betrokkenheid by jonger ouderdomsgroepe in Sir Lowry's Pass Village. Die navorser het onder die indruk gekom van die omvang van die probleem. Dit is duidelik dat dit moeilik is om uit bende-betrokkenheid te ontsnap en dit wil voorkom asof sekere elemente van bendedrag moeilik verander word, selfs al is 'n persoon nie meer aktief by 'n bende betrokke nie. Dit bied stukrag vir intensiewe voorkomingsprogramme om te voorkom dat jong kinders by bendes betrokke raak. In die meegaande artikel (Afdeling B) en bevindings en aanbevelings (Afdeling C) word riglyne vir die voorkoming en bekamping van bende-betrokkenheid by jonger kinders in Sir Lowry's Pass Village uit die ervaring van deelnemers geformuleer. Hierdie studie was van beperkte omvang en maak ook voorstelle vir verdere navorsing.

BRONNELYS

Blom, R. 2006. *The Handbook of Gestalt Play Therapy, practical guidelines for child therapists*. Great Britain: Athenaeum Press.

City of Cape Town Census. 2001. Sir Lowry's Pass. Beskikbaar: <http://www.capetown.gov.za>. Toegang op: 2011/04/20.

De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik.

Delport, C.S.L., Fouché, C B. & Schurink, W. 2011. Theory and literature in qualitative research. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik, 297-306.

Fouché, C.B. & De Vos, A.S. 2011. Formal formulations. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik, 89-100.

Fouché, C.B. & Schurink, W. 2011. Qualitative research designs. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik, 307-327.

Fourie, L. Persoonlike kommunikasie, 24 Mei 2011.

Helderberg Street People's Centre. 2010. History of Sir Lowry's Pass. Beskikbaar: <http://www.helderbergstreetpeople.co.za/>. Toegang op: 2011/04/20.

Heppner, P.P. & Heppner, M.J. 2004. *Writing and publishing your thesis, dissertation, and research. A guide for students in the helping profession*. Toronto: Brooks Cole.

Houston, J. & Prinsloo, J. 1998. Prison gangs in South Africa: A comparative analysis. *Journal of Gang Research*, 5(3), Spring 1998, 41-52.

Jansen, D.J. 2007. The research question. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 2-14.

Joyce, P. & Sills, C. 2010. *Skills in Gestalt counselling and psychotherapy*. Tweede uitgawe. Londen: Sage Publications.

Kinnes, I. 2000. Structural changes and growth in gang activities. Beskikbaar: <http://www.iss.co.za>. Toegang op: 2011/05/16.

Maree, K. (red). 2007. *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik.

Maree, K. & Pietersen, J. 2007. Sampling. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 171-181.

Maree, K. & Van der Westhuizen, C. 2007. Planning a research proposal. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 24-45.

Max-Neef, M.A., Elizalde, A. & Hopenhayn, M. 1991. *Human Scale Development*. New York & Londen: The Apex Press.

Menges, T. 2008. Dis oorlog teen bendes, dwelms. *Die Son*. 24 November 2011. Beskikbaar: <http://152,111,1,87/argief/berigte/dieburger/2008/11/24/ks/5/ssGangs.html>. Toegang op: 2011/04/20.

Mouton, J. 2001. *How to succeed in your Master's & Doctoral studies. A South African guide and source book*. Pretoria: Van Schaik.

Nieuwenhuis, J. 2007. Qualitative research designs and data gathering techniques. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 70-97.

Nieuwenhuis, J. 2007. Analysing qualitative data. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 98-122.

Pinnock, D. 1997. *Gangs, Rituals & Rites of Passage*. Cape Town: African Sun Press.

Reid, J. 2008. Inking by numbers – Tattoos in Cape Town. *Don't Panic Magazine*, 9 Januarie 2008. Beskikbaar: www.dontpaniconline.com/magazine/arts/inking-by-numbers-tattoos-in-cape-town. Toegang op: 2011/09/12.

Shaffer, D.R. & Kipp, K. 2010. *Developmental psychology: Childhood and adolescence*. Agste uitgawe. Belmont, Wadsworth.

Steinberg, J. 2005. *The illicit abalone trade in South Africa*. Occasional Paper 105, April 2005. Beskikbaar: <http://www.iss.co.za/pubs/papers/105/Paper105.htm>. Toegang op: 2011/05/24.

Steinberg, J. 2004. *Nongoloza's Children: Western Cape prison gangs during and after apartheid*. The Centre for the Study of Violence and Reconciliation, Julie 2004. Beskikbaar: www.csvr.org.za/wits/papers/papjonny.html

Strydom, H. 2011a. Sampling in the quantitative paradigm. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik, 222-235.

Strydom, H. 2011b. Ethical aspects of research in the social sciences and human service professions. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik, 113-129.

Van Wyk, B.E. & Theron, W.H. 2005. Fighting gangsterism in South Africa: A contextual review of gang and anti-gang movements in the Western Cape. *Acta Criminologica*, 18(3), 51-60.

Ward, L.C. & Bakhuis, K. 2010. Intervening in Children's Involvement in Gangs: Views of Cape Town's Young People. *Children & Society*, 24, 50-62.

Welman, C. Kruger, F. & Mitchell, B. 2005. *Research Methodology*. Derde uitgawe. Suid-Afrika: Oxford University Press.

Western Cape Status of the Youth Report. 2008. Beskikbaar: <http://www.gsb.uct.ac.za>. Toegang op: 2011/05/17.

Whittaker, A. 2009. Research skills for social work. Glasgow: Learning Matters.

Woldt, A.L. & Toman, S.M. 2005. *Gestalt Therapy: History, Theory and Practice*. Londen: Sage Publications.

Yontef, G.M. 1993. *Awareness, Dialogue and Process: Introduction to field theory*. Gouldsboro: Gestalt Journal Press.

EDITORIAL POLICY AND REQUIREMENTS FOR CRIMSA

Articles that are submitted for consideration should adhere to the following minimum standards:

1. A typewritten manuscript plus an electronic copy (computer disk or document sent by E-mail in MS Word or Word compatible software programme) may be submitted. If not e-mailed, the file name of the manuscript must be specified on the accompanying computer disk.
2. An executive summary of approximately 300 words on a separate page must also be included.
3. The document should be typed in A4 format using double spacing on one side of the paper only.
4. The title of the article and the author's name and address should appear on the first page.
5. Contributions must be submitted in English and should preferably not exceed 25 typed A4 pages.
6. References, citations and general should be prepared in accordance with the APA Publication Manual. If necessary, content references in the form of end notes may be used to provide additional explanation. References in the text are indicated by the surname(s) of the author(s) and the year of publication, for example (Nkosi, 2005) or Nkosi (2005). A complete reference list in the APA style must be provided, giving all relevant details. All sources must be listed alphabetically by authors' surnames, according to the following examples:

African Charter on the Rights and Welfare of the Child (1999). Retrieved on January 14, 2005 from <http://www.umn.edu/humanarts/africa/afchild.htm>

Alberts, C., & Meyer, J.C. (1998). The relationship between Marcia's ego identity status and selected variables in an African context. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 20(4), 277-288.

Ammaniti, M., Van Ijzendoorn, M.H., Speranza, A.M., & Tambelli, R. (2000). Internal working models of attachment during late childhood and early adolescence: An exploration of stability and change. *Attachment and Human Development*, 2(3), 328-346.

Arndt, H. (1989). *Children and juveniles in prisons of South Africa*. Heidelberg: Sached/Ravan.

Babbie, E. (1990). *Survey research methods* (2nd ed.). Belmont, CA: Wadsworth.

Republic of South Africa. 1996. *Constitution of the Republic of South Africa, Act 108 of 1996*. Pretoria: Government Printer.

7. Citations should preferably form part of sentences and paragraphs; longer quotes should be blocked, using single spacing and no quotation marks.
8. A contribution will be considered provided it has been edited and is **ready for processing**: finally edited, stylistically polished and carefully proofread.
9. Tables and diagrams make the layout difficult and should be use **sparingly**. All diagrams and tables must be numbered and referred to in the text.
10. The Editorial Committee will submit such a contribution to referees for evaluation and may alter or amend the manuscript in the interests of stylistic consistency, grammatical correctness or coherence. Refereeing is always anonymous. It remains the prerogative of the editors to publish any submission and their decisions are final. They will not enter into any debate or correspondence regarding any decision made.
11. The authors bear full responsibility for the accuracy of the factual content of their contributions and indemnify CRIMSA or its agent against any loss, damage, cost, liability or expense, including legal and professional fees arising out of legal action against CRIMSA or its agent with regard to actual or alleged infringement of copyright or the intellectual property rights of any natural or legal person. Copyright of all published material is vested in the Criminological and Victimological Society of Southern Africa (CRIMSA).

12. Please note that the views and opinions expressed by the authors are not necessarily those of the editor or CRIMSA and do not necessarily reflect the policies or views of CRIMSA. Authors are solely responsible for the content of their articles.
13. A publication fee will be levied at the discretion of the editors for every article published in the Journal. NGOs, unaffiliated authors, international scholars, etc., who do not have access to research grants to fund expenses of this nature may be exempted. The publication fees are the following:
 - a. Paid-up CRIMSA members: R1 250,00
 - b. Non-members: R1 650,00
14. Where substantial changes are deemed necessary, contributions may be referred back to the authors for finalisation. Alternatively, where articles exceeding the prescribed length are accepted for publication, an additional fee of R200,00 per page may be levied. In the instances where submissions are not satisfactory (i.e. ready for processing) and require additional attention from the editors, a fee of R1 650,00 may also be levied, notwithstanding the authors' status as members.
15. Manuscripts for publication or enquiries pertaining to Acta Criminologica should be directed to:
 - The Editor
 - Acta Criminologica
 - C/O Criminology and Criminal Justice
 - Monash University - South Africa
 - Private Bag X60
 - Roodepoort
 - South Africa
 - 1725

Or

E-mail: robert.peacock@arts.monash.edu

Peer review

According to the Policy for Measurement of Research Output of Public Higher Education Institutions (Department of Education, South Africa), research output is defined as “textual output where research is understood as original, systematic investigation undertaken in order to gain new knowledge and understanding.”

Therefore, an uncritical synthesis of literature without contributing any new insight to existing knowledge falls outside the scope of this definition. Furthermore, “peer evaluation of the research is considered a fundamental prerequisite of all recognised output and is the mechanism of ensuring and thus enhancing quality.” The refereeing process is anonymous and the identity of referees will remain confidential.

Evaluators agreeing to referee articles are requested to provide, where possible, critical and constructive feedback on the work of their peers. They are requested to make a recommendation based on the following:

- Accept for publication in its present form
- Accept with minor revisions as indicated
- Resubmit with major revisions in accordance with critical and constructive feedback provided
- Reject (unlikely to be accepted even after revision). In this instance it would be senseless to provide feedback and the decision of the editors would be final.

Apart from scientific shortcomings or inconsistencies, the following evaluative criteria are considered:

- The theme is academically significant (timely, important, in need of addressing)
- The theme contributes to an existing (professional) body of knowledge (knowledge useful)
- Author=s goals and objectives are clearly stated
- The article addresses (unpacks) themes logically, consistently and convincingly
- The paper demonstrates an adequate understanding of the literature in the field

- The research design is built on adequate understanding, evidence, informational input
- The interpretative potential of the data has been realised
- The paper demonstrates a critical self-awareness of the author=s own perspectives and interests
- Holistically, the paper is properly integrated and clearly expresses its case measured against the technical language of the field (theory, data and critical perspectives are well structured and the presentation is clear)
- Conclusions are clearly stated and adequately tie together the elements of the paper
- The standard of writing (including spelling and grammar) is satisfactory
- The APA reference technique is consistently applied throughout the article
- Sources consulted are sufficiently acknowledged (including the bibliography) and consistently cited to:

supply academically sound **evidence** on which the author=s observations, statements, and/or conclusions are based

enable readers to **consult** original sources themselves (precisely stating where and/or under which circumstances)**acknowledge** the **authors** from whom information was taken.

**Chronosystem-related factors leading to
gang involvement
in a rural area in the Western Cape**

Lizanne Swanepoel

**Dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements of
the degree *M A* Psychology
at the North-West University (Potchefstroom Campus).**

November 2011

Supervisor: Dr. Mariette van der Merwe

SUMMARY

This study endeavours to answer two research questions, namely “What are the chronosystem-related factors leading to gang involvement in a rural area in the Western Cape as seen from the perspective of ex-gangsters?” and “What guidelines can be drawn up to prevent young children in Sir Lowry’s Pass Village from becoming involved with gangs?” The guidelines are based on the chronosystem-related factors that have been identified. A case study design has been followed where retrospective descriptions of causal factors by former gangsters shed light on aspects that are relevant in the prevention of gang involvement among younger children in a vulnerable rural area, namely Sir Lowry’s Pass Village in the Western Cape.

During the course of the study it has been reconfirmed that Sir Lowry’s Pass Village is a high-risk community in terms of potential gang involvement. Aspects that are relevant for the prevention of such involvement include stronger parenting where the father in particular should play a more prominent role, job creation, the utilisation of resources from the community as well as programmes aimed at supporting children in order to allow them to focus on their school education in a sustainable way.

INTRODUCTION

All over the world, gang involvement has become a problem. A literature search on the EBSCOhost search engine *Newspaper Source* resulted in a total of 85 679 newspaper articles on gang involvement worldwide. This study is aimed at the retrospective look of former gangsters on chronosystem-related aspects leading to their own involvement with gangs, hoping that these factors, should they be identified, will play a major role in preventing younger children from becoming involved with gangs.

Burgess and Clements (2010) mention that children who are under the age of 10 years and who are living in communities where gangs operate are vulnerable in terms of eventual involvement with gangs. One of the disturbing findings of this study is that former gang members find it difficult to escape from the gangs. Certain mindsets and behaviour patterns become ingrained and are difficult to change. Prominent proof of gang membership, such as tattoo marks, makes it difficult for former gangsters to become integrated into society again or to enter the job market. During the course of the study, it soon became clear that prevention is essential. Young children must be protected against gang involvement at all costs as their involvement will lead to serious long-term implications. However, the problem in resource poor communities is that gangs can offer children tangible and intangible sources which are often absent in the parental home. In this context, Burgess and Clements (2010) refer to a feeling of belonging and a feeling of importance. These authors also emphasise another important aspect, namely the caring and structure that gang involvement offers, particularly in communities where the parental home does not succeed in offering these important intangible resources. This study focuses on an area which is particularly vulnerable in terms of gang involvement, namely Sir Lowry's Pass Village in the Western Cape.

Sir Lowry's Pass Village is situated in the Helderberg Basin of the Western Cape and it has a population of approximately 8 000 people (City of Cape Town Census, 2001). Statistics provided by the South African Police Service (Helderberg Street People, 2010) indicate that Sir Lowry's Pass Village has the highest incidence of sexual crimes and violent crimes (murder, assault and assault with intent to seriously injure) in the Helderberg Basin. Jabulani Africa Ministries (JAM) is involved with outreach programmes in this area and found that there are problems with gangs in Sir Lowry's Pass Village. At present, various ex-gangsters are involved with JAM outreach programmes. The

need for this study is supported by Kinnes (2000), who in 2000 indicated that gangs are retreating from urban areas to rural areas once it becomes too risky for them to continue their gang activities in the cities. One participant in this study referred to Sir Lowry's Pass Village as a "retirement village for members of the 28 gang", which supports the view of Kinnes. Research findings of Steinberg (2005) indicate that learners from Hawston (some 50 kilometres from Sir Lowry's Pass Village) often choose not to go to school because their income from gang-related perlemoen (abalone) smuggling exceeds the very salaries that their teachers earn. This trend is worrying for a vulnerable community such as Sir Lowry's Pass Village where children and families have very little tangible resources at their disposal.

Sir Lowry's Pass Village is a vulnerable area due to its location (just outside Somerset West on the main route to the Overberg area) and the serious psycho-social problems encountered there. Preventative input in terms of gang involvement is of the utmost importance as such involvement could lead to a cycle of crime, drug dependency and early school leaving. According to Ward and Bakhuis (2010), the children's involvement in gangs has not been addressed meaningfully through the implementation of preventative programmes. The researcher agrees and is of the opinion that the utilisation of ex-gangsters to identify factors leading to gang involvement could result in the planning of effective preventative inputs aimed at children in middle childhood. This study focuses on the participants' lived experiences, which positions the study within a phenomenological framework (Heppner & Heppner, 2004). Guidelines for prevention programmes can then be drawn up from these lived experiences.

This research aims to offer a current perspective from the phenomenology of former gang members on an aspect already underpinned by a body of knowledge. However, this research offers two new approaches, namely the retrospective descriptions of causal factors by former gang members and the focus on the vulnerable rural area called Sir Lowry's Pass Village on which no literature focusing on gang activities could be found.

The research question arises from the problem statement. Welman, Kruger and Mitchell (2005) indicate that the research problem refers to the search for solutions to problems within theoretical or practical contexts. This study poses the following primary and secondary research questions (Jansen, 2007) aimed at the practical context in particular:

What are the chronosystem-related factors leading to gang involvement in a rural area in the Western Cape as seen from the perspective of former gang members?

What guidelines can be given to help prevent gang involvement among younger age groups in Sir Lowry's Pass Village based on the identified chronosystem-related factors?

The objective of this study was to identify and describe the chronosystem-related factors leading to gang involvement in a rural area of the Western Cape as seen from the perspective of former gang members, and to provide guidelines for the prevention of gang involvement among younger age groups in Sir Lowry's Pass Village. This objective has been reached through goals aimed at data collection, data analysis and the description of the data.

CONCEPTS / THEORETICAL ASPECTS / PARADIGMS

This research is underpinned by a phenomenological paradigm (Joyce & Sills, 2010; Heppner & Heppner, 2004). Latner (1992) (in Woldt & Toman, 2005) is of the opinion that the field that is being studied also includes the researcher. The researcher therefore becomes part of the field of participants. During the collection of the data, the researcher stayed in the here-and-now while information was unfolding and remained true to the Gestalt principles of dialogue in order to follow a natural process of confluence with the foreground material of the participants within the research context. Another fundamental paradigm concept was holism. According to Yontef and Jacobs (2000) (in Blom, 2006), most of the humanistic theories of personality are holistic by nature. These authors also state that people function both in a self-regulatory and growth-oriented way. Hence, people and their symptomatic behaviour cannot be understood as separate from their environment. Participants' circumstances and background form part of their current field.

Description of concepts:

Field: The field refers to a whole of which the parts are in an immediate relationship with each other and interact with each other. All parts of the field are interdependent and contribute to the configuration of experience in other parts of the field. The person within his/her life space forms a field (Joyce & Sills, 2010; Yontef, 1993).

Chronosystem: The concept of a chronosystem is an extension of Bronfenbrenner's bio-ecological systems theory in which he also refers to the micro, macro, exo and meso systems. The chronosystem refers to the time dimension, which studies a person's experiences throughout the course of his/her life (Shaffer & Kipp, 2010). As such, it refers to the configuration of experiences that influences current functioning. Chronosystem explorations, where people retrospectively reflect on factors in their life histories, offer a potentially rich source of information. By doing this, support can be directed towards the factors identified by the participants in order to follow a preventative approach in terms of younger target groups.

Fundamental human needs: According to Max-Neef, any growth and development depend on the opportunities that people have to satisfy their basic human needs. Max-Neef identifies nine fundamental needs, namely subsistence, protection, affection, understanding, participation, rest and idleness, creation, identity and freedom (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991). Also relevant for this study is the classification of Max-Neef's satisfiers into five categories:

Destroyers: Satisfiers that seemingly suit fundamental human needs can destroy such needs in the long term. It also limits the possibility of satisfying other fundamental human needs. An example: Gang membership provides sense of identity but limits freedom and the ability to be gainfully employed.

Pseudo-satisfiers: These satisfiers provide a false sense of satisfaction in terms of a given need. An example: The fragile sense of belonging that a gang provides.

Inhibiting satisfiers: These satisfiers almost oversatisfy a need, and then limit other needs from being constructively satisfied. An example: Stealing to provide for subsistence needs limits the sense of fulfilment from full-time employment.

Singular satisfiers: These satisfiers provide only in one fundamental need. An example: A soup kitchen fulfils needs on a subsistence level.

Synergic satisfiers: These satisfiers provide for more than one need at the same time. An example: Breastfeeding provides feeding while also satisfying the need for affection.

RESEARCH METHODOLOGY AND DESIGN

This study uses a **qualitative approach** to research. Creswell in De Vos (2011) mentions that qualitative researchers focus on data collection in the field within the context that participants are experiencing the problem. This study is mainly aimed at **exploration** and **description** (Fouché & De Vos, 2011) due to the limited scope of the research. The study uses a **case study design** (Nieuwenhuis, 2007) in order to obtain a better understanding of the dynamics in the broader field of the participants (Fouché & Schurink, 2011; Nieuwenhuis, 2007). This research is mostly **applied** as it is aimed at handling a specific practice-based problem (Fouché & De Vos, 2011) – in this case to work preventatively in terms of gang involvement. However, there is also a component of **basic research** as a contribution is made towards theory building within Gestalt field theory in the context of gang involvement. It is important to mention here that the objective of this study, as with all case studies, is not to generalise. As mentioned by Welman, Kruger and Mitchell (2005), the research is highly interested in the complexity of the unit of analysis. Although the objective of the study is to ultimately offer guidelines for the prevention of gang involvement, those who work preventatively must still individualise and take into account the phenomenology of the particular child, family, group and community.

Purposive **sampling** (Nieuwenhuis, 2007) with elements of snowball sampling (Maree & Pietersen, 2011) has been used in this study to allow former gang members in Sir Lowry's Pass Village to help identify other ex-gangsters. One particular ex-gangster in the community assisted in identifying participants. He was also involved with other tasks, as set out below. Purposive sampling has been used to identify specific participants.

Methods of data collection

A literature study (Whittaker, 2009) has been undertaken to investigate the problem statement. Prior reading was mainly aimed at identifying the research problem and research literature. A *theory after* approach (Delport, Fouché & Schurink, 2011) was followed, which means that reading on gangs was not done before the empirical investigation to ensure that prior knowledge did not contaminate the interpretation of information gained from participants. Within the framework of phenomenology, it was necessary for the researcher to consciously bracket assumptions and ideas regarding the unit of analysis, as suggested by Heppner and Heppner (2004)

The participants were the main source of the data collection. Data collection continued until data saturation was achieved (Nieuwenhuis, 2007). A community member, who is also an ex-gangster, helped to identify the participants and also sat in on each interview to monitor the nature of the information provided and to ensure that only information that is relevant for the study was provided and not other confidential information about the functioning of gangs. It was evident that the ethos of the gangs still had a major influence on the behaviour and discussions of former gang members even though these people were no longer actively involved in gangs. This community member also helped to ensure the safety of the researcher. In addition, he was a source for data triangulation as he assisted with the confirmation of themes.

Semi-structured interviews were conducted with the participants. Each individual interview lasted three to five hours. Tangible aids such as drawings of lifelines were used during the interviews to determine which events served as chronosystem-related factors which could lead to the gang involvement of the participants. The researcher also reflected after each session and subjected these reflections to data analysis, as discussed below. At the end of each interview, tentative themes were sounded out with each participant and with the additional former gang member. Hence, various resources were used that could assist with data triangulation or crystallisation and contribute to the validity and reliability of this study (Maree & Van der Westhuizen: 2007; Nieuwenhuis, 2007).

Data processing

This study uses thematic analysis based on the steps identified by Whittaker (2009). Themes started to be repeated by the second interview. Participants were approached in a calm and neutral way within the Gestalt dialogical relationship. Rich data was obtained. Participants also mentioned that nobody had ever talked to them about their life histories in so much depth. They unanimously indicated that the conversations were valuable to them. Interviews were conducted with a total of **four** ex-gangsters. The researcher, in consultation with the study leader, arrived at the conclusion that data saturation was achieved satisfactorily. Although more participants would have added even more value, it was decided that the situation at that stage was not without danger for the researcher and that it was in her interest not to conduct any further interviews.

FINDINGS AND DISCUSSION

It was clear that the participants' chronosystem-related factors leading to gang involvement corresponded. The causal elements were of an external as well as internal nature, coinciding with the findings of Shaffer and Kipp (2010).

The chronosystem-related factors that emerged from the empirical study can be aligned with Max-Neef's theory on fundamental human needs (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991) which focus on nine fundamental needs, as highlighted above. This theory interfaces with the Gestalt Cycle of Experience (Woldt & Toman, 2005). People typically progress through this cycle in an effort to satisfy needs and to gain homeostasis. This process is influenced by the internal and external fields of each individual, as well as chronosystem-related patterning and templates formed over the lifespan in contact and configuration with the field. This process is constant, dynamic and can be complex or less complex. It is important to note that at any given time many different figures in the person's make-up can press for attention within this cycle (Joyce & Sills, 2010). Awareness is a core feature in this cycle before the movement towards mobilisation, action, contact and withdrawal can proceed. The researcher was well aware of the traumatic nature of the participants' life histories. Further research is warranted about the impact of such memories on awareness, as people typically resist non-integrated traumatic memories. Constant hyper-vigilance too may hinder progression through the cycle of awareness. It will also be pertinent to explore the capacity to work within this cycle in the context of a lack of resources on subsistence level as it seemingly requires ongoing effort to fulfil the most basic needs in terms of food and shelter. The question to ask is whether these participants achieve a kind of pseudo-homeostasis and if self-regulatory efforts lead them to pseudo-satisfiers, as outlined by Max-Neef (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991).

Max-Neef postulates that growth and development are dependent on opportunities that satisfy fundamental human needs (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991). The process of meeting needs is complex and interrelated with a variety of satisfiers as indicated earlier. Ideally, children should have synergic satisfiers which satisfy diverse fundamental human needs. In this research, it was obvious that there were poverties in many of the areas of fundamental human needs outlined by Max-Neef. Poverty on subsistence level was obvious, but there were also serious poverties of identity,

affection, creation, safety, and almost all the other fundamental needs, pointing to serious resource-poorness.

This links with the four categories of resources outlined by Hobfoll (1998), namely object resources (such as a house, furniture and community infrastructure); condition resources (such as networks and relationships), personal resources (such as internal locus of control, moral values and problem-solving skills) and energy resources (such as time, food and electricity) (Van der Merwe & Kassan-Newton, 2007). The fundamental human needs can be categorised into these four groups. It is clear that participants lacked resources in the tangible (object and energy) and non-tangible (condition and personal) groupings.

As the themes emerged during data analysis, it was clear that the fundamental human needs of Max-Neef (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991) offered a framework for these themes. It is not possible to clearly separate the fundamental human needs as they will always be interlinked and interdependent. As mentioned, the chronosystem patterns of the participants showed similarities with the process, and progressed more or less as follows: Participants experienced challenging home circumstances typified by serious psycho-social problems and poorness in all resource categories; they dropped out of school, lived mainly on the street, got involved with negative peer groups, experimented with drugs, got involved in petty crime to survive and got involved in gangs, followed by more serious crimes, jail sentences and further gang involvement. It seems from all their narratives that time in jail contributed to further involvement in gangs and more anti-social behaviour.

Theme 1: Subsistence as fundamental human need

This need was outlined by Maslow (Huitt, 2007) as a basic human need and expanded on by Max-Neef. It refers to object and energy resources such as having a place to live, food, clothing and money (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991). Previous studies outlined the serious incidence of unemployment in Sir Lowry's Pass Village (Helderberg Street People, 2010). This study confirmed such previous findings.

- Participants were all unemployed and were affected while growing up by the unemployment of caregivers. This led to prolonged and chronic poverty on subsistence level. They mentioned the following aspects:

“Ek het skool gegaan tot Sub B, toe is die inkomste nie meer daar nie.” (I went to school until Sub B. Then there was no longer any income.)

“Ek kon dit nie meer hanteer om met ’n kortbroek skool toe te gaan nie, ek het vir my ’n langbroek gesteel, toe ek sien hoe maklik ek daarmee wegkom en hoe goed ek daarin was, het ek besef dit is my “way” uit.” (I could no longer handle going to school with shorts. I then stole a pair of trousers. When I saw how easy I got away with it and good I was at it, I realised that this was my way out.)

- It is of concern that participants generally got involved in petty crime to meet survival needs and that this escalated into more serious crimes. After a jail sentence, their criminal records, tattoos and gang involvement hindered efforts to find a job. Unemployment leads to downward spirals of resource loss. Early school drop-out can also be attributed in part to the lack of energy and object resources. Innovative thinking and programmes will be required to turn poverty dynamics around.

Theme 2: Understanding as fundamental human need

- Understanding as fundamental human need is a reciprocal process where people need to understand and also to be understood. The need to learn, build skills and obtain knowledge and education falls broadly under this fundamental human need. None of the participants in this study completed school. This indicates a serious breach in the need to understand. This need seems to link with another fundamental human need, namely the need to develop and to use creativity. It is believed that gangs use creativity in non-constructive ways, i.e. to plan and implement criminal activities. It will be worthwhile to study their functioning regarding the fundamental human need of creativity. Some resource-poor communities become involved in projects with marching bands, food gardens, art and more to help people engage with their creativity, which might also be worth exploring in Sir Lowry’s Pass Village.
- Regarding the need to understand and to be understood, people also strive not to be marginalised or stereotyped. It is ironic that participants seemingly joined gangs to belong. Yet, by doing so they were excluded from meaningful participation in society, which implies that they were marginalised and stereotyped. In the eyes of the boarder society, they are typically seen as relegated to the fringes of society from where they spell danger and turmoil.

Theme 3: Identity as fundamental human need

Having a sense of identity is a fundamental human need outlined by Max-Neef (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991). It has links with a sense of belonging and self-concept. Participants indicated that as children they did not have a sense of feeling welcome in their homes. They indicated that they were very much left on their own by caregivers who seemingly largely ignored them. Participants indicated that they felt alone and that they had to learn early in their lives to survive. One participant illustrates this:

“I was the little one and all the way on my own. Every dog struggles for its own bone. I started to take things. I did not get what the others got.”

The theme of finding a place to belong and wanting to be acknowledged is a strong one. The following statements illustrate this:

“Sien en dit is amper so, partykeer soek mens ’n plek om te kan behoort ... to belong to.” (See, it’s almost like sometimes you’re looking for a place to belong to.)

“Hoe jy vir my gaan respek, en hoe ek vir jou gaan respek, jy sien my nie, ek gaan vir jou maak my sien.” (How are you going to respect me, and how am I going to respect you, you don’t see me, I’m going to make you see me.)

It is of concern that it is still observed in Sir Lowry’s Pass Village that very young children wander around, apparently without care, or they are carried around by other younger children. They play close to a dangerous railway line, apparently without supervision. It is highly possible that the same trends in terms of being alone and being isolated within the family with caregivers who leave children to find their own way emotionally and on the level of subsistence needs is still true today. It is important to learn from the ex-gang members how this trend impacted negatively on their sense of belonging and identity. A significant amount of work is needed to strengthen family structures, to help caregivers to nurture their children and to install in children a sense of belonging to the family.

Theme 4: Affection as fundamental human need

The fundamental human need to experience affection is strongly linked with the need to belong and to have a sense of identity. This need should ideally be fulfilled on micro-level within the family system.

An important component of affection is mutual respect. It was clear, as also from the above statement, that participants generally did not experience this in their homes. It emerged that absent parents were a pervasive tendency among participants. All the participants spoke about rejection by their parents. Rejection by their fathers was especially prevalent. One participant described himself as an orphan even though he has a father. Due to the father's absence and rejection, this particular participant said that:

"He is my biological father, but he treated me as an orphan."

Another participant questioned his biological father's feelings towards him due to violent behaviour:

"As my pa vir my met die mes wou gesteek het, wat voel die ou vir my?" (If my father wanted to stab me with a knife, what does this guy feel for me?)

Apparently, the participants had some ambivalent feelings regarding parental rejection, almost alternating between numbness and deep pain and loss. In terms of Gestalt theory the configuration of experience regarding the parent-child relationship can lead to a pervasive sense of incompleteness which, in turn, can lead to non-constructive efforts to self-regulate – in this case typically by joining a gang or using drugs.

Theme 5: Participation as fundamental human need

Gang membership offers pseudo-satisfiers, singular satisfiers and destroyers regarding the need to participate by offering participants ways of gaining respect, but at a cost. Participants could progress and gain acceptance in the gang structure by involvement in a series of tasks as outlined by a participant:

"As jy miskien 'n rang wil hê van 2 of 3 sterretjies op jou skouer of altwee skouers, dan moet jy gaan en daai polisieman met dieselfde rang met die mes gaan steek, die "badges" wat hy beklee, dit vat jy van hom af weg, dis amper so." (If maybe you want to have a rank of 2 or 3 stars on your shoulder or both shoulders, then you must go and stab a policeman with the same rank with a knife, the "badges" he occupies, you take this away from him, something like this.)

Max-Neef (1991) includes aspects such as language, beliefs and norms as part of identity. It is clear that gangs offer members a sub-culture with particular symbols, secret signs and language, particular behaviour and history:

“Die nommer is amper soos ’n tipe van ’n kultuur of taal, gemeng met geskiedenis, as ons nou vir jou “initiate” in ’n sekere rang in, jy word eers geleer en ge-“teach” en ge-dingesse, al die kampe in die gevangenis moet vir jou kan “recognise”.” (The number is almost like a type of culture or language, mixed with history. If we now initiate you in a certain rank, you will first be taught and trained and things, all the camps in prison must be able to recognise you.)

It is quite obvious that the dangerous gang environment is like a double-edged sword. It fulfils in fundamental human needs but seemingly from the stance of pseudo-satisfiers, inhibiting satisfiers and destroyers. The gang identity is dangerous and difficult to break free from, the protection it offers is dubious and fragile, and the status it affords is superficial:

“Toe ek in die tronk in kom, was ek nog ’n Frans. Ek is nog dom gewees, nog niks geweet nie. Toe sien ek, ek moet iets raak om ‘part’ van die lewe te is, anders gaan ek nêrens kom nie.” (When I ended up in jail, I was still a ‘Frans’. I was still stupid, knew nothing. Then I realised I had to become something to become part of life otherwise I would not get anywhere.)

“Sien die nommer is ‘powerful’, in die gevangenis kan jy dalk dinge reg kry, jy kan dinge manipuleer, jy kan mense ‘control’ in die gevangenis is dit jou ‘tool’ om te ‘survive’. (See, the number is powerful. In jail, maybe you can manage to get things, you can manipulate things, you can control people in jail, it is your tool to survive.)

“Ek was honger vir die nommer om myself te kan ‘defend’, daai is al wat vir my kan sterk maak, my familie het vir my terug gestoot.” (I was hungry for the number in order to defend myself, that is the only thing that could make me strong, my family pushed me out.)

Theme 6: Protection as fundamental human need

Life in prison can be life threatening without the protection of gangs. The gang offers a superficial and false sense of protection. If gang members try to escape from the gang, they may be killed. If they

fight with opposing gangs, they may die. Nevertheless, participants all came from broken homes and the gangs apparently fulfilled fundamental human needs which the family could not:

“Die bende is ’n familie, daai is nie sy foon nie dit is ons foon. Sê nou maar hy rook, dan hoef ek nie te rook nie, hy het klaar vir my gerook. Die nommer sê so.” (The gang is a family, that phone is not his phone, it is our phone. Say he smokes, then I needn’t smoke, he has already smoked for me. The number says so.)

“Die dag toe ek ’n 28 raak, het ek al die wette gekry, als wat ek mag en nie mag nie. Die reëls hou vir my in toom. Ek weet hoe vêr ek kan gaan. Net tot ’n waarskuwing, die mense wat jou ’n 8 gemaak het, hulle praat met jou oor jou ‘wrong doings’, hulle gaan vir jou iets aan doen so jy weet hoe ver jy kan gaan.” (The day I became a 28, I got all the laws, everything I may and may not. The rules keep my in check. I know how far I can go. Only up to a warning, the people who make you an 8, they talk to you about your wrong doings, they will do something to you so you know how far you can go.)

“Either you join them, or you are against them.”

Participation as a fundamental human need as identified by Max-Neef (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991) includes the opportunity to have responsibilities and duties. In many ways, the gang functions in the format of an army with strict rules and discipline. This offers structure and probably a sense of control, which was apparently mostly absent in the homes in which the participants grew up. The rules of the gang offered a sense of safety. A gang member has certain responsibilities and duties based on his rank. From the participants’ interviews it is clear that their families of origin had numerous psycho-social problems and did not offer them adequate structure, routine and nurturance, as is apparent from following statement:

“As ek vanaand uitgaan kom ek miskien eers môreoggendure weer in, en daar is niemand wat miskien vir jou sê, kyk hie, jy kan nie nou in die huis in kom of so nie.” (When I go out tonight and maybe only come back in the small hours of the morning, and there is nobody to maybe say, hey, you can’t come in this time of the morning or so.)

These deficiencies in fulfilling fundamental human needs rendered them vulnerable for involvement in gangs. Furthermore, in terms of role models, it came to the fore that most participants’ fathers and some uncles and siblings were also involved in gangs and spent time in prison.

“Dit alles affekteer ’n mens as jy groot is. As gevolg van hoe my pa groot geword het, ‘by the way’ hy was tronk in en tronk uit, so met ander woorde dit was eintlik soos ’n ‘vicious cycle’. (This all affects one when you’re grown up. Because of the way in which my father grew up, by the way, he went in and out of prison, so in other words it was actually like a vicious cycle.)

It is clear that family structures need to be strengthened in sustainable ways as part of prevention regarding gang involvement. Instead of the gang offering a sense of false protection and therefore having a dangerous pull dynamic, families should be strengthened to provide safety and nurturance to children in order to prevent future gang involvement.

Theme 7: Macro system / government

Theme 7 links with Bronfenbrenner’s delineation of micro, meso, exo and macro systems (Shaffer & Kipp, 2010). Participants were outspoken about the lack of input on macro level regarding the culture of gangsterism. They accused the government of lacking the will to work constructively to eradicate gangs. They accused some government sectors of silently joining forces with gangs for their own profit:

“Ek sê baie keer vir die mense en hulle lag vir my, maar ek sê die ‘gangsters’ sit in die parlement, die ‘gangster’ is nie meer die ou wie se broek hier onder hang nie, die ‘gangster’ is die ou met die ‘suit’ aan. Die ‘gangster’ is die ou wat jou geld uit jou sak uit steel hy gebruik niks ‘force’ en daai tipe dinge nie.” (I often say to people and they laugh at me, but I say the gangsters are sitting in parliament, the gangster is no longer the guy whose trousers are hanging down here, the gangster is the guy in the suit. The gangster is the guy who steals money from your pocket, he does not use any force or those kinds of things.)

Based on the dialogue with participants there are also serious concerns about the impact of incarceration. Participants indicated that prisons are governed by gangs up to the point where prison wardens become involved in supporting gangs:

“Iemand gaan na hom toe kom (prison warden) en hy gaan die persoon raak wat die goed gaan haal by die ou se huis, en dit deurbring tot by die gevangenis, en daai ou se mense gaan vir hom nou betaal.” (Somebody is going to come up to him (prison warden) and he will become the person that

fetches stuff from the guy's house and who brings it to prison, and that guy's people will then pay him.)

"Pollsmoor is 'n 'gangsters' paradise'." (Pollsmoor is a gangsters' paradise.)

"Bewaarders het al gedink dat hulle die 'system' kan 'beat', en jy sal sien 2 dae later dan is die ou gesteeek met die mes." (Prison wardens think they can beat the system, and you will see, two days later the guy has been stabbed with a knife.)

Participants indicated that time in prison offered them freedom from having to work. Their subsistence needs are met in prison. When released, they struggle to find work, are involved in more crime and go back to prison – sometimes a never-ending cycle where there is little evidence of rehabilitation.

"En die gevangenis berei jou nie voor vir dit nie. Om vir jou te kan voorberei vir wat hier buite is nie. Daar binne verskaf die staat van jou seep tot jou tandepasta, van jou onderklere tot jou skoene, en nou verwag jy dit half, dis amper soos jy word uitgeskop op jou eie, nou moet jy self 'supply'. En veral met jou agtergrond van kriminele rekord of dwelms, mense maak dit nie vir jou maklik nie." (And prison does not prepare you for this. To prepare you for what is outside. Inside, the state provides you with everything, from soap and toothpaste to your underwear and your shoes, and now you almost expect, it's almost as if you're kicked out on your own, now you have to supply yourself. And especially with a background of a criminal record of drugs, people don't make it easy for you.)

In summary, it is clear that there are a number of risk factors pulling and pushing children to gangs. Even in their early childhood, factors such as substance abuse, harsh parenting and violence drove them away from the home. If they ended up living on the street, they soon got involved in petty crime, and progressed to gang membership and incarceration. Erikson (Carol Hren Hoare, 2002) refers to, among others, the importance of touch and contact, and of relationships with parents, family and peers. From the information obtained from the participants it became clear that the aforementioned was not ideal. This led to relationships with their peers, but in this case a peer with a negative influence which, in turn, led to gang involvement. The so-called elements pushing the participants towards gang involvement had to do with unfulfilled needs during the childhood phase. The elements that drew the participants closer are those elements they were looking for in their childhood years. It is clear that the gang is providing the missing elements they are striving for. However, this fulfilment has

a negative character. The chronosystem-related factors that have been identified are used to draw up guidelines to provide content for possible prevention programmes.

GUIDELINES AND RECOMMENDATIONS FOR FURTHER RESEARCH

The following guidelines were drawn up based on the findings of the study:

- It soon became clear that Sir Lowry's Pass Village is a resource-poor community on many tangible and non-tangible levels. According to the participants' narratives, it is apparent that many inhabitants are caught in downward spirals of resource loss. According to COR theory (Van der Merwe & Kassan-Newton, 2007), it is difficult to transform downward spirals into gain spirals. Whatever efforts are directed at the prevention of gang involvement by younger children, these efforts should be multi-dimensional and sustainable. It is a sad reality that gangs seemingly offer resources to children and young people which the family and society fail to offer. A sense of belonging and identity should stem from the family of origin and should be expanded in the school system. Subsistence needs should be fulfilled by the family and immediate community. In areas such as Sir Lowry's Pass Village, the lure to become involved in gangs is strong and consistent. The gangs offer power, luxury items, the fulfilment of subsistence needs and an overall sense of structure. Whatever programmes are offered, these should probably start by analysing the pull factors of the gangs in more depth and by incorporating non-toxic replicas in the programme outcomes.
- Poverty is a major problem in Sir Lowry's Pass Village. It seems to be intergenerational with families stuck in poverty cycles through generations. The harmful effects on children when living in poverty have been widely described (Stern, 2008). Strategies to counteract poverty should be comprehensive and sustainable. It was noted that there was one resource which was freely available in this community, namely time which is in essence an energy resource. If not utilised properly, it can lead to a sense of unproductive idleness which can translate into non-constructive behaviour such as drug abuse. If utilised consciously by individuals and targeted by programmes, it can be translated into skills development (personal resource) which in turn can be translated into gainful employment (condition resource) and income (energy resource). As

such, it will be a synergic satisfier with multiple positive outcomes. The constant need to find basic nutrition (energy resource) will then also be fulfilled. More studies are needed on the aspect of time in communities such as Sir Lowry's Pass Village as this seems to be the one resource which can be utilised to change downward spirals of resource loss into gain spirals.

- The community surrounding Sir Lowry's Pass Village can be mobilised to assist with employment. The surrounding community includes many wine and fruit farms and cheese factories. Basic skills development can lead to involvement in less complicated tasks such as folding boxes and glueing labels. During the Western Cape Job Summit (2011), the executive director of the Cape Chamber of Commerce, Viola Manual, mentioned that South Africa is probably the only country in the world where the number of welfare cheques exceeds the number of salary cheques. This tendency should also be reversed in Sir Lowry's Pass Village. According to the Connect Network (2011), there are only two projects in Sir Lowry's Pass Village aimed at job creation. The Sir Lowry's Pass Empowerment Project focuses on adults and children and offers job creation, education and mentorship. The Amarula Job Creation Project is an innovative project offering employment to women in their homes where they create add-ons for Amarula Liquor bottles. However, this project reaches only 85 women and while this is a good example of the types of projects needed, job creation should be accelerated to reach more of the approximately 8 000 people living there (City of Cape Town Census, 2001). According to the principles of community development, sustainable projects such as food gardens can fulfil various needs and function on the level of synergic satisfiers. It will enhance the positive use of time as mentioned above, and it will positively contribute to resource gain in other resource categories. It can lead to a sense of fulfilment (personal resource); it can provide space to fulfil the fundamental human need of creativity (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991) which is also a personal resource, and it can fulfil the obvious need of good nutrition (energy resource). Better feeding can aid education as it is well known that hungry children struggle to learn (Childhood Hunger Facts, 2011). The participants made it clear that they have a need to feel responsible. It was also found that gangs

offer people a sense of structure. Involvement in food gardens, as with other gainful employment, can fulfil such needs. The Green Futures Horticultural and Life Skills College as well as Food and Trees for Africa are two organisations already involved in empowering communities by means of horticulture.

- A finding of this study is the interruption of the learning and education processes of the participants at young ages, in one case as young as 7 years old. Education is a basic human right in terms of the South African Constitution (Constitutional Court of South Africa, 1996). The Education Department and schools should formulate strategies to follow up when children do not attend school. It seems logical to appoint social workers at all schools so that they can follow this up and also intervene in psycho-social problems in families. More research is needed on early school drop-out and the effect of this in the context of poverty.
- It is obvious that programmes should be targeted at, among others, ex-gang members. Many of them have young children and they can play a strong role in preventing their children from becoming involved in gangs. More research is required on this. The participants also mentioned that they want to have better relationships with their children. Sadly, negative patterns are continued. The researcher is of the opinion that guidance in parenting can be effective as the participants never had positive role models in this regard. Action research could be undertaken to gain input from ex-gang members who are also parents to determine what they think their children will need in order to stay away of gangs. It is also possible that this is an assumption and that ex-gang members might not see the need for their children to remain gang-free.
- A strong finding of this research is that parents fail their children. Fathers are often absent or do not provide strong and positive role models. Further studies should focus on the perceptions of ex-gang members of their fathers and their own parenting. In order to determine the effect of role modelling linked to gang involvement, intergenerational studies can be done to examine the patterns of families over various generations in terms of gang involvement.

- Community members can be mobilised to address problems in the community. For example, ex-gangsters can take responsibility for a neighbourhood watch and protection, children can pick up litter, older women from the community can offer workshops on cooking, washing, cleanliness, personal care and more. Young adolescents can help learners with their school homework, which can be beneficial to both parties. This calls for a strategy that requires the buy-in of the community and that really engages the community in such projects. More research should be directed at the apparent intergenerational transmission of poverty and dependency.
- Gang members often have strong leadership qualities as they are required to stand strong in the gang and also to defend their gang against other gangs. A study on the positive qualities of gang members and in particular ex-gang members can provide pointers regarding their possible involvement in positive actions aimed at strengthening the community and preventing gang involvement. It seems as if Sir Lowry's Pass Village is in a sense a retirement space for ex-gangsters and also older gangsters. Depending on how they succeed in distancing themselves from gangs, these people can be involved in programmes to keep the community safe, to prevent crime, to develop recreational opportunities and to become involved in positive parenting projects.
- Training should be offered in prison, and this training should focus on, among others, the following: Drawing up a CV, acquiring skills, taking care of oneself, acquiring positive parenting skills, and strengthening the relationship between father and child. Participants were of the opinion that life outside prison was challenging as years of incarceration prevented them from development and opportunities in terms of gainful employment.
- This study focused on males. However, it is clear that females are also involved with gangs. Sometimes they hang around on the fringes as the girlfriends of gang members. When they fall pregnant, they are extremely vulnerable, especially when their boyfriends are sentenced to

prison. More research is required on this phenomenon and also on intervention strategies to assist such families.

- An interesting finding of this research is that participants conveyed a strong belief that the community of Sir Lowry's Pass Village is cursed. They ascribe this to the fact that historically the community was the home of slaves. Working from a holistic perspective, it is obvious to the researcher that this aspect has a strong psychological impact on participants. More research is required from a historical viewpoint to determine the real facts, from a theological perspective to determine the impact of such beliefs on the functioning of people in the community, and from a trauma perspective to determine the intergenerational transmission of traumatic exposure.

This brings the researcher back to the objective of this research, namely to work preventatively in order to keep younger children away from gangs. This should be made a priority in welfare planning, school curriculums, parental guidance projects and government interventions.

CONCLUSION

This study confirms that Western Cape gangs are complex and powerful. The strong pull by the gangs are the pseudo-satisfiers and destroyers offered to fulfil fundamental human needs. These satisfiers seem to be toxic in the sense that they prohibit longer term constructive satisfaction of fundamental human needs. This study has come to the conclusion that prevention should be strongly focused on younger children to prevent their involvement with gangs.

The chronosystem-related factors leading to gang involvement go hand in hand with problems in the community of Sir Lowry's Pass Village, as set out above. The participants' chronosystems indicate that they grew up in poverty and with role models who were absent or who displayed deviant behaviour. Fathers, in particular, did not fulfil their duties as parents, leaving participants with incomplete and painful configurations. A study by Burgess, Regehr and Roberts (2010) focus on an American gang group which includes *wanne-b's* and *could-b's*. The *wanne-b's* are children in the age group 8 to 13 years who are involved in petty crime. They are not yet fully integrated with gangs, but hang around on the fringes of gangs, gradually learning the gang culture. The *could-be's* refer to children under 10 years who are at risk for gang involvement due to family circumstances and who

are living in an area where gangs operate. Both these groups should be targeted for prevention and intervention, taking note of the diverse dynamics in these two groups. This study yielded rich data and the input from participants led to more insight into the precipitating factors regarding gang involvement. Further research should focus on developing prevention programmes and on individual intervention strategies for families in order to prevent gang involvement of young children.

LIST OF REFERENCES

Amarula Job-creation Project in Sir Lowry's Pass Village. (2010). The Amarula Trust. Available: <http://www.amarulatrust.com/articles/press/>. Accessed on: 2011/09/29.

Blom, R. (2006). *The Handbook of Gestalt Play Therapy, practical guidelines for child therapists*. Great Britain: Athenaeum Press.

Burgess, A.W., Regehr, C. & Roberts, A.R. (2010). *Victimology: theories and applications*. London: Jones and Bartlett Publishers.

Burgess, A.W. & Clements, P.T. (2010). Child and Adolescent Victimization. In: Burgess, A.W., Regehr, C. & Roberts, A.R. 2010. *Victimology: theories and applications*. London: Jones and Bartlett Publishers.

Carol Hren Hoare. (2002). *Erikson on Development in Adulthood*. New Insights from the Unpublished Papers. Oxford University Press. Available: <http://www.questia.com/PM.qst?a=o&d=104275599>. Accessed on: 2011/10/28.

Childhood Hunger Facts. (2011). Share our strength. Available: http://www.strength.org/childhood_hunger/hunger_facts/. Accessed on: 2011/10/13.

City of Cape Town Census. (2001). Sir Lowry's Pass. Available: <http://www.capetown.gov.za> . Accessed on: 2011/04/20.

Connect Network. (2011). Together for women and children at risk. Available: https://www.givengain.com/cgi-bin/giga.cgi?cmd=cause_dir_leader&leader_id=6904&cause_id=1738. Accessed on: 2011/09/29.

Constitutional Court of South Africa. (1996). Children's rights. The Bill of Rights. Available: <http://www.constitutionalcourt.org.za/site/yourrights/knowyourrights-childrensrights.htm>. Accessed on: 2011/10/28.

De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. (2011). *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Fourth edition. Pretoria: Van Schaik.

Delport, C.S.L, Fouché, C.B. & Schurink, W. (2011). Theory and literature in qualitative research. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. (2011). *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Fourth edition. Pretoria: Van Schaik: 297-306.

Fouché, C.B. & De Vos, A.S. (2011). Formal formulations. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. (2011). *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Fourth edition. Pretoria: Van Schaik: 89-100.

Fouché, C.B. & Schurink, W. (2011). Qualitative research designs. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. (2011). *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Fourth edition. Pretoria: Van Schaik: 307-327.

Helderberg Street People's Centre. (2010). History of Sir Lowry's Pass. Available: <http://www.helderbergstreetpeople.co.za/>. Accessed on: 2011/04/20.

Heppner, P.P. & Heppner, M.J. (2004). *Writing and publishing your thesis, dissertation, and research. A guide for students in the helping profession*. Toronto: Brooks Cole.

Hobfoll, S.E. (1998). *Stress, culture and community: The psychology and philosophy of stress*. New York: Plenum Press.

Houston, J. & Prinsloo, J. (1998). Prison gangs in South Africa: A comparative analysis. *Journal of Gang Research*, 5(3), Spring 1998: 41-52.

Huitt, W. (2007). Maslow's hierarchy of needs. *Educational Psychology Interactive*. Valdosta, GA: Valdosta State University. Available: <http://www.edpsycinteractive.org/topics/conation/maslow.html> . Accessed on: 2011/10/13.

Jansen, D.J. (2007). The research question. In: Maree, K. (ed). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik: 2-14.

Joyce, P. & Sills, C. (2010). *Skills in Gestalt counselling and psychotherapy*. Second edition. London: Sage Publications.

Kinnes, I. (2000). *Structural changes and growth in gang activities*. Available: <http://www.iss.co.za>. Accessed on: 2011/05/16.

Mannak, M. (2011). SA's employment prospects bleak - chamber. Available: http://www.businesslive.co.za/southafrica/sa_markets/2011/09/26/sa-s-employment-prospects-bleak--chamber#3. Accessed on: 2011/09/29.

Maree, K. (ed). (2007). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik.

Maree, K. & Pietersen, J. (2007). Sampling. In: Maree, K. (ed). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 171-181.

Maree, K. & Van Der Westhuizen, C. (2007). Planning a research proposal. In: Maree, K. (ed). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik: 24-45.

Max-Neef, M.A., Elizalde, A. & Hopenhayn, M. (1991). *Human Scale Development*. New York & Londen: The Apex Press.

Menges, T. (2008). Dis oorlog teen bendes, dwelms. *Die Son*. 2008-11-24. Available: http://152,111,1,87/argief/berigte/die_burger/2008/11/24/ks/5/ssGangs.html. Accessed on: 2011/04/20.

Nieuwenhuis, J. (2007). Qualitative research designs and data gathering techniques. In: Maree, K. (ed). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik: 70-97.

Pinnock, D. (1997). *Gangs, Rituals & Rites of Passage*. Cape Town: African Sun Press.

Shaffer, D.R. & Kipp, K. (2010). *Developmental psychology: Childhood and adolescence*. Eighth edition. Belmont, Wadsworth.

Steinberg, J. (2005). *The illicit abalone trade in South Africa*. Occasional Paper 105, April 2005. Available: <http://www.iss.co.za/pubs/papers/105/Paper105.htm>. Accessed on: 2011/05/24.

Stern, M.B. (2008). *Child-Friendly Therapy. Biopsychosocial Innovations for Children & Families*. New York: Norton & Company.

Van der Merwe, M. & Kassan-Newton, K. (2007). Conservation of resources: A primary intervention for continuous traumatic stress in South Africa: a case study. *Social Work/ Maatskaplike Werk*, 2007, 43(4), 350-365.

Van Wyk, B.E. & Theron, W.H. (2005). Fighting gangsterism in South Africa: A contextual review of gang and anti-gang movements in the Western Cape. *Acta Criminologica*, 18(3), 51-60.

Ward, L.C. & Bakhuis, K. (2010). Intervening in Children's Involvement in Gangs: Views of Cape Town's Young People. *Children & Society*, 24, 50-62.

Welman, C. Kruger, F. & Mitchell, B. (2005). *Research Methodology*. Derde uitgawe. Suid-Afrika: Oxford University Press.

Western Cape Status of the Youth Report. (2008). Available: <http://www.gsb.uct.ac.za>. Accessed on: 2011/05/17.

Whittaker, A. (2009). *Research skills for social work*. Glasgow: Learning Matters.

Woldt, A.L. & Toman, S.M. (2005). *Gestalt Therapy: History, Theory and Practice*. London: Sage Publications.

Yontef, G.M. (1993). *Awareness, Dialogue and Process: Introduction to field theory*. Gouldsboro: Gestalt Journal Press.

AFDELING C

1. INLEIDING

Die oorhoofse doelstelling van die studie was om die Chronosisteenverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap vanuit die perspektief van oud-bendelede te identifiseer, te beskryf en om riglyne daar te stel vir die voorkoming van bende-betrokkenheid by jonger ouderdomsgroepe in Sir Lowry's Pass Village. Die mikpunt was dus om te leer uit die ervaring van 'n besondere kwesbare groep ouer persone en om daardie ervaring terug te ploeg ten einde voorkomend te werk met insette gerig op die faktore wat geïdentifiseer is. Dit het gou duidelik geword dat diegene wat by bendes betrokke raak, 'n harde wêreld betree vanwaar hulle moeilik kan ontsnap. Dit was egter ook duidelik dat in bron-arm gemeenskappe die bendes in bendelede se fundamentele basiese behoeftes help voorsien, al val dit meermale binne die groepering van skynbevredigers of die sogenaamde uitwissers (*destroyers*). 'n Voorbeeld hiervan is die tatoeëermerke wat bendelede aanbring om betrokkenheid by die bende te bevestig en om 'n fundamentele basiese behoefte van identiteit te kan vervul. Hierdie fisiese teken van identiteit beperk egter moontlikhede in die ope arbeidsmark wanneer hierdie oud-bendelede werk soek. Die ondersoek na die deelnemers se chronosisteme dui op lewensgeskiedenis wat deur onbetrokkenheid en die afwesigheid van ouers gekenmerk word. Die impak van armoede op die vlak van basiese bestaansmiddele was ook duidelik. Hierdie absolute armoedeprofiel is dan ook dinamies verweef by armoede ten opsigte van ander fundamentele menslike behoeftes soos veiligheid, begrip, deelname en identiteit. Dit is duidelik dat intensiewe werk in die ouerhuise nodig is wanneer kinders baie klein is, en dat hierdie werk op konstruktiewe voorsiening in fundamentele menslike behoeftes gerig moet word.

Daar is hoofsaaklik vanuit 'n fenomenologiese paradigma gewerk. Joyce en Sills (2010: 17) verwys na die fenomenologiese werkwyse as deels tegniek, maar ook die ingesteldheid waar mense met 'n oop gemoed en akademiese nuuskierigheid benader word en waar die persoonlike, subjektiewe belewenisse van die persoon van primêre belang is. Heppner en Heppner (2004) verwys na Husserl se benaming van *epoche* wat behels dat navorsers hul eie vooropgestelde idees moet inperk om

ten volle op die geleefde ervarings van deelnemers te fokus. Die navorser was in hierdie studie deurgaans daarvan bewus dat sy haar eie ervarings moes inperk en met volle aandag en opmerkzaamheid op deelnemers moes fokus. Haar agtergrond in Gestalt-dialoog kon sinvol in navorsingsonderhoude benut word waar dit gou duidelik was dat deelnemers 'n behoefte aan gesprekvoering gehad het. Ryk data is ingesamel.

Die navorser het tydens die studie bewus geword van hoe ander perspektiewe by fenomenologie/Gestalt aansluit. Hierdie perspektiewe sluit in Bronfenbrenner se bio-ekologiese teorie (Shaffer & Kipp, 2010), Max-Neef se fundamentele menslike behoeftes (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991) asook die Gestalt siklus van ervaring (Woldt & Toman, 2005) .

2. OORSIG OOR STUDIE

Die literatuur bevestig dat bende-betrokkenheid wêreldwyd 'n probleem is en identifiseer ook bende-geweld in die Wes-Kaap. Die noodsaaklikheid van hierdie studie word onder meer gerugsteun deur die siening van Kinnes (2000) wat reeds in 2000 aangedui het dat bendes uit stedelike gebiede uitwyk na meer landelike gebiede.

Sir Lowry's Pass Village is 'n kwesbare gebied weens die ligging daarvan en weens die ernstige psigo-sosiale probleme wat daar voorkom. Uit die inligting wat deur die deelnemers vermeld is, kom dit na vore dat Sir Lowry's Pass Village dig bewoon is met lede van die nommerbendegroep wat as die 28's bekend staan. Die deelnemers het 'n interessante mededeling op spirituele of geestelike vlak gemaak en aangedui is dat daar 'n bose ondertoon in die gemeenskap aanwesig is. Dit word onder meer toegeskryf aan die geskiedenis van Sir Lowry's Pass Village waar slawe baie jare gelede gehuisves is. Hierdie aspek vind neerslag in bygeloof en dit veroorsaak ongemak en klaarblyklik 'n gevoel van hulpeloosheid, want hoe kan daar teen sodanige onsigbare vyand baklei word? Die gemeenskap se kwesbaarheid word verdiep deur werkloosheid en middelmisbruik.

Hierdie navorsing het beoog om 'n perspektief te bied vanuit die fenomenologie van oud-bendelede in Sir Lowry's Pass Village. Dit is duidelik dat kinders in hierdie

gemeenskap reeds voor geboorte 'n risiko loop. Die chronosisteem is gelaai met potensiële risikofaktore in die eksterne veld, soos 'n ernstige tekort aan bronne in al vier bron-groeperings (voorwerpe, energie-bronne, persoonlike bronne en kondisie-bronne) wat die aantrekkingskrag van bende-betrokkenheid verhoog. Die sfeer van gesinslewe en opvoeding is invloedryk in die lewe van kinders. Dit wil voorkom asof daar juis in hierdie areas groot agterstande en leemtes in Sir Lowry's Pass Village is. Die bevindings van die studie word hieronder opgesom en gevolg deur riglyne vir die versterking van die gemeenskap en voorkoming van bende-betrokkenheid by jonger kinders.

3. NAVORSINGSDOELSTELLINGS EN -DOELWITTE

Die doelstelling vir hierdie studie was om die Chronosisteemverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap vanuit die perspektief van oud-bendelede te identifiseer en te beskryf, en om riglyne daar te stel vir die voorkoming van bende-betrokkenheid by jonger ouderdomsgroepe in Sir Lowry's Pass Village.

Die doelwitte van die studie is gevolg om te verseker dat die doelstelling wel bereik word, soos vermeld in Afdeling A. Die doelwitte was oorwegend gerig op data-insameling en dataverwerking, wat gelei het tot die uiteindelijke beskrywing van bevindings.

Die literatuurstudie was aanvanklik veral daarop gerig om die probleem te motiveer en om vas te stel watter navorsing reeds binne die konteks van bendes in die Wes-Kaap gedoen is. Die *theory after*-benadering was doeltreffend in die studie omdat dit die navorser se blootstelling beperk het aan literatuur wat moontlik tot vooropgestelde idees sou kon lei. Die navorser was oop vir die inligting wat uit die onderhoude met die deelnemers verkry is. Die navorser was bewus van haar eie teoretiese paradigma wat 'n oorbruggende raamwerk vir die studie gebied het. Dit het die navorsingsonderhoude verbeter aangesien die beginsels van Gestalt-dialoog gevolg kon word. Dit was veral noodsaaklik om vóór die studie 'n grondige teoretiese raamwerk van navorsingsliteratuur te verkry, veral navorsingsontwerp, steekproefneming, onderhoude, tematiese data-analise en die skryf van 'n

wetenskaplike verslag. Die metodes van data-insameling was doeltreffend en ryk data is vanaf die deelnemers verkry. Data-analise is voltooi deur gebruik te maak van tematiese analise volgens die stappe wat deur Whittaker (2009: 88-97) bespreek word. Tematiese data-analise het temas ontbloot, soos beskryf in Afdeling B. Hierdie temas kon omskryf word in voorkomende strategieë of riglyne soos beskryf in Afdeling B asook in hierdie afdeling. Die navorser is van mening dat die doel van die navorsing bereik is en dat die navorsingsvraag beantwoord kon word.

4. VERTROUENSWAARDIGHEID EN GELDIGHEID VAN DIE STUDIE

Lincoln en Guba (in Schurink, Fouché & De Vos, 2011: 421; in Heppner & Heppner, 2004: 177-178) verwys na die belangrikheid daarvan dat die bevindings van die studie deur ander persone bevestig sal kan word. Gesprekke met deelnemers, die studieleier en die bestudering van literatuur dui aan dat die temas wat geïdentifiseer is wel bevestig word. Heppner en Heppner (2004: 177) verwys na die werk van Schaefer oor die vertrouenswaardigheid van kwalitatiewe navorsing waar die navorser in werklikheid die navorsingsinstrument is. Aspekte wat in hierdie studie vertrouenswaardigheid bevorder het, sluit in die sogenaamde “*prolonged engagement*” met die deelnemers en ook die sogenaamde “*member checks*”. Daar is voldoende tyd spandeer met die deelnemers. Hoewel elke deelnemer slegs een keer gesien was, het van die sessies tot vyf uur lank geduur. Die sogenaamde “*member checks*” is doelbewus gedoen waar deelnemers hul menings kon uitspreek oor die temas wat na vore gekom het. Whittaker (2009: 28) dui aan dat bevindings ondersteun moet word met data wat gegrond is op voldoende getuigenis met konsekwente logika. Die navorser is van mening dat dit wel in hierdie studie die geval was.

5. BEVINDINGS

Dit is belangrik om in ag te neem dat die bevindings van hierdie navorsing op 'n klein steekproef in een spesifieke gemeenskap berus. Die bevindinge kan dus nie sonder meer vir ander groepe oud-bendeledede in ander gemeenskappe veralgemeen word nie. Nieuwenhuis (2007: 113) verwys in dié verband na die sogenaamde “*bounded*

conclusion". Hierdie studie van beperkte omvang kan dus bloot verwys na die deelnemers in hul eie konteks. Dit is egter ook waar dat die literatuurkontrole met die temas in hierdie studie ooreenkom. Dit wil voorkom asof daar sekere universele temas na vore kom binne die konteks van die verskillende dimensies van armoede – vanaf armoede ten opsigte van bestaansmiddele tot armoede ten opsigte van fundamentele menslike behoeftes. Die navorser is sterk onder die indruk van die nood in die bron-arm gemeenskap van Sir Lowry's Pass Village. Dit is van die uiterste belang dat navorsingsbevindings deurgevoer moet word na programme in hierdie gemeenskap sodat daar doelgerig gewerk kan word met die risiko-faktore wat in hierdie navorsing uitgelig is.

Die navorser het tot die volgende gevolgtrekkings gekom uit gesprekke met die deelnemers:

- Sir Lowry's Pass Village is 'n hoë-risiko gemeenskap wat middelmisbruik asook werkloosheid betref. Dit kom voor asof dit 'n moontlike oorsprong vir probleme in die gemeenskap is.
- Die betrokke deelnemers was afkomstig vanaf 'n ouerhuis waar aspekte soos armoede, middelmisbruik, geweld en kriminele gedrag teenwoordig was. Dit kan verwys na objekbronne asook energiebronne (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991). Die deelnemers was van mening dat die ervaring van hul opvoeding asook hul huislike omstandighede die modellering of herhaling van gedrag was wat hul ouers ervaar het. Die deelnemers is dus van mening dat die manier hoe hul ouers versorg was 'n moontlike uitwerking op hul versorging gehad het.
- Die betrokke deelnemers aan die studie het die huis verlaat as gevolg van redes soos die alkoholmisbruik van ouers, die aggressiewe gedrag van ouers, 'n gevoel van verwerping, die behoefte aan onafhanklikheid, onvoldoende geld om benodighede te bekom, asook die afwesigheid van reëls en struktuur in die huis.
- Die deelnemers het aangedui dat hulle op 'n jong ouderdom die skool asook die huis verlaat het en oorwegend op straat geleef het. Daarby het hulle by portuurgroepe betrokke geraak wat hulle beïnvloed het om met risiko-gedrag

te begin eksperimenteer. Binne hierdie konteks was hulle dan op hulself aangewese en het hulle betrokke geraak by misdaad op klein skaal wanneer hulle byvoorbeeld gesteel het vir oorlewing. Hierdie meer geringe misdaadaktiwiteite het na groter betrokkenheid by misdaad geëskaleer, wat uiteindelik by bende-betrokkenheid ingevleg is.

- Die rol van 'n vader asook die aard van die verhouding tussen deelnemers en hul vaders het 'n negatiewe invloed op die deelnemers gehad. Deelnemers was op soek na 'n vaderfiguur as rolmodel. Hul vaders was dikwels emosioneel en ook fisiek afwesig. Die deelnemers skryf hul eie bende-betrokkenheid in 'n groot mate toe aan die leemtes in hul kontak met hul vaders. Die tipiese profiel van hul vaders was bende-betrokkenheid, middelmisbruik, afwesigheid van die huis (dikwels omdat hulle in die tronk was), en aggressiewe gedrag. Dit het ook voorgekom asof deelnemers ambivalente gevoelens jeens hul vaders ervaar. Daar is die behoefte aan kontak en aanvaarding, maar ook wrokkigheid omdat die vaders nie werklik deel van hul lewe was nie. Hierdie bevinding impliseer ook dat die deelnemers nie 'n positiewe ervaring van hul eie vaders het waarop hulle hul eie vaderskap kan bou nie.
- Abrahamsen merk reeds in 1960 op dat kinders wat nie sterk gesagsfigure in die ouerhuis het nie neig om met sterk figure in die omgewing te identifiseer. Abrahamsen (1960: 62-63) beskou dit as 'n kernrede vir die momentum van bendes: "... the gang leader becomes the strong figure with whom the others can identify". Dit is werklik kommerwekkend dat hierdie tendens reeds meer as 50 jaar gelede raakgesien is, maar dat daar vandag steeds nie sinvolle antwoorde gevind kan word nie.
- Dit blyk dat daar in die kerngesinne en uitgebreide gesinne van die deelnemers 'n tendens van bende-betrokkenheid is. Buiten hul vaders is ooms, broers en neefs dikwels ook by bendes betrokke. Dit blyk dat daar 'n subkultuur is wat ook intergenerasie-komponente het. Jong kinders word aan hierdie voorbeeld blootgestel en dit impliseer dat voorkomingsprogramme die aspek van intergenerasionele betrokkenheid by bendes in ag moet neem.

- Bende-betrokkenheid voorsien klaarblyklik in die behoefte aan identiteit, soos geïllustreer deur die woorde van die deelnemers in Afdeling B. Kleredrag, tatoeëermerke, spesifieke bendetaal en rituele voorsien klaarblyklik in die fundamentele menslike behoefte om iewers te behoort en iewers identiteit te vind. Uit gesprekke met deelnemers blyk dit dat Sir Lowry's Pass Village 'n gemeenskap is wat 'n tekort aan positiewe rolmodelle het. Die teendeel is eerder waar as in ag geneem word dat Sir Lowry's Pass Village volgens deelnemers 'n tipe aftree-oord vir benedelede is. Volgens die deelnemers beskou jong mense hierdie ouer benedelede as ikone en volg hulle na wat tot die bouse kringloop van bende-betrokkenheid lei.
- 'n Interessante bevinding van hierdie studie is die mededeling van deelnemers dat Sir Lowry's Pass Village 'n geskiedenis van slawerny dra aangesien dit jare gelede die woongebied van die slawe was wat op die omringende plase gewerk het. Volgens deelnemers is baie van die slawe met alkohol betaal. Die slawe is ook gemartel en het 'n swaar lewe gelei. Deelnemers meen dat dit 'n impak op die "gees" van die gemeenskap het. Daar word beweer dat daar 'n vloek op die gemeenskap rus, en dat die siele van die slawe wat onrustig is die gemeenskap en inwoners beïnvloed. Deelnemers meen dat dit 'n moontlike rede vir die bouse siklus van psigo-sosiale probleme in die gemeenskap kan wees. Hierdie bevinding was van besondere belang vir hierdie studie wat op chronosisteemverwante faktore gerig is omdat daar ook sprake van die sogenaamde intergenerasie-oordrag van trauma en verlies is. Die chronosisteem-invloed strek dus nie net oor die lewensduur van die deelnemers nie, maar terug na vorige generasies. Hierdie bevinding beklemtoon ook die noodsaaklikheid van trans-dissiplinêre intervensies in Sir Lowry's Pass Village waar daar op die volle multidimensionele funksionering van inwoners gefokus moet word.
- Van der Merwe en Kassan-Newton (2007: 352) bou binne 'n Suid-Afrikaanse konteks voort op die werk van Hobfoll (Hobfoll, Dunahoo & Monnier, 1995). Hierdie outeurs verwys na tyd as 'n energiebron. Tyd is 'n energiebron in Sir Lowry's Pass Village as gevolg van die hoë werkloosheidsyfer. Dit kom egter voor asof hierdie bron nie konstruktief benut word nie. Deelnemers dui aan

dat hulle en ander persone in die gemeenskap tyd gebruik om betrokke te raak by aktiwiteite soos dwelmmisbruik en bendes. Indien tyd as bron positief gekonstrueer word, kan dit omskep word in vaardighede wat kan lei tot werkskepping en wat 'n positiewe uitwerking op die verkryging van bronne in ander bron-groepeerings kan hê. Indien 'n persoon werk en 'n inkomste verdien, behoort dit ook selfbeeld en ander persoonlike bronne soos optimisme en hoop positief te beïnvloed. Dit kan ook positief uitkring na verhoudings. Dit is 'n moeisame proses om afwaartse spirale van bronverlies om te draai na bron-voorsiening. Tyd is hier moontlik 'n sleutelbron.

- Die gevangenis het 'n negatiewe uitwerking op deelnemers gehad. Dit blyk dat daar min sprake van rehabilitasie was. Betrokkenheid by bendes en misdaad het in die gevangenis verdiep. Dit dien as 'n skool waar deelnemers dieper ingelyf is in die etos van die bendes. Volgens deelnemers word die gevangenis deur bendes regeer. Dit blyk ook uit gesprekke met deelnemers dat die tyd in die gevangenis hulle emosioneel afgestomp het.

6. RIGLYNE

In 'n studie deur Burgess, Regehr en Roberts (2010) wat op 'n Amerikaanse bende-groep fokus, word daar verwys na die *wanne-b's* en die *could-b's*. Die *wanne-b's* verwys na kinders tussen 8 en 13 jaar wat saam met die bendes begin beweeg en geleidelik by bende-aktiwiteite betrokke raak. Die *could-be's* verwys na kinders onder 10 wat weens hul omstandighede die risiko loop om by bendes betrokke te raak. Hieruit blyk dit dat intervensie ook die vlak van betrokkenheid of moontlike betrokkenheid van kinders in ag moet neem. Die sogenaamde *wanne-b's* is duidelik 'n besondere kwesbare groep. Programme vir hierdie groep moet die volgende aanmoedig: positiewe rolmodelle, avontuurkampe met vaardigheidsontwikkeling, die uitbouing van morele waardes, en die terugkeer na formele skoolopleiding. Die sogenaamde *could-b's* behoort in te skakel by volhoubare programme wat hulp bied met skoolwerk, voedselvoorsiening, ouerskapsprogramme en ander strategieë wat hul basiese menslike behoeftes teiken.

Dit blyk ook dat 'n volledige assessering gedoen moet word vir elke kwesbare kind waar interne en eksterne velde ondersoek word binne die werkbare raamwerke van die *Behoud van bronne*-bronskategorieë (Hobfoll, Dunahoo & Monnier, 1995) en die nege fundamentele menslike behoeftes (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991). Só kan daar vir elke kind en sy/haar gesin 'n individuele intervensie-program opgestel word. Programme vir hierdie groep kinders behoort uiteindelik wyer te fokus as bloot voorkoming van bende-betrokkenheid. Dit behoort die algehele welstand van kinders te bevorder.

Die volgende riglyne is opgestel op grond van die bevindinge van die studie:

Dit is duidelik sigbaar dat Sir Lowry's Pass Village 'n hulpbron-arm gemeenskap op talle tasbare en nie-tasbare vlakke is. Volgens die verhale van die deelnemers is dit duidelik dat baie inwoners vasgevang is in die afwaartse spiraal van hulpbronverlies. Volgens die COR-teorie (Van der Merwe & Kassan-Newton, 2007) is dit bekend dat dit egter baie moeilik is om die afwaartse spiraal in winsgewende spirale te omskep. Pogings wat aangewend word om bende-betrokkenheid by jonger kinders te help voorkom, moet multidimensioneel en volhoubaar van aard wees. Dit is 'n hartseer realiteit dat die bendes skynbaar hulpbronne aan kinders en jong mense bied wanneer die gesin en gemeenskap versuim om dit te bied. 'n Gevoel van samehorigheid en identiteit moet vanuit die gesin van oorsprong stam en moet in die skool uitgebrei word. Bestaansbehoefte moet vervul word deur die gesin en die onmiddellike gemeenskap. In 'n gebied soos Sir Lowry's Pass Village is die risiko om by bendes betrokke te raak sterk en deurlopend. Die bendes bied onder meer mag, luukse items, vervulling van behoeftes en 'n oorkoepelende gevoel van struktuur. Programme wat aangebied word, moet op die ontleding van die aantrekkingskrag van die bendes fokus.

Armoede is 'n groot probleem in Sir Lowry's Pass Village. Dit blyk dat families oor generasies heen in siklusse van armoede vasgevang is. Die skadelike uitwerking op die kinders wat in armoede leef, is wyd beskryf (Stern, 2008). As tyd as energiebron nie behoorlik benut word nie, kan dit tot 'n gevoel van onproduktiewe ledigheid lei wat in onkonstruktiewe gedrag soos dwelmmisbruik kan ontaard. As tyd as

energiebron bewustelik deur individue benut word en deur programme geteiken word, kan dit tot die ontwikkeling van vaardighede (persoonlike hulpbron) lei wat op sy beurt werkloosheid kan verminder (toestand-hulpbron) en inkomste kan inbring (energiebron). Die voortdurende behoefte aan basiese voeding (energiebron) kan dan ook vervul word. Meer studies is nodig oor die aspek van tyd in gemeenskappe soos Sir Lowry's Pass Village omdat dit blyk asof dit die een hulpbron is wat vanaf die afwaartse spiraal van die hulpbronverlies na 'n winsgewende spiraal omgeskakel kan word.

Gebiede rondom Sir Lowry's Pass Village kan werk aan die gemeenskapslede verskaf. Die area is omring deur onder meer wyn- en vrugteplase en kaasfabrieke. Basiese vaardigheidsontwikkeling kan lei tot betrokkenheid by minder ingewikkelde take soos die vou van kartondose en die plak van etikette. Die uitvoerende direkteur van die Kaapse Sakekamer, Viola Manual, het tydens die Western Cape Job Summit (2011) genoem dat Suid-Afrika moontlik die enigste land in die wêreld is waar meer welsyntjeks as salaristjeks geskryf word. Hierdie tendens moet ook in Sir Lowry's Pass Village omgekeer word. Volgens die Connect Network (2011) is daar slegs twee projekte in Sir Lowry's Pass Village wat op werkskepping gemik is. Die Sir Lowry's Pass Bemagtigingsprojek fokus op volwassenes en kinders, en bied werkskepping, onderwys en mentorskap. Die Amarula-werkskeppingsprojek is 'n innoverende projek wat werkskepping aan vroue in hul huise bied waar hulle behangsels vir Amarulabottels maak. Hierdie projek bereik egter slegs 85 vroue en hoewel dit 'n goeie voorbeeld van 'n broodnodige werkskeppingsprojek is, moet werkskepping uitgebrei word om meer van die sowat 8 000 mense in Sir Lowry's Pass Village te bereik (City of Cape Town Census 2001). Volgens die beginsels van gemeenskapsontwikkeling kan volhoubare projekte soos groentetuine aan baie verskillende behoeftes voldoen. Dit sal die positiewe gebruik van die tyd, soos hierbo genoem, verbeter. Dit kan lei tot 'n gevoel van vervulling (persoonlike hulpbron) en dit kan ruimte gee aan die fundamentele menslike behoefte van kreatiwiteit (Max-Neef, Elizalde & Hopenhayn, 1991). Beter voeding kan bydra tot beter opleiding aangesien honger kinders sukkel om te leer (Childhood Hunger Facts, 2011). Die deelnemers het duidelik laat blyk dat hulle 'n behoefte aan verantwoordelikheid het. Daar is ook bevind dat bende-groepe 'n gevoel van struktuur bied. Betrokkenheid by voedseltuine kan moontlik sodanige behoeftes vervul. Green Futures Horticultural

and Life Skills College sowel as Food and Trees for Africa is reeds twee instansies wat deur middel van tuinbou betrokke gemeenskappe bemagtig en bevorder.

Inwoners van die gemeenskap kan ingespan word om probleme in die gemeenskap self te takel. Oud-bendelede kan byvoorbeeld verantwoordelikheid neem vir 'n buurtwag en beskerming. Kinders kan rommel optel, ouer dames in die gemeenskap kan werkinkomste oor kosmaak, wasgoed, netheid en selfversorging aanbied. Jong adolossente kan help met take by die skool, soos hulp met huiswerk. Dit kan versterkend inwerk op interne bronne soos selfbeeld.

Opleiding in die gevangenis kan onder meer op die volgende fokus: die opstel van 'n CV, die aanleer van vaardighede, selfversorging, ouerskap en leiding, asook die verhouding tussen vader en kind. Deelnemers was van mening dat 'n lewe buite die gevangenis uitdagend is, en dat die jare in die gevangenis hulle weerhou het van die ontwikkeling en geleenthede van byvoorbeeld 'n werk. Die navorser is van mening dat leiding in ouerskap doeltreffend kan wees aangesien deelnemers nie 'n konkrete voorbeeld het om na te volg of na te streef nie.

Dit bring die navorser terug na die doel van hierdie navorsing, naamlik om voorkomend te werk om bende-betrokkenheid by jonger kinders te verhinder. Dit behoort 'n prioriteit te wees in welsynsbeplanning, onderwyskurrikulums en ouerleiding, en ook op nasionale vlak.

7. VERDERE NAVORSING

'n Studie oor tyd as 'n energiebron: Tyd is 'n energiebron in Sir Lowry's Pass Village weens die hoë werkloosheidsyfer, maar dit wil voorkom asof hierdie bron nie konstruktief benut word nie. Deelnemers dui aan dat hulle en ander persone in die gemeenskap tyd gebruik om betrokke te raak by aktiwiteite soos dwelmmisbruik en bendes. Indien tyd as bron positief gekonstrueer word, kan dit 'n positiewe uitwerking

op die gemeenskap hê en sodoende probleme bekamp en bende-betrokkenheid verminder.

Die rol van vaderskap in die lewe van bendelede en oud-bendelede: Die navorser is van mening dat betrokke deelnemers ambivalente gevoelens ten opsigte van hul vaders ervaar het. Die betrokke deelnemers het ook almal na hul vaders en nie noodwendig na hul moeders verwys nie. Dit sal interessant wees om te sien of dit op sigself so 'n groot invloed op die betrokkenheid by bendegroepe gehad het en wat nóg daaruit spruit.

Dit het ook na vore gekom dat die betrokke deelnemers ooms, vaders, neefs en broers het wat self lede van die nommerbendes asook gereelde tronkgangers is. Dit sou van nut wees om vas te stel of kriminele gedrag asook die geneigdheid om by bende-bedrywighede betrokke te raak geneties van aard kan wees.

Die studie het ook aangetoon dat die deelnemers nie skool voltooi het nie. Dit is kommerwekkend om te sien dat deelnemers selfs op 'n jong ouderdom van 7 jaar die skool verlaat het. 'n Studie oor die betrokkenheid en bydrae van die skool om die kind in die skool te probeer hou, sal van hulp wees. Vanuit die bevindings kan kontrakte met skole opgestel word dat kinders nie die skool mag verlaat nie.

'n Studie oor die betrokkenheid van meisies in bendegroepe asook identiteit en beskikbare rolmodelle in die gemeenskap: Inligting wat tydens die studie ingewin is, het slegs op die manlike geslag gefokus. Dit het wel na vore gekom dat die vroulike geslag ook by bendegroepe betrokke raak. Dit blyk dat dogters in Sir Lowry's Pass Village op 'n vroeë ouderdom swanger raak en dat daar nie genoegsame rolmodelle is nie.

8. SAMEVATTING

Die probleem van bendes is nie nuut nie. Literatuur uit die 1960's (Abrahamsen, 1960) verwys reeds na oorsaaklike faktore. Die feit dat bende-betrokkenheid vandag steeds 'n prominente kenmerk van bron-arm gemeenskappe is, beklemtoon dat dit 'n hardnekkige probleem is. Strategieë moet trans-dissiplinêr wees en 'n multidimensionele fokus hê. Enige strategie wat op bende-betrokkenheid gerig is,

kennis moet neem van navorsing en intervensies binne die breë veld van armoede. Armoede moet ook binne die konteks van bende-betrokkenheid wyer gedefinieer word om armoede ten opsigte van al die fundamentele menslike behoeftes in te sluit.

Uit die gesprekke met die deelnemers blyk dit duidelik dat hulle nie meer by bendes betrokke wil wees nie, maar dat hulle tog op psigologiese en ander vlakke daarin vasgevang bly. Hul betrokkenheid by bendes het 'n enorme uitwerking op hul lewe. Hulle is getraumatiseer deur die dade waarby hulle betrokke was en deur insidente in hul lewensgeskiedenis. Hulle bly vasgevang in afwaartse spirale van bronverlies en sal dit vir hulle baie moeilik wees om na bronverkryging te beweeg wat hulle in sinvolle homeostase sal plaas. Dit is duidelik dat voorkoming uiters noodsaaklik is om te verhoed dat 'n nuwe generasie van kinders die siklus van bende-betrokkenheid betree.

BRONNELYS

Abrahamsen, D. 1960. *The psychology of crime*. New York: Columbia University Press.

Burgess, A.W., Regehr, C. & Roberts, A.R. 2010. *Victimology: theories and applications*. Londen: Jones and Bartlett Publishers.

City of Cape Town Census. 2001. Sir Lowry's Pass. Beskikbaar: <http://www.capetown.gov.za>. Toegang op: 2011/04/20.

Heppner, P.P. & Heppner, M.J. 2004. *Writing and publishing your thesis, dissertation, and research. A guide for students in the helping profession*. Toronto: Brooks Cole.

Hobfoll, S.E., Dunahoo, C.A. & Monnier, J. 1995. Conservation of resources and traumatic stress. In: Freedy, J.R. & Hobfoll, S.E. (red). *Traumatic stress: From theory to practice*. New York: Plenum Press, 29-47.

Joyce, P. & Sills, C. 2010. *Skills in Gestalt counselling and psychotherapy*. Tweede uitgawe. Londen: Sage Publications.

Kinnes, I. 2000. Structural changes and growth in gang activities. Beskikbaar: <http://www.iss.co.za>. Toegang op: 2011/05/16.

Max-Neef, M.A., Elizalde, A. & Hopenhayn, M. 1991. *Human Scale Development*. New York & Londen: The Apex Press.

Nieuwenhuis, J. 2007. Analysing qualitative data. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 98-122

Shaffer, D.R. & Kipp, K. 2010. *Developmental psychology: Childhood and adolescence*. Agste uitgawe. Belmont, Wadsworth.

Stern, M.B. 2008. *Child-Friendly Therapy. Biopsychosocial Innovations for Children and Families*. New York: Norton & Company.

Van der Merwe, M. & Kassan-Newton, K. 2007. Conservation of resources: A primary intervention for continuous traumatic stress in South Africa: a case study. *Social Work/ Maatskaplike Werk*, 2007, 43(4), 350-365.

Whittaker, A. 2009. *Research skills for social work*. Glasgow: Learning Matters.

Woldt, A.L. & Toman, S.M. 2005. *Gestalt Therapy: History, Theory and Practice*. London: Sage Publications.

ALGEMENE BRONNELYS

Abrahamsen, D. 1960. *The psychology of crime*. New York: Columbia University Press.

Amarula Job-Creation Project in Sir Lowry's Pass Village. 2010. The Amarula Trust. Beskikbaar: <http://www.amarulatrust.com/articles/press/>. Toegang op: 2011/09/29.

Blom, R. 2006. *The Handbook of Gestalt Play Therapy, practical guidelines for child therapists*. Great Britain: Athenaeum Press.

Burgess, A.W., Regehr, C. & Roberts, A.R. 2010. *Victimology: theories and applications*. Londen: Jones and Bartlett Publishers.

Burgess, A.W. & Clements, P.T. 2010. Child and Adolescent Victimization. In: Burgess, A.W., Regehr, C. & Roberts, A.R. 2010. *Victimology: theories and applications*. Londen: Jones and Bartlett Publishers.

Carol Hren Hoare. 2002. *Erikson on Development in Adulthood*. New Insights from the Unpublished Papers. Oxford University Press. Beskikbaar:

<http://www.questia.com/PM.qst?a=o&d=104275599>. Toegang op: 2011/10/28.

Childhood Hunger Facts. 2011. Share our strength. Beskikbaar:

http://www.strength.org/childhood_hunger/hunger_facts/. Toegang op: 2011/10/13.

City of Cape Town Census. 2001. Sir Lowry's Pass. Beskikbaar: <http://www.capetown.gov.za>. Toegang op: 2011/04/20.

Connect Network. 2011. Together for women and children at risk. Beskikbaar:

https://www.givengain.com/cgi-bin/giga.cgi?cmd=cause_dir_leader&leader_id=6904&cause_id=1738. Toegang op: 2011/09/29.

Constitutional Court of South Africa. 1996. Children's rights. The Bill of Rights.

Beskikbaar: <http://www.constitutionalcourt.org.za/site/yourrights/knowyourrights-childrensrights.htm>. Toegang op: 2011/10/28.

De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik.

Delport, C.S.L., Fouché, C. B. & Schurink, W. 2011. Theory and literature in qualitative research. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik, 297-306.

Fouché, C.B. & De Vos, A.S. 2011. Formal formulations. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik, 89-100.

Fouché, C.B. & Schurink, W. 2011. Qualitative research designs. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik, 307-327.

Fourie, L. Persoonlike kommunikasie, 24 Mei 2011.

Helderberg Street People's Centre. 2010. History of Sir Lowry's Pass. Beskikbaar: <http://www.helderbergstreetpeople.co.za/>. Toegang op: 2011/04/20.

Heppner, P.P. & Heppner, M.J. 2004. *Writing and publishing your thesis, dissertation, and research. A guide for students in the helping profession*. Toronto: Brooks Cole.

Hobfoll, S.E. 1998. *Stress, culture and community: The psychology and philosophy of stress*. New York: Plenum Press.

Hobfoll, S.E., Dunahoo, C.A. & Monnier, J. 1995. Conservation of resources and traumatic stress. In: Freedy, J.R. & Hobfoll, S.E. (red.) *Traumatic stress: From theory to practice*. New York: Plenum Press, 29-47.

Houston, J. & Prinsloo, J. 1998. Prison gangs in South Africa: A comparative analysis. *Journal of Gang Research*, 5(3), Spring 1998, 41-52.

Huitt, W. 2007. Maslow's hierarchy of needs. *Educational Psychology Interactive*. Valdosta, GA: Valdosta State University. Beskikbaar: <http://www.edpsycinteractive.org/topics/conation/maslow.html>. Toegang op: 2011/10/13.

Jansen, D.J. 2007. The research question. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 2-14.

Joyce, P. & Sills, C. 2010. *Skills in Gestalt counselling and psychotherapy*. Tweede uitgawe. Londen: Sage Publications.

Kinnes, I. 2000. Structural changes and growth in gang activities. Beskikbaar: <http://www.iss.co.za>. Toegang op: 2011/05/16.

Mannak, M. 2011. SA's employment prospects bleak – chamber. Beskikbaar: http://www.businesslive.co.za/southafrica/sa_markets/2011/09/26/sa-s-employment-prospects-bleak---chamber#3. Toegang op: 2011/09/29.

Maree, K. (Ed). 2007. *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik.

Maree, K. & Pietersen, J. 2007. Sampling. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 171-181.

Maree, K. & Van der Westhuizen, C. 2007. Planning a research proposal. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 24-45.

Max-Neef, M.A., Elizalde, A. & Hopenhayn, M. 1991. *Human Scale Development*. New York & Londen: The Apex Press.

Menges, T. 2008. Dis oorlog teen bendes, dwelms. *Die Son*. 24 November 2011. Beskikbaar: <http://152,111,1,87/argief/berigte/dieburger/2008/11/24/ks/5/ssGangs.html>. Toegang op: 2011/04/20.

Mouton, J. 2001. *How to succeed in your Master's & Doctoral studies. A South African guide and source book*. Pretoria: Van Schaik.

Nieuwenhuis, J. 2007. Qualitative research designs and data gathering techniques. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 70-97.

Nieuwenhuis, J. 2007. Analysing qualitative data. In: Maree, K. (red). *First steps in research*. Pretoria: Van Schaik, 98-122.

Pinnock, D. 1997. *Gangs, Rituals & Rites of Passage*. Cape Town: African Sun Press.

Reid, J. 2008. Inking by numbers – Tattoos in Cape Town. *Don't Panic Magazine*, 9 Januarie 2008. Beskikbaar: www.dontpaniconline.com/magazine/arts/inking-by-numbers-tattoos-in-cape-town. Toegang op: 2011/09/12.

Shaffer, D.R. & Kipp, K. 2010. *Developmental psychology: Childhood and adolescence*. Agste uitgawe. Belmont, Wadsworth.

Steinberg, J. 2005. *The illicit abalone trade in South Africa*. Occasional Paper 105, April 2005. Beskikbaar: <http://www.iss.co.za/pubs/papers/105/Paper105.htm>. Toegang op: 2011/05/24.

Steinberg, J. 2004. *Nongoloza's Children: Western Cape prison gangs during and after apartheid*. The Centre for the Study of Violence and Reconciliation, Julie 2004. Beskikbaar: www.csvr.org.za/wits/papers/papjonny.html

Stern, M.B. 2008. *Child-Friendly Therapy. Biopsychosocial Innovations for Children and Families*. New York: Norton & Company.

Strydom, H. 2011a. Sampling in the quantitative paradigm. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L. 2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik, 222-235.

Strydom, H. 2011b. Ethical aspects of research in the social sciences and human service professions. In: De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L.

2011. *Research at Grassroots: For the social sciences and human service professions*. Vierde uitgawe. Pretoria: Van Schaik, 113-129.

Van der Merwe, M. & Kassan-Newton, K. 2007. Conservation of resources: A primary intervention for continuous traumatic stress in South Africa: a case study. *Social Work/ Maatskaplike Werk*, 43(4), 350-365.

Van Wyk, B.E. & Theron, W.H. 2005. Fighting gangsterism in South Africa: A contextual review of gang and anti-gang movements in the Western Cape. *Acta Criminologica*, 18(3), 51-60.

Ward, L.C. & Bakhuis, K. 2010. Intervening in Children's Involvement in Gangs: Views of Cape Town's Young People. *Children & Society*, 24, 50-62.

Welman, C. Kruger, F. & Mitchell, B. 2005. *Research Methodology*. Derde uitgawe. Suid-Afrika: Oxford University Press.

Western Cape Status of the Youth Report. 2008. Beskikbaar:

<http://www.gsb.uct.ac.za>. Toegang op: 2011/05/17.

Whittaker, A. 2009. Research skills for social work. Glasgow: Learning Matters.

Woldt, A.L. & Toman, S.M. 2005. *Gestalt Therapy: History, Theory and Practice*. Londen: Sage Publications.

Yontef, G.M. 1993. *Awareness, Dialogue and Process: Introduction to field theory*. Gouldsboro: Gestalt Journal Press.

BYLAE:**A: TOESTEMMINGSVORM****B: TRANSKRIBERING VAN DEELNEMER A****C: RIGLYNE VIR CRIMSA-ARTIKEL**

A: TOESTEMMINGSVORM

Chronosisteenverwante faktore wat gelei het tot bende-betrokkenheid in 'n landelike gebied in die Wes-Kaap

Jy is gevra om deel te neem in 'n studie wat gedoen word deur Lizanne Swanepoel wat tans besig is met haar Meestersgraad by die Universiteit van Potchefstroom. Die inligting wat verkry word, sal gebruik word om 'n tesis te voltooi.

DOEL VAN DIE STUDIE:

Om vas te stel hoe kinders gehelp kan word om nie betrokke te raak by bendegroepe nie.

PROSEDURE:

Lizanne Swanepoel gaan 'n gesprek met jou voer. Daar gaan gesels word oor jou lewensverhaal vanaf voor geboorte tot die dag wat daar by die bendegroep aangesluit is.

POTENSIËLE RISIKO'S EN ONGEMAKLIKHEID:

Indien jy enige oomblik ongemaklikheid ervaar, is jy meer as geregtig om op te hou praat. Daar sal nooit van jou verwag word om oor dinge te praat waarvoor jy nie kans sien nie. Daar sal ook moontlike terapie beskikbaar wees indien dit nodig sou wees.

VOORDELE VIR GEMEENSKAP:

Die inligting kan gebruik word om kinders in die gemeenskap te help om nie betrokke te raak by bendegroepe nie.

BETALING VIR DEELNAME:

Daar sal nie 'n fooi betaal word nie, maar daar sal vir jou iets om te eet en te drink wees tydens die gesprek.

VERTROUOLIKHEID:

Inligting ontbloom aan Lizanne Swanepoel sal slegs vir doeleindes van haar studie gebruik word. Daar sal nooit gebruik gemaak word van name nie.

DEELNAME:

Jy is geregtig om self te kies of jy wil deel wees van die studie, en jy kan ook enige tyd onttrek.

Bogenoemde inligting is deur Lizanne Swanepoel aan my verduidelik en ek was geregtig om vrae te vra indien ek nie verstaan het nie.

Hiermee gee ek _____ toestemming om vrywilliglik deel te neem aan die studie, en dat die inligting gebruik mag word vir die voltooiing van haar tesis.

Hiermee verklaar ek dat ek die bogenoemde inligting aan _____ verduidelik het, en dat daar genoeg tyd was vir vrae asook antwoorde op vrae.

B: TRANSKRIBERING VAN DEELNEMER A

29 Julie 2011

Eerste ontmoeting met kandidaat A.

Daar word vir etiese doeleindes na deelnemers in die betrokke onderhoud verwys as A en V.

Navorsers: Groet en verduidelik die doel van haar studie, vrywaringsvorm word onderteken.

A: Voel dat navorsers op haar gemak moet wees en is vry om enige vrae te vra waarom sy wonder.

Navorsers: Toon groot waardering vir die versoek, en verduidelik weer dat die inligting geskik vir die studie slegs handel oor inligting en gebeurtenisse voor daar by die bende-groep aangesluit is.

A: Voel dat hy dit wel verstaan maar voel egter ook dat om meer van 'n persoon te weet, help om die hele prentjie te verstaan.

Navorsers: Verduidelik dat daar 'n lewenslyn getrek word en enige herinneringe vanaf geboorte wat bydrae kon lewer tot die besluit om betrokke te raak, neergeskryf of verduidelik moet word. Navorsers verduidelik ook dat geen inligting te teer om te deel hoef te geskied nie.

A: Dink die groot probleem lê by pa. Dit is my biologiese pa maar hy het my soos 'n orphan hanteer. Ek was baie lig van kleur en hy het altyd gesê dat my ma rond geneuk het en dat ek nie sy kind is nie, maar ek weet voor die Here dat hy my biologiese pa was, ek was sy kind. My pa was abused, hy moes onder die tafel slaap, en hy is ook al vroeg strate toe. Kommunikasie tussen ouers was nie goed nie. Pa kon nooit vir ma sê dat hy lief is vir haar nie, ook nooit jammer sê as hy verkeerd was nie. Pa het alkohol en dwelms misbruik. In die apartheidsjare het die mense op die plase gebruik gemaak van die dop system. Die mense was betaal met alkohol en wyn en so aan, dit het 'n groot alkoholmisbruik probleme veroorsaak. Dit is nou wat ek ondervind het van my kinderdae. As my pa nugter is, kommunikeer hy glad nie, jy sal nie eers weet hy is in die huis nie. Sodra dit miskien nou naby die

naweek kom of so, dan keer hy miskien die huis om. Hy baklei altyd met my ma en ek het nog nooit verstaan hoekom nie, want my ma het nooit gedrink nie, ek kon net nooit rede sien nie. Ek onthou ek was die kleintjie gewees, en ek het altyd gehuil en geskree moenie! dat hy moet ophou en so, sien en ek dink dit veroorsaak binne 'n mens iets soos 'n wrok, iets hard, as ek groot genoeg was het ek miskien iets gedoen daaraan en vir jou aangevat of so. Dit alles affekteer 'n mens as jy groot is. As gevolg van hoe my pa groot geword het, by the way hy was tronk in en tronk uit, so met ander woorde dit was eintlik soos 'n vicious cycle.

Navorsers: So jou pa was violent teenoor jou ma, en jy het probeer protect maar jy het gevoel jy was te klein en jy kan nie?

A: Dit ja en wat ek net daar wil byvoeg is dat behalwe die violence en dit alles in die huis in, dat my pa het regtig nooit 'n regte van opvoeding gekry nie. So met ander woorde daar was nie regtig baie ander opsies van werk ens nie, en ons was 'n groterige familie so hy kon op die ou end van die dag nie regtig finansieel ge-provide het nie. Wat het hy gemaak? Diefstal, die plekke waar ons gebly het, het hy ingebreek in, op al die verskillende plase, so ek het op klomp verskillende plase groot geword, en op klomp verskillende plekke gebly.

Navorsers: So jou pa sou iets doen en dan moet julle vlug?

A: Ons sou weggejaag word, of my pa gaan van daar af gevangenis toe, en dan moet my ma weer vir ons alleen groot maak, dan kom hy miskien weer 'n paar jaar later uit die gevangenis uit, so die hele tyd was maar 'n case van on en off.

Navorsers: En jou ma? Wat was haar rol gewees?

A: My ma ja, my ma het basies vir my groot gemaak. Sy is die een wat getroos het, sy is die een wat gekeer het, sy het gewerk as my pa in die gevangenis was, sodat ons net in die skool kon bly. Haar woorde was altyd jy bly nie uit die skool uit weg nie, die dag wat jy weg bly is die dag wat jy siek is of wat jy dood is.

Navorsers: En het jy skool klaar gemaak?

A: Ek het, ongelukkig om dit te sê, het ek dit in die gevangenis gedoen. En ek het deur UNISA verder gestudeer, so 'n BCom degree.

Navorser: Well done, slim kêrel. [Al twee lag.]

A: Maar dit het sacrifice gekos, toewyding gekos en so aan, is ook maar na 'n besluit hier buite, as ek buite werk dan voel ek hoekom moet ek dan die pik kap en hierdie ou doen dan niks? Hy gee dan die opdragte, hoekom kan ek nie die ou wees wat die opdragte gee nie? En dit het my in 'n way gemotiveer. En ek het altyd 'n girl gehad, en haar pa het eendag gesê maar die ou het niks ambisie nie, en dit is iets wat vir jare in my kop gemaak het, ek dink in 'n way dit het vir my geëet binne-in, en hy was 'n groot deel van my drive gewees binne die gevangenis. Sien, so dit het vir my gemotiveer, sy was my one and only. Ek wou mechanical engineering gedoen het, en ek het dit gedoen, en ek het te gelyke tyd theology ge-swot, alles net deur daai een woord wat hy vir my gesê het.

Navorser: Om vir hom te bewys?

A: En vir myself!!!!

Navorser: Wil jy eers eet, want jou kos raak koud?

A: Ek is fine met koue kos.

Navorser: Het jy broers en susters gehad as jy verwys na julle?

A: Ja, ek het broers en susters gehad, ek het nog 'n ouer broer en 'n ouer suster.

Navorser: Was jy die jongste?

A: Op 'n stadium was ek die jongste gewees, ja. Ons is sewe broers en susters. Twee ouer broers, twee ouer susters, en 'n jonger broertjie en nog, so ons is 'n redelike paar. Maar die ouer span het by my ouma hulle groot geraak as gevolg van miskien my pa, dit was voor ek in die prentjie gekom het, my ma was betrokke gewees met hulle pa, en hy was oorlede gewees, hy was my ma se eerste ou/kêrel gewees, so hulle kom uit die vorige huwelik uit. So hulle het by my ouma groot geword want hulle kon nie oor die weg kom met my pa nie, en finansiële redes as well.

Navorser: En jy het gebly, want dit was jou ma en pa?

A: Dit was my ma en pa, ja! Ja, so met ander woorde ons het eintlik geskei groot geraak. Sien sooo.

Navorser: Eanneer jou pa nie gedrink was nie, was sy verhouding ok met jou en jou ma?

A: Never nie! Ek kan onthou, nou het ek 'n bietjie 'n dark complex, maar toe ek gebore was, was ek ligter as my pa, my pa was bietjie donker gewees. Hy het gesê ek was nie sy kind nie. Soos ek verstaan. As gevolg van dit het hy my ma baie blameer. Asof sy iets buite-egtelik gehad het. Maar biologies is ek sy kind, with no doubt!!! Sien jy my pa, is my pa daai!

Navorser: Ja nee, jy sal weet.

A: Ja, en sy maniere en alles, het ek dit vandag. Ja, as gevolg van dit, daar was nooit enige verhoudings tussen my en my pa nie. Sien, my pa, hy het nooit geleer in sy dae 'n outlet vir sy emosies en so nie, al outlet wat hy geken het was aggressie.

Navorser: So dit is maar soos hy groot geword het en hoe hy geleer het, en dit is dan waar wat jy vroeër gesê het, dit is alles 'n cycle.

A: Ja en sy manier van kommunikasie, hoe kan ek sê, hy wat my pa en sy ouers gedoen het in die verlede in, het eintlik 'n groot impak op hoe ek vandag is. Sien met ander woorde ek, my pa is my pa en my ma is my ma, maar ek byvoorbeeld wil nooit eendag bekend wees vir die persoon vir wie jy lief is, dat jy jou hande moet lig vir haar nie, sien want hoe kry mens dit reg? Jy abuse die persoon, maar op die selfde tyd is jy lief vir die persoon? So daai was een van die dinge wat vir my gesê het ek sal nooit my hande lig vir 'n vroumens nie.

Navorser: En sê vir my, het jy kinders of 'n vrou?

A: Ek het 'n girlfriend ja, ek het uit gevangenis uit gekom, toe ontmoet ek vir haar, en sy het 'n dogtertjie van 'n vorige relationship, die pa is ongelukkig oorlede, sy was so drie jaar oud toe ek in die prentjie ingekom het. En ons bly saam ja, nog altyd vanaf ek uit die gevangenis uitgekom het, het ek vir haar. Ja, sooo ek is eintlik 'n daddy.

Navorser: En sê vir my hoe is jy met hulle, moet jy soms terug hou. Voel jy daar is in jou natuur dat jy moet keer, of voel jy dit is natuurlik in jou dat jy nooit jou hande sal

lig nie.? Gee voorbeeld van sekere dinge wat navorser nie wil wees, maar as sy haar kry dan is sy so, want dit is net in haar in.

A: Ek sê vir my girlfriend gereeld, weet jy ek is lief vir jou. Ek sê vir my girlfriend vanoggend, sien ek is laat en ek het 'n appointment maar sy wil nou eers vir haar mooi maak en klaar maak want sy moet nou gaan werk en so aan, nou sê ek vir haar sy kom weg met moord in ander woorde, niemand anders sal dit aan my doen nie, maar ek het nog nooit in my lewe die urge gehad om my hande vir haar te lig nie. Ek het geleer van control, in plaas van haar te wurg, vat ek haar eerder en gee vir haar 'n drukkie en sê ek is lief vir jou.

Navorser: Dit is amazing as mens dit weet en dit kan reg kry.

A: Maar dit vat control, ek kyk met baie ouens wat in die gevangenis inkom soos byvoorbeeld, wag ek wil nou nie name noem nie, maar dit kom maar met ouderdom, soos die jare aangaan en hoe jy jouself ontwikkel as 'n persoon innerlik. Sien baie ander manne, hulle kry nie 'n outlet vir dit nie, hulle weet nie hoe nie, daar is mense jy kan nie vir hulle skeef aankyk nie, of hulle wil jou aanrand, hulle wil die probleem gou uitsort met miskien 'n skerp voorwerp of so. En mens leer daar is ander maniere hoe mense dinge kan solve.

Navorser: Dit is, en dit is moeilik want meeste van die tyd is mens se bad habits die langste periode van die tyd gewees. En om jouself te leer om ewe skielik jou bad habits in iets mooi te sit is moeilik. En dit is vir my beautiful van jou hoe jy kan onthou toe jy klein was hoe dit jou gepla het dat jou pa nie vir jou ma kan sê dat hy lief is vir haar nie, en hoe jy 'n punt daarvan maak om vir jou girlfriend te sê dat jy lief is vir haar, omdat jy nou weet vir jou hoe belangrik dit is om dit te doen.

A: Ja, as dit kom by mind set, ek kan baie dinge baie goed onthou, ek het 'n fotogeniese mind set, so ja, al my lewe skool en nou UNISA alles 80, 90% so, niks fout met my mind nie.

Navorser: Sê vir my, hierdie periode waarvan jy praat van violence by die huis en so, watse ouderdom periode was dit?

A: Ek sal sê van geboorte af, tot en met so 10, 12, 13 jaar oud. Kan mens sê meeste van die tyd wat my pa in ons lewe was. En die laaste keer toe hy gevangenis toe gaan, het ek hom nie weer gesien nie.

Navorser: Hoe oud was jy toe?

A: Ek was seker so 12 of 13 jaar gewees.

Navorser: En het jy nooit weer daarna van jou pa gehoor of gesien nie?

A: Ek het geweet hy is in die gevangenis, maar dit is amper so 'n situasie waar mens, jy is bly hy is nie hier in die huis of so nie, met ander woorde, dit is 'n verligting om ontslae te wees 'n bietjie van, environment van stress en al daai tipe dinge.

Navorser: So mens se lewe kan half aangaan?

A: Ja, mens se lewe kan aangaan.

Navorser: Verwys na die lewenslyn en sê dit is byvoorbeeld jou lewe en sekere dinge het jou gestoot na die bende toe, byvoorbeeld sê nou maar jy het nie 'n ma gehad wat omgee het nie, sou dit jou miskien kon dwing om strate toe te gaan, want jy het byvoorbeeld nie 'n ander plek om heen te gaan nie.

A: Ek het straat toe beweeg op die ou einde van die dag, sien soos ek sê op die ouderdom van 12 wat my pa gevangenis toe was, nou ok my ma het maar vir ons probeer hou, in toom hou en almal in die huis hou en so aan, maar na 'n tyd toe het ek skool gelos, Standerd 7, want ek moes gaan help werk het in die huis, ons was 'n groot familie en ek moes gaan help werk het in die huis, om my ander broers en susters te kan help en so. En met dit wat mens dan finansieel independent in a way raak, ek was nog jonk, seker so 15 of 16, want ek was op 17-jarige ouderdom gevangenis toe, sien so in omtrent die tyd net voor ek gevangenis toe gegaan het, het ek betrokke geraak by begin rook, sien van op daai ouderdom jy het geld in jou sak, jy raak miskien betrokke by vriende wat ... jy begin eksperimenteer.

Navorser: Ja, sou jy sê dit is as gevolg van finansiële onafhanklikheid? Jy het jou eie geld en jy is jou eie baas?

A: Ja, jy voel jy kan op plekke beweeg en jy het freedom of spending met ander woorde so, en saam met groepsdruk, met ander woorde soos Sir Lowry's Pass is 'n

plek waar die jong mense begin baie vroeg, as dit 'n cool ding is en dit word so uitgebeeld, kan 'n bier drink en 'n sigaret rook, en na die bier of sigaret is dit miskien 'n daggazol of so, en so upgrade 'n mens maar na iets sterker en iets sterker toe, en dan bevind jy, jy doen mandrax miskien, glue en dinge waar mee jy betrokke kan wees met ander woorde, ja so jy emigreer miskien op die ou einde van die dag op daai stadium, dit is wat met my gebeur het, sien, en dan kom raak jy betrokke miskien by die ander gedeelte, girls né, dan raak jy betrokke by dit, en ...

Navorsers: En dit alles kan tot 'n mate 'n addiction wees.

A: Is amper soos 'n addiction. Sien ek onthou ek was op een stadium by meer as een girlfriend betrokke, en mens raak *need more*, jy leer om te lieg, jy leer om te cheat, jy leer om op mense se gevoelens te trap, sien en ek was so gewees, ek dink ek is nie nou meer so nie, of ek bid darem ek is nie nou meer so nie. Dit is wat met my gebeur het, my lewe, ek het gevoel, ek het die groot premonition gekry, ek het geleef soos sê nou maar amper soos asof dit die laaste is. Klomp dinge in een tyd in prop in, maar ek het nie geweet ek gaan gevangenis toe gaan nie. Sien ek het so gelewe dat, sien ons het gebly daar in [XXX] se kant, by Sir Lowry's Pass Road, ek het by my ouma hulle geslaap want as ek vanaand uitgaan kom ek miskien eers môre oggendure weer in, en daar is niemand wat miskien vir jou sê, kyk hie, jy kan nie nou in die huis in kom of so nie.

Navorsers: So jy kon maak net wat jy wil?

A: Ja, jy kan doen net wat jy wil. Dis wat gebeur het, en so, mens raak betrokke by klomp dinge, en op een stadium kan ek onthou ek het gewerk daar by my stiefpa, en my ma het op die ou end van die dag toe 'n ander ou gevat, terwyl my pa in die gevangenis was, my pa het uit die gevangenis gekom daai dag, en hy het vir haar gedreig en gesê as sy nie vir hom terug vat nie sal hy sorg dat hy vir haar skiet, en almal saam, saam met ons.

Navorsers: Het jy hom toe weer gesien?

A: Ek het hom toe weer gesien, op daai stadium was ek al 'n bietjie 'n teenager soos ek sou sê, was nog 'n bietjie jonk. En ek onthou my pa het 'n helse fight gehet. Physical fight.

Navorsers: Jy en jou pa?

A: Ja, physical fight het ons gehad.

Navorsers: Weet jy wat dit ge-trigger het? Of was al jou anger maar net ...

A: Ja, my anger was ge-trigger gewees, maar hy het die manier gehad van, ek dink waarom dit gegaan het, daai dag het hy gekom om met my stiefpa te kom baklei, die feit dat my stiefpa nou, hulle ken mekaar jare, sien, en toe hy nou uit die gevangenis uit kom toe vind hy nou uit maar die ou het nou sy vrou gevat, en sy familie nou oorgevat, sien, en my ma was by the way getroud met hom, al die jare het my biologiese pa nie getrou met my ma nie, sien sy van was [XXX] sien, en my van is [XXX], ek het my ma se van sien so, toe hy die dag uit die gevangenis uit kom, toe het hy nog die vermetelheid om terug te kom en nog kom demands maak, en daai tipe dinge, en daai tyd was ek al reeds goed ingelig en ek onthou alles, en ek dink maar die ou kan nie sy luck kom try nie. Ek weet dit is my pa en so, en in 'n way leer mens in die gevangenis om jou gevoelens af te switch.

Navorsers: Dink jy mens leer dit in die gevangenis om jou gevoelens af te switch of dink jy party mense is anyways klaar afgeswitch?

A: Party mense is afgeswitch en party mense leer dit in die gevangenis. En party mense het nie daai diepte om te weet wat om met sy gevoelens te maak nie. Sien so, maar ek onthou daai dag van my pa, toe kom daar net so groot woede in my op. Sien want hy wou die ou sommer met die mes steek, en toe het ek ingetree, en toe wil my pa vir my met die mes gesteek het, en dit is wat vir my ge-trigger het, as my pa vir my met die mes wou gesteek het, wat voel die ou vir my? Met ander woorde, as hy my nou met die mes wil steek, wat moet ek nou maak, ek gaan my self nou verdedig, maar dis my pa.

Navorsers: So dit bly half moet jy, moet jy nie?

A: Ek kan onthou in daai dag was ek in twee geskeur, want hier is my stiefpa en hier is my biologiese pa, maar op die ou einde van die dag, ek het my hande gelig vir my pa, en ek is spyt daarvoor.

Navorsers: Is jy spyt?

A: Ek is nogal redelik spyt daaroor, maar dit is 'n ding wat 'n mens nie kan verander nie, en ek lewe daarmee en sien my pa was nog nooit 'n engeltjie nie.

Navorser: Dink jy nie dit was miskien nodig om vir hom te wys, nou is jy klaar gemors met ons nie?

A: Ja, ek het gevoel nee, maar ek het nog nooit al die jare kans gehad om vir jou te wys nie, en jy moet stop wat jy doen nie, en daai oomblik toe voel ek, ek is groot genoeg, sien om sy hand te vat en om hom te stop, tot hier toe is genoeg. Ek onthou en hy het gehuil en hy het omtrent aangegaan, en hy wou my regtig met die mes gestee het maar, en het agterna besef nee man, dis my pa, toe ek klaar met hom baklei het, toe draai ek om en toe loop ek. En toe dink ek nee maar dit is ook nie wat ek wil hê nie, sien.

Navorser: Sou jy sê dat daai fight baie dinge in jou oopgemaak of wakker gemaak?

A: Ja, dit het baie dinge in my wakker gemaak, my pa was, hoe kan ek sê, na al die jare het hy nog nooit vir my sorry gesê nie, nadat aan wat hy gedoen het aan ons. En ek dink in 'n way sien ek hom dan as 'n coward, ok en die tyd agterna dat ons weer vriende gemaak het, opgemaak met my pa, ek het baie by sy huis gekom, en die ou het vir my beginne geld gee en so aan, dan dink ek ok, toe sien ek nou maar regtig die is die ou se manier van, hy weet nie hoe om te kommunikeer nie, sien hy wil nou opgemaak het met die geld en so aan, hy het my uitgenooi na sy huis toe, kom 'n bietjie na my huis toe, ek het gekom, en ek onthou as hy baklei en hulle het hom seer gemaak dan het ek hom gehelp, sien maar toe ek in die gevangenis was het die ou hof toe gekom.

Navorser: Wanneer is jy dan gevangenis toe?

A: 17

Navorser: Kort na die onderonsie?

A: Kort na dit ja, seker so paar maande, so 7/8 maande. Ons het nooit regtig daai bond gehad van geheg of so nie, want hy kom, maar hy kan nie regtig met my kommunikeer nie, sien hy kan nie vra wat het jy nodig of so nie, hy sê vir sy vrou gee vir hom geld of so, maar ek het nie eintlik gekom vir dit nie, ek het gekom van wat het my pa vir my te sê.

Navorser: Lewe jou pa nog?

A: My pa is ongelukkig oorlede, nee hy is nie meer daar nie.

Navorser: So het jy nooit met hom gaan praat en vra, Why did you do this to us?

A: Ek het nooit die geleentheid gekry nie.

Navorser: Maar dit klink vir my of jy verstaan hoekom hy gedoen het wat hy het?

A: Ja, ek weet presies hoekom, die gevangenis is 'n baie, dis 'n negatiewe plek, as mens kan, kan 'n mens insien dis 'n positiewe plek, ek het baie goed geleer van, kyk daar kry jy klomp karakters, jy ontmoet met verskillende soorte mense, so mens leer, en ek is nou nog so, dis nou nog in my, as ek iemand kry, ek suss iemand gou uit, ek is 'n people's person. Mens leer maar mense aan switch, so ek sien deur hom, dit is daai probleem, so in a way verstaan ek grotendeels hoekom my pa is soos hy is, of wat hy gedoen het, sien maar en ek het net besef ek wil nie wees soos hy is nie, die goeie dinge vat ek van hom, of 'n paar wat daar is miskien, wat ek kan onthou, maar die goed wat agter die ander gedeelte is, ek is meer my ma, as wat ek hy is. Die insig wat my ma in my lewe gebring het, ek is meer dit. Ek het baie vir die manne in die gevangenis gesê ek het in 'n huis groot geword vol vroumense, so ek's meer in touch met my feminine side.

V: Jou kos raak koud.

A: Wil jy dit hê?

V: Nee, nee.

A: 'n Mens kan mos saamvat?

Navorser: Ja.

A: Ek hoop ek help darem so ver.

Navorser: Jy help baie.

Navorser: So jy was eenkeer gevangenis toe en het uitgekom, of was jy in, uit, in, uit?

A: Ek was 'n once-off gevangene.

Navorser: En was dit lank, was dit groot?

A: Dit was groot, ek het moord en roof gedoen.

Navorser: Ok, so moord en roof, skuldig bevind en tronk toe? Hoe lank was jy daar?

A: Ek was 17 en het einde, ek het nou laas jaar uitgekom, wat hier 2009 uitgekom, so dis 10 jaar, 'n volle 10 jaar.

Navorser: So dit maak jou nou hoe oud?

A: Ek word nou 31 jaar, was 1998 al gevangenis toe.

Navorser: Ok, en as ons nou praat van bendes, so was jy net betrokke by bendes in die tronk, en nie bendes buite die tronk nie?

A: Nee ek was nie betrokke by bendes buite die gevangenis nie.

Navorser: Want dit is nou iets nuuts wat opkom vir my, ek het nie dit geweet voor ek my studie begin het nie, maar nou kom ek agter daar is bendes binne gevangenis en bendes buite gevangenis.

A: Hulle is twee different groepe, sien mens kry die nommerbendes, en dan kry mens die ander tipe bendes. Soos die XXX, die XXX, maar baie van die dinge kom eintlik maar vanuit die gevangenis uit. Van binne af buite toe en van buite af binne toe.

Navorser: Help my net gou reg, die nommer bendes, 26, 27 en 28, hulle is in die tronk?

A: Ja, hulle is binne die gevangenis. Hulle was binne; maar hulle is nou buite ook.

Navorser: So as jy uit die tronk uit kom, het jy either die keuse om weer crime te pleeg en terug te kom tronk toe, of jy kan die bendes buite die tronk join?

A: Op die Kaapse Vlakte is dit eintlik nou 'n baie komplekse ding nou, wat gebeur is dat, die bendes is nou meer, nie meer maar amper soos 'n 50/50% sal ek sê, binne en buite. Die groot ding is dit word miskien ge-control van binne af buite toe, en sometimes van buite af binne toe, so dit hang nou af van die gemeenskap waar jy lewe.

Navorser: Hoekom ek vra, as ek probeer vasstel die redes hoekom iemand 'n bendegroep join, maar nou is dit heeltemal anders want jy het miskien nou gevangenis toe gegaan en daar eers betrokke geraak. Kom ons gesels daaroor, wat sou jy sê, toe jy die gang ge-join het, wat was jou redes? Hoe lank was jy in die tronk voor jy die bendes ge-join het?

A: Ek was seker meer as 'n jaar of twee jaar in die tronk, ja twee jaar.

Navorser: En die redes hoekom jy besluit het waarom jy gaan join?

A: [lag half] Kom ek sê so...

Navorser: Ek wil net weer sê as dit privaat of ongemaklik is, hoef jy nie te sê nie.

A: Nee, daar kan probably a million reasons wees, sien jy want mens se redes kan verskil van persoon tot persoon, maar kom ek sê dat, first instinct ... survival, survival instinct, sien want dit is die mense wat die plek regeer, sooo ...

Navorser: So either join them or ...

A: Ja, so either join them or against them. En daar gebeur baie dinge, miskien mansmense word seksueel ge-misbruik of gemolesteer, mense word aangerand en met ander woorde as jy nêrens behoort nie, dan, dan, en hmm, jy kan enige iets oorkom. Sien jy is niks en ek gaan vir jou wys ek is iets, sien en die ou wat die naaste is, is die ou wat sommer iets aangedoen word, sien en dit is amper so, partykeer soek mens 'n plek om te kan behoort, to belong to.

Navorser: En as jy moet gaan terug kyk na van geboorte tot die ouderdom 17, 19, wat kon help dat jy die besluit gemaak het om te join?

A: Dit is 'n samekoms van baie dinge, maar ek sou sê my pa was 'n moontlike rede miskien, die feit dat ek met vriende betrokke was miskien, want ek was nog nooit 'n gangster tipe persoon nie.

Navorser: Nou waar het dit verander? Hoe het jy 'n gangster tipe persoon geraak?

A: Ek het betrokke geraak by vriende en close nefies en so aan, mense wat voor my gevangenis toe gegaan het en uitgekome het uit die gevangenis, en dan het dit miskien op die tipe manier met gangster tipe dinge gekom en so, en dit smeer af, en

dit raak miskien 'n tipe cool ding. Bietjie van groepsdruk, en met dié wat ek toe 'n ontmoeting gehad het met die crime en so, begin miskien met diefstal, ek het betrokke geraak buite die gevangenis.

Navorser: So het jy eerste betrokke geraak by inbraak sê nou maar.

A: Inbraak, miskien roof, maar iets kleins, baie klein.

Navorser: 'n Voorbeeld soos om iemand se selfoon te steel?

V: Kom ek gee jou 'n voorbeeld, 'n groep vriende bymekaar, dit is Vrydag en jy het nie geld nie, so nou doen ons dit soos 'n gang, ons rob die mense want ons het nie geld nie. Ons beginne drink en ons makeer geld om te drink, so ons hou hom dop, hy is dronk, 'n paar manne hou dop, so het dit begin ontwikkel dat dit 'n bende raak, later begin jy 'n mes te dra.

Navorser: Dankie, ok, so jy was met ander woorde nooit 'n mens wat slegte bedoelings gehad het nie.

A: Ek onthou, ek was altyd die sagte ou, sien party manne, het net 'n natuurlike wreedheid binne in hulle.

Navorser: Dit is wat ek nou wonder, word sommige mense net so gebore?

V: Ek wil nou nie inmeng nie maar kyk, mens kyk na 'n idol toe, sien daai ou is 'n 8 wat makeer my om 'n 8 te kan raak, sien daai ou is 'n 6, wat makeer my om 'n 6 te raak.

A: Ek sal dit beter as hom doen.

V: Hy dra gevaarlike klere, hy's 'n gangster, hy't ringe, nee is oraaait gaan maar aan.

Navorser: Nee sê.

V: Nee wag ou

A: Kom ou, come on.

Navorser: Toemaar V sal nog sy beurt kry, ek sien hy raak al hoe meer lus om te praat.

A: Die rede hoekom ek sien hy stop nou, hy is bang dit maak goed in hom wakker [hulle lag].

A: Kom ek sê jou, Lizanne, dit is, nou verstaan ek miskien, party mense is in 'n way hoe hulle optree, en ek sien veral vandag in die gemeenskap baie mense, hulle is wel, 'n ouer of biologiese ouer, maar hy create die kind wie hy is.

[Hulle kyk op.]

V: Kyk wie kom hier aan. [Begin praat met mekaar, polisieman stap in, navorser vra, ken julle hom, hulle lag.]

A: Obviously moet jy hom ken, ja nee hulle beginne mens ken.

V: Ons ken hulle almal, hulle het ons geskiet al.

A: Curiosity kill the cat.

V: Hy kyk nou reeds na my, ek gaan maar groet.

A: Sien soos ek sê baie ouers, hulle slaan en gee pak en so, sien daai outjie [XXX] hy bly so met die bandana op die kop, hy het niks respek vir mense ouer as hy nie, en ek onthou nog, voor ek gevangenes toe was, was hy nog 'n klein, klein seuntjie, en hy is nou 17, 16 daar rond, en ek sien die ou se hart is omtrent donker, met ander woorde, sy ma het vir hom baie pak gegee en so aan, maar die probleem is tussen sy ma en sy pa, dan sal sy vir die kind sê hou jou mond en slaan hom, of sy vloek op die kind agterna, en hy raak dit gewoond, hy raak hard daarvoor. So klein soos wat hy daar is, hy pick up die habits so met ander woorde, die ouers is die argitek van die kind.

Navorser: Hoe mooi is dit nie gesê nie.

A: Sien soos die argitek, bepaal hulle op die ou end van die dag wie ons is. Sien so wat hulle doen is baie belangrik in 'n mens se lewe.

Navorser: So sou jy dan sê dat ouers 'n baie groot rol speel in die redes hoekom mens dalk betrokke raak by bendes?

A: Definitief, definitief.

Navorser: So jy gaan as onskuldige mens, begin 'n bietjie steel for the fun off it, buddies saam, maar wat dink jy trigger jou van dit, tot moord?

A: Tot moord?

Navorser: Ja, dink jy dit is 'n instink ding om myself te protect, of dink jy dis soos om vir my buddies te wys ek is mean en braaf, of dink jy iets word regtig wakker in mens?

A: Die gevoel wat ek kan onthou wat ek daai tyd gevoel het, at least vir my, niks kan jou regtig aandryf kry om iemand se lewe te neem nie, jy kan dit nie justify nie. Dit is nie 'n lekker gevoel nie, maar, daai oomblik, ek was, geskrik, kyk ons het gegaan om die ou te gaan roof, te gaan rob in sy eie huis en so aan, en toe ons by die ou se huis kom, en toe dit nou gebeur, niemand van ons het al ooit vantevore so iets gedoen nie, en toe dit gebeur, toe skrik ek so groot, en vrees, van as ons gevang raak gaan ons gevangenis toe, wat gebeur? 'n Million dinge hardloop deur jou mind, jou familie, wat gebeur met jou familie, jou familie wat jy agter los, ek het geskrik man, uit vrees uit, agterna kan ek onthou, ek het net my mind blank gemaak. Ek wil nie voel wat ek vir die ou, wat ek voel nie, ek sou dit nie gemaak het om miskien voort te gaan met dit nie. Sien en, jy word miskien uit ge-pinpoint , partykeer kan mense raai jy is die weakest link, so jy kan miskien by die polisie, met ander woorde, hulle kan terug kom na jou toe, dan moet mens die weakest link uitskakel. Dingetjies kan gebeur. Wat ek vir mense, baie min vir mense sê is dat ek het saam gemoor, ek het saam dinge gedoen; ek het met my hande, ek het bygesit, ek het gehelp slaan en goed, ek het gehelp dingesse, maar dit wat ek gedoen het, het nie die ou dood gemaak nie. En ek het gevangenis toe gegaan vir 'n klomp jare vir moord. Sien maar ek weet vir 'n feit dat ek amper onskuldig is, ek het nie die moord gepleeg nie.

Navorser: Was net jy tronk toe?

A: Ons was 3 wat gevangenis toe gegaan het, ek en my nefie en 'n ander ou, maar hy het agterna vir my gesê, hy het my nou gesien in die gevangenis, op pad huis toe, hy weet al die jare ek het niks gedoen nie.

Navorser: Maar maak dit jou nie kwaad nie?

A: Dit maak 'n mens kwaad in 'n way, maar ek dink nie enige iets wat mens kan doen kan dit justify nie. Ek vat dit maar met 'n knippie sout soos hulle sê.

Navorsers: So het julle almal ewe lank tronkstraf gekry?

A: Die ou wat amper kan ek sê die mean kop was, hy het die minste gekry, en hy was die jongste gewees. So as gevolg van die legal system toe kry hy af.

V: Hy het gery.

A: Hy het gery van die kar, ons het die ou se kar ook gevat.

Navorsers: Het hulle julle dadelik gevang?

A: Nee, seker so aan die begin van die week het ons die daad gepleeg en so aan die einde van die week, as gevolg van mense wat ons miskien gesien het.

V: Hy sal nie gevang gewees het nie, dis daai aand, julle het my nog gaan aflaai by die huis, julle het daai kis bier gaan koop, ja ek onthou nog, ek het my top uitgetrek want ek het by die venster gesit, dat mense nie moet sien nie, so dis daai, in die Rasta kamp, verkoop hulle mos die kis.

A: Ja en ek kan onthou, ek is 'n ou vir detail, en ek onthou al die jare, ek onthou ons parkeer die kar so, niemand van ons het driver's licence gehad het nie by the way, ek weet ook nie waar ons geleer bestuur het nie, maar ons het gery, en ek dink ons was uit om hom te verkoop, maar dis mos altyd die after stop, hulle wat saam was, wat hulle nou nie geweet het nie, jy weet jy kan nooit 'n gevoel beskryf aan mense nie, dis iets wat jy nie nou aan wil dink nie, die repercussions wat miskien kan terug kom, jy wil nie nou al daar aan dink nie, miskien, dis iets in jou mind wat jy agter toe wil terugstoot.

Navorsers: Is daar 'n mate van 'n power gevoel?

A: Ek het sleg en teleurgesteld in my self gevoel. Veral dat my ma moet hoor van dit. Wat sal sy dink?

Navorsers: Kan jy jou ma dan sien as 'n dryfkrag om jou uit nonsens uit te hou?

A: Definitief, kyk wat ek graag in die lewe wou wees, ek wou graag 'n argitek gewees het, my ma het my ook gedryf om iets te doen van my lewe, dit is ook al die subjects

wat ek gevat het, ek het ook 'n aanleg vir die drawings en al die tipe dinge gehad. Die dag toe my ma hoor ek is gearresteer, het sy gesê nee maar dit is nie my kind daai nie. Sy kon dit nie glo nie.

Navorser: So dit was baie skielik, en sy het nie eers amper verwag nie.

A: 'n Mens steek mos maar weg van jou ma af as jy by die huis kom, maar hulle wonder waar kry jy die nuwe tekkies, waar kry jy die nuwe leer jacket, en al die nuwe dinge en so.

Navorser: As jy nou moet terug gaan en kinders gaan help, wat sal jy vir kinders sê, byvoorbeeld pasop vir ...

A: Armoede speel 'n rol, groepsdruk, moenie dat jou vriende besluit wie jy is nie, met ander woorde jy kan nie op jou eie is nie, want wie is jy as jy alleen is, partykeer wil mens mense impress, maar dit is nie jy nie met ander woorde jy deny jouself om ander mense te impress.

Navorser: En dan voel mens dalk insecure want dit is nie wie jy is nie.

A: Dit is nie wie jy is nie, sien jy, veral in ons gemeenskap soos groepsdruk, die ou het 'n paar duur Nike Jordan tekkies aan, ek kan dit nie bekostig nie, my ma hulle kan dit nie bekostig nie, wat gaan ek nou maak? The next best thing is, die ou s'n hang dalk more op die draad en dan steel ek dit, of ek maak baie geld en begin rook, en dit word dan 'n tipe van 'n lifestyle. En jy dink jy gaan dit net vir daai paar tekkies doen, maar next time kom daar weer nuwe tekkies, en dan word dit 'n roetine ding.

Navorser: So mode speel ook 'n rol?

A: Mode speel ook 'n rol. En hoe ons mekaar affekteer, sê daar kom miskien 'n nice girl, eerste ding wat in ons gemeenskap gebeur is, die girl kyk wat het die ou aan sy voete aan watter klere het die ou aan, sien, en sy word dalk ook ge-onderdruk deur haar vriende, watter tipe ou het jy? Sien jy hoe's hy? Hulle kyk net na die uiterlike en weet nie wie is die ou innerlik nie. En môre, oormôre word jy dalk teleurgestel en dink miskien maar ok, dan voel jy soos 'n mislukking of 'n flop of so, en dit alles, dit speel 'n rol.

Navorsers: Sal jy sê drankmisbruik en werkloosheid speel 'n rol? Wat dink jy is die kans dat as jy 'n kind vanuit 'n huis, ma en pa, nooit baklei, het 'n werk, nooit drank of dwelms misbruik nie, as jy nuwe klere en skoene wil hê dan kry jy dit, wat is die kans dat jy daar sal opeindig?

A: Ek dink zero, ek dink zero ja. Jy kan sien mense met bietjie geld, groot familie en help mekaar, baie min van die kinders gaan gevangenis toe, nie net finansieel nie maar die ouers is miskien net anders en meer involved, die ouers is daar vir die kinders, hulle invest in die kind en jy kan dit sien, die kinders gaan skool toe, hulle maak skool klaar, baie van hulle bestuur hulle eie besighede, ek sal miskien sorg dat daai tipe dinge in my lewe is. Ek dink ek sal miskien sorg dat op die ou end van die dag, daai tipe dinge in my lewe wees.

Navorsers: As jy nou 'n kind moet kry? Of die dogtertjie van jou girlfriend, of kom ek vra eers, dink jy dogters ly ook 'n risiko?

A: Sy ly ook 'n groot risiko, ja.

Navorsers: En as jy nou 'n seun moet hê, hoe sal jy hom dophou? Hoe sal jy weet waarvoor om uit te kyk? Hoe sal jy as ouer wees? Want jy weet nou wat is al die gevare?

A: Om 'n ouer te wees is 'n moeilike taak, maar mens moet kan onderskei, en jou kind kan ken. Met ander woorde, sien ek het tipe werk gedoen by al die skole, hoërskool en laerskool, sien ek het met mense gewerk wat dwelmverslaaf was, sien so ek het die tipe ding gedoen, motivation en so aan, en agterna het ek besef maar die probleem lê in die gemeenskap in, soos die een outjie wat ek ge-council het sien, daai outjie hy het alles in sy lewe, die ma is (XXX), die pa het sy eie karbesigheid, hulle bly hier in die (XXX) in, hy het dit alles, maar hulle het vir hom ingeroep omdat hy dagga gebruik het, hy retaliate, hoekom retaliate hy? Dit wat hulle vir hom gee, is nie dit wat hy nodig het nie, en hulle probeer alles opmaak met geld, en possessions, maar hy soek sy pa en sy ma se liefde, en sy ma en sy pa het geskei, en ons het die ouers ingeroep en hulle het nooit besef maar dit is die probleem nie, en toe hulle daai dag daar uitstap, toe besef hulle maar hulle is besig om hulle kind te verloor, hulle is nou closer. Ek het begin vra maar hoekom sien die ouers nie wat die kinders doen nie, daar is 'n groot *gap* tussen wat die kinders op die strate doen,

en die ouers is afgesny, met ander woorde as ek 'n seun moet hê, ek sal meer betrokke in sy lewe wees, watter tipe vriende het jy by die skool? Wat is jou subjects? Wat doen jy na skool?

Navorser: En as jy agter kom hy is besig met die verkeerde dinge? Wat sal jy doen? Gaan jy hom pak gee? Gaan jy hom verbied? Want ons weet self, al verbied jy hom, mens maak wat jy wil. Hoe stop mens dit?

A: Ek dink om iemand te wys, en te laat verstaan wat dit is, hoekom dinge is soos dit is, en mens kan nie altyd die hele wêreld cure nie, en mens kan dalk 100% ingooi, maar mens sal nie noodwendig altyd die results kry nie.

Navorser: Jy veral nie dadelik nie, dalk eendag.

A: Ja, eendag ja, sien dit gebeur baie met ons, sien soos met my, my ma het probeer opmaak vir wat my pa gedoen het, en sy het vir my alles geleer wat goed is, maar ek het besluit die dag toe ek uit strate toe is en met die verkeerde vriende betrokke geraak het, ek het dit eenkant toe gestoot.

Navorser: Maar hoekom dink jy doen mens dit?

A: Omdat miskien dat ... jy is rebels, sien jy wil jou eie ding doen, jy dink jy weet van beter, mens dink jou ouers wil net jou fun spoil, hulle was self jonk, en baie van die ouens slip op, hulle sê nie vir die kind, hulle sê moenie rook nie want ek rook nie, en die kind weet nie hoekom hy nie moet rook nie, as jy rook miskien, want dit affekteer jou breinselle, jou ontwikkeling, dan gaan hy miskien twee keer dink, of miskien moet nie dit doen of dat doen nie want jy wil dalk nog eendag kinders hê, en dit affekteer jou dalk, ek het vir die kinders by die skool gesê om hulle te motiveer, veral by Boys Town, toe sê ek vir hulle dit lyk miskien cool vir julle, want die trend is mos nou om gevangenis toe te gaan en in 'n gang te wees, dit klink miskien soos 'n lekker plek om na toe te gaan, maar het jy miskien al gedink aan jou droomvakansie? Hoe klink die Barbados? En ek sê ja, dit klink lekker nè, maar het jy al gedink as jy 'n kriminele rekord het, ander lande laat jou nie toe daar met 'n kriminele rekord nie. As jy eendag 'n bankrekening wil oopmaak, *sorry*. So, met ander woorde dit is nie so *hot* soos wat jy dink dit is nie. Het 'n ou wat al in die gevangenis was miskien al vir jou vertel dat hy *ge-rape* was? Of dat hy mense se klere moes was in die gevangenis? En so tipe ou, as hy buite kom dan hou hy vir hom so groot, maar hy was net so 'n

Mickey Mouse in die gevangenis. So mens kry nie altyd die volle voorbeeld van die smaak van wat dit is daar binne nie, met ander woorde, moet nie dat mense jou oë vir jou toedruk nie, want jy kan. Hoekom mors jy jou tyd en energie om in negatiewe dinge in te gaan, as jy al daai energie bestee in 'n positiewe rigting in, dan invest jy in jou lewe in, hoekom saam uitkom en dagga kom rook? Kom bymekaar dan begin julle 'n projek miskien, en so. Ek dink baie manne het verstaan wat ek sê, en mens kan dinge different leer.

Navorsers: Jinne, dit is ongelooflik wat jy sê. Ek wonder net altyd kinders wat dit nie kan raak sien nie, dink jy dit is miskien omdat hulle 'n lack of love het, of 'n lack of something, anger, of ...

A: Presies ja, en baie mense het nie miskien dieper denke nie, baie mense het nie daai innerlike, sien ek is 'n baie introversial person, ek dink baie oor dinge in my kop, en daar is klomp dinge wat different points of view het, het jy miskien iemand al gekry? Hy is net tipies oppervlakkig, hy is net up to his stomp, hy leef net, elke dag opstaan werk toe gaan, hy is net part of the rat race soos hulle sê, en dan kry mens mense wat dalk dieper dink oor die lewe, ja en die dinge in die lewe wat ek hier buite besef het, ek sien dit raak, en wonder sien ander mense dit nie raak nie? En ongelukkig sien baie mense dit nie, al is hulle oud al, van hulle gesterf al, hulle sien dit net nooit nie. Hy het nooit miskien geleer in sy lewe nie, hy het besef hy is dalk van geboorte af 'n gangster en nog altyd so en hy is dood so, maar sy gangsterism het nog nooit vir hom kos op die tafel gesit nie, en hy het kinders ook gehad, en hoe kan ek sê hulle struggle hulle self ook.

Navorsers: Dit is its waarom ek gewonder het, 'n gangster word uitgebeeld as hierdie powerful persoon, maar daar is ook baie wat nie geld of kos het nie, hoekom is dit vir mense so moeilik om daar uit te kom, is dit maar die hele power control ding? Of... soos wat het jou laat besluit ok, jy is nou klaar met dit?

A: Die dag toe ek gangsterism join, ek het nie eers gesien wat dit maak nie, ek het mos nou in die gevangenis betrokke geraak, en om agter te kom waarom dit gaan nou regtig, en ek was nog jonk, en ek het besef ok, maar ek wil eendag 'n girlfriend hê, ek wil eendag my eie familie hê maar, dit gaan nie kos op my tafel sit nie, en dit gaan definitief nie, ek wil nie in 'n bank instap en dan gryp mense hulle purse vas nie, almal is bang vir my nie, maar hulle weet nie eers wie ek is nie, sien so,

gangsterism kan gebruik word as 'n tool om te kan gebruik daar binne, baie mense gebruik dit daar binne in die opsie waar jy is, kyk jy is in 'n plek in waar al die kriminele van die land is, hoe kan mens sê, in die Wes-Kaap streek of waar ever, waar almal bymekaar kom, so jy kan jouself dingesse, sien so, en daar is 'n seker mate van oppressie van die bewaarders se kant af, so met ander woorde, jy wil survive, en jy wil weer uit die gevangenis uitkom, jy wil weer jou lewe voortsit daar buite, maar party mense is 'n bietjie te dom om te besef dat gangsterism aan die buite kant is, sien dit is different van wat in die gevangenis gebeur, in die gevangenis kan jy dalk dinge reg kry, jy kan dinge manipuleer, jy kan mense control, in die gevangenis is dit jou tool om te survive, maar buite die gevangenis, wat jy nou self kan sien is baie mense in die private gangs wat hoë ranking members is, hulle gaan nou meer corporate, hulle invest in besighede om legal te kry, al begin hulle miskien met 'n smokkelary, maar op die ou end vat hulle daai geld om te invest in iets legal in, met ander woorde hulle besef nou aan die buitekant miskien, daar is 'n ander way out, as om net buite te roof, daar is nie meer plek nou miskien deesdae, soos mense het byvoorbeeld baie op die treine geroof, nou doen mense dit nie meer so baie nie want daar is meer sekuriteit op die treine.

Navorsers: En waar sal jy sê is die grootste area? Ek weet nie, ek raai Hawston, of Cape Flats? Ek hoor in Hawston gebeur daar baie dinge, veral perlemoensmokkelary en, maar is die polisie regtig te bang of wat? Verstaan, hoe kan dit bestaan, is die polisie betrokke of net bang?

A: Ek het die voorreg gehad 'n paar jaar terug om Economics ook te swot en ek het eintlik agter gekom dat die budget speech en sulke tipe goed dan vind jy uit eintlik dat aan die een kant sê hulle away met crime, en aan die ander kant is hulle betrokke met dit, sien so met ander woorde, wie guard die borders? Dit is waar al die goed in kom, dit is die government, as jy kyk na die (XXX) besigheid en al die mense wat betrokke is, sien dit is maar net die glimpse wat die public kry, in een van die dinge wat hulle betrokke is, maar wat gebeur op 'n 24-hour base daar agter? Sien so met ander woorde daar is definitief 'n betrokkenheid, kyk soos die manne in Hawston soos ou (XXX) hulle, perlemoen en daai dinge, as jy geld in jou sak het kan jy mense koop, jy kan bribe en daai dinge, met ander woorde daai ouens gebruik die gangsterism nou nie om ... ek sê baie keer vir die mense en hulle lag vir my, maar ek sê die gangsters sit in die parlement, die gangster is nie meer die ou wie se broek

hier onder hang nie, die gangster is die ou met die suit aan. Die gangster is die ou wat jou geld uit jou sak uit steel, hy gebruik niks *force* en daai tipe dinge nie.

V: Sien wat gebeur is kyk ...

A: Wag, hou net gou daai gedagte. Sien die ou wat die (XXX) is, (XXX), hy is 'n imbesiel, maar wat is hy?

V: Sien byvoorbeeld ons kan nou hier sit, en die undercover labs word opgeset, sien die persoon van wie ek nou praat, 'n belangrike sakeman wat dit control, ek weet van die (XXX), hier binne in ons land in, wat self die staatsmanne control, ek gaan julle nou 'n geheim vertel, kyk toe (XXX), aan bewind was, daar was 'n sekere tyd van die aand, dan het hy 'n tyd ingestel wat, wat al die polisie reg oor die land nou skofte moet change, en wanneer daai skofte ge-change word, dan kom die bote in met die drugs en guns, kyk van (XXX), (XXX), so ver het dit gestrek, guns wat gekry is hier om die punt by (XXX), hulle het daar by die mond van die guns gekry, op die einde van die dag, is dit daai sakeman, daai rekenmeester, daai dokter, dit is hulle. Kyk gou mooi, as drugs, hoe lank fight hulle nou al drugs? Hoe lank probeer hulle dit nou al uit die pad uit probeer kry? Hoekom kry hulle dit nie reg nie? Want hulle is self besig daarmee.

A: Sien, ons het army, ons het als, as ons regtig hierdie mense wil weg hê? Hoekom doen ons dit nie.

Navorsers: Exactly, as hier 'n wilde hond hier aankom, en jy is bang vir hom, gaan jy mos iemand kry om hom weg te kry?

A + V: Exactly.

V: Die Army persoonlik bring die guns in ons land in, die korporaal en majoor hy maak seker daai tronk drugs, daai word vervoer na 'n sekere land toe,

A: Want dit betaal hulle salaris.

Navorsers: En wat die onregverdigste van als is, nie een van daai mense sal ooit tronk toe gaan nie.

V: Ek weet, ja.

A: 'n Ander ding wat ek vinnig kortliks wil sê, jy kan op die nuus hoor, dit is net die mense hier op die grond wat tronk toe gaan, die laaste ou hier in (XXX) wat nou onlangs met dwelms betrokke was, hoeveel jaar het hy in die gevangenis gekry? Hy was nie een jaar in die tronk nie. Sien, hy was hospitaal toe en van daar af was hy uit die gevangenis uit. Die wet van '98 was jy moet naby die dood wees voor die dokter kan besluit dat jy uit die gevangenis kan gaan, maar daai ou is uit op mediese redes maar twee weke later toe speel die ou gholf. Justice is nie justice nie. Justice word ge-bribe, justice word gekoop. Kyk die ouens wat die land run, kyk vir (XXX), kyk daai ou ...

V: Nie moenie nou daar gaan nie.

A: My brew, daai ouens kan my op 'n vuurpeloton sit, ek sal vir hulle sê, ek sal nog altyd vir hulle sê dit is verkeerd, sien die ou was betrokke waar hy 'n girl seksueel ge-dingesse het, sy was afbetaal en sy was uit die land uitgevat, maar hy word die president gemaak van die land, sien so hoe hipokraties kan jy wees.

Navorsers: Vertel van inbrake op gastehuse en hoe die inbrekers gevang word, maar die sindikaat word nooit gevang nie.

V: Kyk gou mooi, manne soos (XXX), hulle is die rang mense, hulle is nie eers nie, daar is nog mense bo hulle, hulle is eintlik net die middelman, na ons toe, daar was tye wat ons self persoonlik vir (XXX) wou uitroei, sy eie mense, daar was 'n tyd gewees toe (XXX) dood is, toe het hy 'n plek kom maak in (XXX) in, dan koppel hy vir ons, (XXX) is sy naam, dan wil hy sy eie pa doodskiet, vir die goete wat hy doen, ek is jammer vir dit, maar daai ou sal vir jou inkry, as hy weet dat jou ma of jou pa, baie geld het, en jy gee my ghetto om in te kan kom, weet jy wat maak hulle met jou? Hulle gee jou miskien drugs in, dan seks hulle jou dat daai girl uitmekaar uit is, dan gryp hulle jou, blackmail. Maar ek kan jou iets *guarantee* vandag, daar is iemand wat jou kan help, in daai groep. Altyd iemand met genade. Ek dink nou reeds op die tyd toe hy tronk toe gaan, was my life self bietjie deurmekaar jong, Joh, brew, ek meen maar net, dis 'n tough calling. Elkeen kom die Here toe.

Navorsers: Wat ek ook nog wou vra, kry mens maklik drugs in die tronk?

A: Ja.

Navorser: Seker dan maar ook corruption as guards dit inlaat.

A: Kyk wat gebeur is dit, kyk jou salaris kan dalk nie jou needs meet nie, jy werk elke dag onder pressure in die system, jou lewe is nooit ge-guarantee nie, met ander woorde die guards word baie met die mes gesteek, dit is deel van die prison gangs se codes en initiations, en sulke tipe dinge. So met ander woorde watter risk is worth genoeg? Verstaan jy? Sien, jy gaan werk toe en jy weet nie of jy terug kom nie. Baie van hulle het 'n persepsie miskien, dit is in hulle natuur om te gaan vir daar waar daar meer geld is, met ander woorde hoekom moet ek die geld pay, die ou is gestraf, maar ek sien die ou, hy maak klomp geld, hy sien die mense wat hier optrek wat vir die ou kom besoek, die mense ry die nuutste karre op die mark, nou doen hy bietjie navraag oor watse tipe ou is dit die? Maar die is mense wat drug lords is, dis mense wat betrokke is, hulle is ge-link up met die verskillende tipe dinge, met ander woorde hy wil tap into that source, wat gaan hy maak? Hy gaan nou wil deel wees van dit. Iemand gaan na hom toe kom en hy gaan die persoon raak wat die goed gaan haal by die ou se huis, en dit deurbring tot by die gevangenis, en daai ou se mense gaan vir hom nou betaal.

Navorser: So het jy nie geld in tronk om byvoorbeeld jou eie drugs te betaal nie?

A: In die gevangenis is geld ja, en die mense wat die drugs betaal is die mense wat dit gebruik, die ou wat dit verkoop, dit is gewoonlik hulle se mense en families wat dit dag deur stuur van buite af, iets wat miskien R20 hier buite is, is miskien R100 in die gevangenis, met ander woorde hulle wil 'n profit en turnover maak, eintlik, baie dinge gaan aan daar in die gevangenis.

Navorser: Hoe aktief is bendes in die tronk? Is dit die heeltyd ongoing dinge?

A: (XXX)

Navorser: So alles is finely structured?

A: In die gevangenis is alles finely structured, met ander woorde soos 'n military setup, jy kry van onder af jou voetsoldate, jou korporaal, jou onder korporaal, tot bo op generaal of dinge nou so sien, so dis 'n military structure maar, en hulle word ge-control, maar dit is amper soos asemhaal, dis elke dag, jy kannie daar uit nie!!! Sien

in die oggend as jy opstaan dan moet jy, soos 'n tipe van 'n taal, soos 'n Sabela wat jy geleer het al, hulle praat Sabela, met ander woorde jy groet mekaar.

V: Raak dit nie vervelig nie?

A: Dit raak vervelig ja, maar ons noem dit 'n discipline.

V: Mens raak so moeg van dit elke dag.

Navorser: En dit het 'n interessante geskiedenis van hoe dit begin het en opgesplit het in twee groepe, van die day fighters en die night fighters.

A: [lag] Ek weet wat jy gelees het.

Navorser: Maar die internet is mos vol stories en mens weet nie altyd die waarheid nie.

A: Jy ,jy raak dingesse aan, iets aan nè, die navorsing wat jy lees is baie kere mense soos byvoorbeeld ek en hy wat nou ex-gang members is.

Navorser: En julle kies anyways wat julle vir die mense sê?

A: Hmmm, ja.

V: Kan ek gou iets vra, wat sal gebeur as sê nou maar ons gee die hele nommer vir jou, die hele boek ...

Navorser: Nee ooh, ek hol weg.

V: Weet jy wat sal in jou besit is???

Navorser: Dit is baie, seker goud.

V: Suster, ek praat van, net jou naam, of iets, suster, jy sal nog nie eers uit wees by daai deur nie ...

Navorser: So elke ou wat die bende verlaat, hy weet obviously hy mag nooit praat nie?

V: Kyk, wat gebeur, baie van ons kom van die Cape Flats af, dan kom ons by 'n plek soos die, baie van ons, word uitgehaal in nagure, dan moet jy gaan help oorlog maak, by ander plekke op die einde van die dag, soos ...

A: Nou, dit is nou 'n man wat kon 'n army control, soos 'n rangstrukture is hy baie hoog op in [trek A se hemp skouer af en wys my sy 4 sterre] ...

Navorser: O, so is dit nou soos jou merk of simbool?

V: Generaal.

A: Sien, so dit is amper soos 'n 4-star general, dis jou rang op. Maar dit kos ook 'n harde tyd om te kom daar, en glo vir my dit affekteer jou lewe, toe ek uit die gevangenis kom, toe switch ek amper af in 'n way in.

Navorser: Was jy disappointed om uit te gaan?

A: Glad nie.

Navorser: Vertel van 'n vriend wat in rehab was, en wat bang was om uit te kom, want dit is nou 'n wêreld wat jy nie ken daar buite nie.

A: Dit ja, exactly, jy is bang ja.

Navorser: Maar was jy opgewonde om uit te kom?

A: Definitief, ja.

V: Ek dink hy was een van ons jonge wat die langste in die tronk gewees het, van ons jong mense.

A: En nou die ouens gaan gevangenis toe en weer terug en gevangenis toe en weer terug, met ander woorde die ouens het nooit 'n impak gemaak nie, baie van die manne gaan net tot by Pollsmoor, Pollsmoor is net soos 'n opname-tronk, ek was verbaas gewees om te weet daar is amper 200 gevangenis in die Wes-Kaap. Ek dare jou gaan doen research, gaan check dit op, dan gaan jy sien.

V: Pollsmoor is 'n gangsters' paradise.

A: Alles gaan aan daar.

Navorser: So, is dit nie so wild daar nie?

A: Dis wild, maar jy kry nog wilder

V: Barberton was een van gevaarlike tronke regoor Suid-Afrika.

A: En Brandvlei.

Navorser: En was jy heeltid op een plek?

A: Nee, rond gegaan, ja.

Navorser: Nou jy wat byvoorbeeld motivational speaking doen, en in 'n bende was, is daai manne redelik op jou case om jou te remind om niks te sê nie? Of is dit common sense, jy weet jy moet nie sê nie?

A: Min mense kan vir my sê, as dit kom by die rangstruktuur, hoe kan mens sê, baie min mense kom by my uit. Kyk wat gebeur in die onder af rang, as jy byvoorbeeld iets soek om te rook, jy gaan nie vir my kom vra nie, ek is op die struktuur van die top structure, ek is van die manne wat miskien, daar kom min by my.

Navorser: Is dit dan net mutual respek vir mekaar om nie uit te praat nie? Respek vir die legende en respek vir die geskiedenis daarvan?

A: Ja, en as jy daai tipe rang bereik, en almal weet jy het dit verdien, nie verdien maar jy het iets gedoen om dit te kry, as ek byvoorbeeld weet die ou is 'n 6 of so, ek gaan nie met jou lol nie want ek weet daai ou het, hy kan sommer vir my doodskiet, met ander woorde jy recognise daai persoon vir wie hy is. Hy het ver gekom, met ander woorde, so.

Navorser: Maar hoekom bly alles 'n geheim? Selfs die mense wat boeke en movies al gemaak het sê this is still not the truth, niemand weet regtig nie.

A: Dis 'n pack, ja.

Navorser: Dit is amazing dat mense so bymekaar kan staan.

V: En nie een het die guts om dit op die TV te kan sê live nie.

A: Dan word jy ge-target.

Navorser: Praat oor die ou in tronk wat so gevaarlik is, wat al baie mense in tronk doodgemaak het, hulle verwys na hom as (XXX). Generaal sê hulle vir hom.

V: Sien, mense soos hulle, hulle doen nie self die moord nie.

A: Mense se kinders word gebruik, sien soos (XXX) hulle, die mense se familie kom besoek vir hom, hy het alles in sy lewe wat hy wil hê, die ou dra die duurste dinge, hulle het iPods in die tronke, nou so ou word ge-pressurise, hy soek ook recognition in die gemeenskap, nou assosieer hy vir hom met die mense, nou bevind hy, hy is in 'n hoek gedruk, met ander woorde hy word gebruik, dis daai tipe mense, hulle maak miskien gou van jou 'n ranking member. So, met ander woorde jy kan nie jou kop uittrek nie. So op jou initiation word jy miskien gestuur om iemand te gaan skiet of so, en hy moet maar die punch dra, hy kan nie kla nie, hy kan in die aand maar op sy bed lê en huil.

V: En wat die seerste is, wat van die manne wat buite die gevangenis is, hulle word alreeds al uitgekies, hulle bel sekere main manne in (XXX), dan gaan van die manne dan gaan bly hulle in (XXX), dan is dit van vooraf bespreek al.

A: Dis hoekom ek sê, gangsterism gaan nie net in die gevangenis aan nie. Dis amper soos organised crime, so baie van hulle dink as hulle uitkom, jy was miskien nou iets important in die gevangenis, jy het miskien nie blyplek of so nie, dit word gereël vir jou vanuit die gevangenis, in ruil vir dit, moet jy drugs smokkel, party manne word pimps, hulle sit die girls op die pad, dit wat jy op die TV sien, dis wat die mense doen, hulle kry ryk sakemanne in, baie van die manne gebruik drugs en daar word vir hulle girls ge-organise, en sindikaat, organised crime, alles.

Navorsers: So met ander woorde dit is amper impossible om dit te stop? Sê nou maar ek kom nou met my bevindings en sê vir 'n kind, pasop vir dit, waak hierteen, gaan iets help? Want al hierdie mense is so powerful, if they want you, they will get you.

A: Dit is hoekom mens sê, dit hang van 'n mens persoonlik af, gaan jy verder met dit? Wil jy verder gaan, party mense sien 'n toekoms daarin, en ek dink dit is stupidity. Ek is meer soos ek sê ek dink ek kan my mind gebruik, en wat vir my interessant was in die gevangenis, ek het vir 'n ander ou gewys eendag, kyk jy hoef nie alles met aggressie uit te sort nie, obviously om 'n ranking member te raak, om hoog bo uit te kom, jy moet leierseienskappe kan hê, en sekere ander tipe eienskappe in jou hê, hulle kyk kan jy ander mense ly en beïnvloed. Daai is een van die dinge waarna hulle kyk, sien so, so ek het physical die exercise met hom gedoen, hy is aggressief man, nou wil hy iets by daai persoon hê, sien en nou gaan hy met sy mes en hy wil die ou steek, om dit te kry en so aan, en hy het dit nog altyd

nie gekry nie. Ok nou sê ek vir hom, nou staan jy en hou dop. Nou gaan ek na die ou toe en ek kom terug met dit wat hy wou gehad het, en daar was niks stoeiery en niks soos dit gewees nie, toe vra hy nou wat het jy nou gedoen, toe sê ek vir hom, ek het vir die ou gevra, sê ek vir hom het jy al ooit gehoor om die ou te vra? Nee, hy wou net ge-demand het, so met ander woorde as jy iemand verstaan dan kan jy miskien negotiate met daai persoon, ek gee vir jou dit dan gee jy vir my daai.

Navorsers: Dit kan terug getrek word na gesinsgeweld en als, as jy weet hoe om jouself te express hoef daar nie daai geweld te wees nie.

A: Presies, en dit hang van jou af, en dit vat tyd om dit aan te leer. Soos die gevangenis, dis klomp jare wat vir jou kan maak of dit kan vir jou breek. Ek het dit nou so gevat, ek is nou wel hier vir klomp jare, wat wil ek hê vir die jare? Waaruit sal ek baat vind? Vir 10 jaar kan ek betrokke wees by gangsterism, ek kan voluit ingaan, en dis wat ek gevoel het aan die begin, en toe ek daai mikpunt bereik het, het ek besef, maar nou, what is next? Want ek het nou bereik wat ek wou bereik het in die gangs, met ander woorde om safe te wees, om te survive, het ek aan die begin gedink, ok, ek is wel nou betrokke by die bende nou wat nou, ek word nog altyd nie gesien nie, ek word nog altyd nie ge-recognise nie, ek weet van mense wat in die prison gangs is, maar hulle word afgestoot deur sy eie mense in sy gang, met ander woorde hy is net so gemaak en gelaat staan, en hy het niks van die eienskappe om homself te verdedig nie, hy het nie die eienskappe om iets te maak daarvan nie.

Navorsers: So, is dit vir so ou 'n waste?

A: Is 'n waste, ja. Want party van sulke ouens het hulle misbruik van gemaak, 'n voorbeeld, as hulle miskien dagga insmokkel en daar gaan geskud word inspekteer nou met ander woorde, vir so ou word die dagga gegee om te hou en hulle vang op die ou end van die dag vir hom, en so ou, hy het gedink hy gaan vir 6 maande tronk toe, en nie vir 6 jaar, dit is eintlik hartseer hoe mens mekaar kan manipuleer en misbruik.

Navorsers: Dit is seker survival of the fittest in die trunk.

A: It's a jungle out there.

Navorsers: En soms werk die lewe ook so.

A: Ja dit is, maar ek is bly, ek kan die Here dank sien dat, ek al die jare in die gevangenis survive het sonder 'n scratch, party ouens word gesteek met die mes.

Navorsers: Ja, jy kan die Here dank.

A: En dit is soos, as jy sien iemand stel 'n trap vir jou, hoe kan ek om dit kom, dis amper soos 'n game of chess. Sien hoe kan ek om jou kom, sonder om bang voor te kom, met ander woorde negotiate, partykeer kry jy daai ouens wat se hart net toe is vir ander mense, en ek het sulke ouens ontmoet, en dit het my eintlik sterker gemaak om te weet. Ek het gevangenis toe gegaan naïef. Niks geken van die legal's nie, ek was nog nooit in 'n police van gewees of niks nie. Hulle kyk nou, wat maak die ou hier want hy praat nog so, en hoe kan mens sê, as jy te *grand* voorkom in die gevangenis, hulle trap oor jou, en hulle maak misbruik van jou, en ek is bly ek het dit gemaak in die gevangenis, want 'n paar maande was klaar sleg gewees, en ek het net gedink hoe gaan ek dit vir soveel jare uithou. Ek het gedink ek sou dit nooit maak nie, en daar was eintlik lig aan die einde van die tunnel vir my. Maar daar is baie dinge wat ek gedoen het waarvoor ek spyt is vandag, sien want om so rang te beklee moet jy miskien iemand met die mes steek, sien hulle stamp die rang vas, jy moet bewaarders met die mes steek.

Navorsers: So of jy doen dit, of jy is die een wat met die mes gesteek word.

A: Presies, sien dit werk so, die nommer is amper soos 'n tipe van 'n kultuur of taal, gemeng met geskiedenis, as ons nou vir jou initiate in 'n sekere rang in, jy word eers geleer en ge-teach en ge-dingesse, al die kampe in die gevangenis moet vir jou kan recognise, hulle moet vir jou sien, hulle moet klaar ingelig wees, sien sê nou maar hulle wil nou vir jou 'n raking maak, almal wag in spanning vir die dag, daar word 'n dag gekies, soos Saterdag noem hulle die wrong jaar, die dag van verkeerde dinge word uit ge-sort daai dag, en Sondag is salute jaar, en jy word Saterdag ge-eskort deur die draad en die glas, twee mense in jou kamp, en jy word nie 'n mes gegee binne in die plek nie, jy word 'n mes gegee as jy miskien naby die ou is, en hulle sê ok daar is die ou, so jy weet nie vir wie gaan jy steek nie, met ander woorde die nommer is powerful, jy word ge-control, en party ouens stap dan reguit met die mes na die bewaarder toe en sê maar daai ouens wil hê ek moet vir jou steek, en agterna besef so ou, hy was 'n gevaar vir homself gewees, want as jy nie die ou steek nie, word jy deur daai twee ouens met die mes gesteek. Ek het ouens gesien hulle

lewens verloor. En as 'n ou vir jou vra gaan haal vir my water en jy gaan haal nie vir hom water nie, word jy sommer net daar gestee, sien so hoe evil moet 'n man wees vir sulke tipe dinge?

Navorsers: Dit wat ek nou kan hoor en wat ek al gelees het, dit is baie fyn uit beplan, dit is amper soos 'n kultuur op sy eie.

A: Dit is ja, dit is baie slim uitgewerk, en in a way werk dit in die gevangenis, baie keer help ons om die bewaarders se werk te doen, met ander woorde as daar nie orde is nie, ons beplan dat daar dissipline in die kamers is, dat dit skoon gemaak word, dat mense mekaar nie seer maak nie, daar is amper soos 'n wet, jy moet 'n bewaarder se werk respekteer, maar daar is sekere dinge wat jyself besluit en doen, en bewaarders het al gedink dat hulle die system kan beat, en jy sal sien twee dae later dan is die ou gestee met die mes, maar dis swaar om vir iemand te kan explain, en vroeër jare was dit nog 'n bietjie anders gewees want, as jy miskien 'n rang wil hê van 2 of 3 sterretjies op jou skouer altwee skouers, dan moet jy gaan en daai polisie man met dieselfde rang met die mes gaan steek, die badges wat hy bekleed, dit vat jy van hom af weg, dis amper so,

A + V: Begin praat oor die kos en *take away* [almal gaan na rokersarea vir 'n sigaret].

A: Ek hoop jy is darem relaxed en dat ek gehelp het, jy kan enige tyd my weer bel en ons kan weer ontmoet. Want die ding wat ek van navorsing weet is as jy nou huis toe gaan en begin werk, gaan daar dalk agterna nog 'n vraag opkom, of iets wat miskien nou nie vir jou sin maak of wat jy nie in konteks kan sit nie, ek is hier!

Navorsers: Baie dankie, jy het so baie gehelp, dit was ongelooflik vir my en as ek nog inligting nodig het sal ek met jou reël. Ons moet net alles deur [V] reël.

A: [Verduidelik dat hy ook nou by die organisasie aangesluit het, en ons moet nie verby [V] werk nie.] Maar eerlik, hoe was dit vir jou?

Navorsers: Vir my was dit ongelooflik. Die enigste ding is net dat ek nou eers agter gekom het dat jy mos nou eintlik eers in die tronk by bendes aangesluit het en nie voor die tronk nie, maar die oorsake bly nog steeds in lyn.

A: Kyk, mens sien elke dag op die TV oor crime werkloosheid, bendes, ensovoorts, die dinge het 'n geweldige impak op die gemeenskap, baie van die hoo leiers van

bendes soos (XXX), dit speel 'n integral rol op die development van crime in SA. Soos in die budget speech leer mens nou van sin tax, dit is soos 'n sigarette of 'n bottel brandewyn, dit is luxury en nie iets soos kos wat mens nodig het nie, en dit alles kom van alkohol en rook goed af en dwelms, en op die ou end van die dag smeer hulle alles toe. En dinge is nie altyd wat 'n mens sien nie, mens kyk die nuus op die TV en hulle sien x, y, z en hulle dink dit is maar net so, en media word ge-create, as hulle wil besluit Lizanne is 'n terrorist dan maak hulle vir Lizanne 'n terrorist op TV. Om te justify wat hulle doen. Ek voel ek is real, my voete is vas op die aarde, en ek glo nie in conspiracies en daai tipe dinge nie maar, as ek ge-convince is van iets dan is ek ge-convince, mens het 'n groot spons in jou mind wat op suck van informasie, ek is curious, ek vors na wat mense vir my sê. Ek lees boeke van Carl Marx en Mandela se boeke, dit gee mens 'n goeie insig van wat in ons land aangaan. Ek het 'n boek nou daar by my huis waar dit sê hoe die Kleurlinge eintlik die artists van die history is, maar niemand gun mekaar niks nie. Elke ou is net vir homself. En ons sit op die draad, eers was ons nie wit genoeg nie, nou is ons nie swart genoeg nie. Die mense in ons gemeenskap support mekaar nie eers nie. Ek kap hout en vat mense saam om hout te kap om hulle uit die kwaad te hou, dit is mos nou winter en mense koop hout. En 'n ander tannie sê vir my maar sy koop klaar hout by iemand anders, toe sê ek vir haar, almal wil kla oor wat aangaan, maar niemand wil mekaar support nie. Die gemeenskap spiral down op dit wat in die huise aangaan en dit wat jy is. Want almal saam maak tog die gemeenskap op. Dit is 'n vorm van hypocrisy wat aangaan.

Navorsers: Nou dat jy praat van rasse, sou jy sê dat dit ook net 'n sekere tipe ras is wat makliker betrokke raak by bendes of almal?

A: Ek sou sê almal, maar die meeste mense wat jy in die gevangenis kry is maar Kleurlinge. Want dit kom uit die apartheidsjare, dit is 'n power struggle.

V: Kyk soos drugs, waar het dit begin.

A: Dit is 'n vorm van manipulasie.

V: Dit het gekom van Adolf Hitler se tyd af, sy soldate was hyperactive en aggressive, as hulle uitgeput was dan kry hulle net drugs om verder te gaan.

A: Baie min mense besef dit maar ons mense wat nou al die jare gebruik en gemisbruik het, hulle om by die skole om en dan gee hulle vir jou die inenting, teen siektes en invaccination en al daai goed, maar dit is nie regtig wat dit is nie, dit is partykeer goed wat jou groei beïnvloed dit maak dat jy nie so groot word soos wat jy moet nie, as jy ingaan daarop ek sê vir jou dan gaan jy agterkom waarvan ek praat, ek het vrae gevra en navorsing gaan doen, veral wat gebeur het in apartheid, ek is nie 'n persoon wat, ek is blind vir colour, regtig nie soos blind vir colour maar, vir my maak dit nie saak of jy swart of wit of bruin is nie. Ek kan met almal saamlewe, dit gaan meer oor wat daai ou binne is. Nou die dag toe interview hulle 'n paar mense op die TV, en ek sien die ou sê ek haat wit mense, en ek vra hoekom? Die een persoon kan mos nie verantwoordelik gehou word vir wat jou ouers of ander gedoen het nie. Almal is nie dieselfde nie, elke ou deserve om homself te wees en volgens dit ge-judge te wees, sien so ons lewe eintlik maar in 'n messed-up besigheid.

Navorser: So ja, we live in a messed up society en dit word beheer deur die regte mense en mens sal dit seker nie kan escape nie.

A: Die mense in power in, hulle bewerkstellig die dinge, ek het werk gekry as gevolg van my kwalifikasies, agtergrond en wie ek is, ek het ingesit waar die government se mense is, en die ministers, sulke tipe meetings soos in Stellenbosch met die drug rehabs en goed, ek was deel van al die meetings en ek het beginne besef waaroor als gaan, dit is eintlik teleurstellend.

Navorser: En wat doen jy nou?

A: Op die oomblik nie regtig iets nie.

Navorser: En as jy 'n career moet kies?

A: Ek hou van om met mense te werk, counselling, ek werk baie goed as 'n fasiliteerder, ek design self my PowerPoint presentations. Ja, hoe kan ek sê, my mind is oop as dit kom by sulke tipe dinge, en ek het 'n aanleg definitief. Ek het altyd gedink om in 'n kantoor te werk met mense onder jou is als, maar gelukkig het ek besef jy sit heeldag en werk en die lewe gaan verby jou. Ek wil wees daar waar die lewe is, daar waar daar aksie is. Nie iets wat monotonous is nie, ek wil nie weet presies dit is wat ek oor 'n paar ure gaan doen nie. Of oor 'n jaar gaan ek daar sit of so nie, ek wil iets doen wat vir my exciting is. Iets wat my mind kan bend, iets wat vir

my 'n challenge is. Ek is nie agter baie geld aan nie, ek wil net doen wat ek wil. Voorheen was ek 'n ou wat gehou het van die duurste tekkies dra, en so aan, maar ek vind nou uit deesdae, dit maak nie saak nie, daar is meer dinge in die lewe. Baie mense lewe begeerlik. Ek voel mens leef nader aan jou creation as mens net platonies en plein lewe. Maklik lewe. Mens hou dinge maar simpel. Partykeer voel dit mens is supposed om te leef in 'n ander tydperk.

Navorsers: Het jy nog baie vriende wat jy gehad het?

A: Mense wat ek hier buite gelos het? Nie eintlik nie, geen. Ek was regtig, die wind het my seile uitgeslaan toe ek uit die tronk uit kom. Die girl wat ek gehad het, sy is nou 'n ma. Die mense wat ek gelos het is nou volwasse mense, en dit voel regtig of ek van 'n ander planet af kom, en almal wonder wie is die ou. En die gevangenis berei jou nie voor vir dit nie. Om vir jou te kan voorberei vir wat hier buite is nie. Daar binne verskaf die staat van jou seep tot jou tandepasta, van jou onderklere tot jou skoene, en nou verwag jy dit half, dis amper soos jy word uitgeskop op jou eie, nou moet jy self supply. En veral met jou agtergrond van kriminele rekord of dwelms, mense maak dit nie vir jou maklik nie. Maar mens moet so eerlik as moontlik met mense wees, ek lieg ook nie op my CV nie, dit was 'n fout wat ek gemaak het as jong man, ek was onvolwasse, en mense moet nie ander judge oor iets wat jy gedoen het toe jy 10 of 12 was nie.

Navorsers: En as jy weer iets verkeerd moet doen en teruggaan, sal dit vir jou erg wees, of het jy nog baie vriende daar?

A: Ek was al weer in die gevangenis, om vir jou kortliks in te lig. Almal het by 'n dam op 'n plaas gaan swem. Glo my, ek was onskuldig. Ek het groot geword in Sir Lowry's grotendeels. 'n Vriendin van my se pa was hier buite op 'n plaas, ons het altyd daar gaan swem en perd gery, nou mag mens nie meer nou het mense van die buiteland dit gekoop en dit is nou private property. Ek het 'n duikpak aangehad maar my bolyf het gewys, toe kom die caretaker en hy sien nou my tatoeëermerke en hy dink nou ek is daar om moeilikheid aan te jaag, en daar was ingebreek by sy plek wat hy agterna kyk, en die ou kom toe af en ek het vir al die kinders gesê as daar moeilikheid is, verwys die mense na my toe, want die ou kom nou af om die kinders te kom slaan en so, en ek het nie eers kans gehad om met die ou te praat nie. Hy het my amper dood geslaan, ek het 'n gat in my kop gehad. Hy slat my lat ek in die

water val, ek was paralysed. Ek het polisiestasie toe gegaan en hy self was ook daar maar hy het homself uit die voete uit gemaak. En hy is in 'n posisie, hy het geld, sien. En die ou het 'n saak teen my gemaak van intimidasie. En ek word gevangenis toe gestuur net omdat ek 'n rekord op my agtergrond het. En ek vra vir die polisie maar hoe? Ek is aangerand op die ou end van die dag, die ou moet aangekla word vir aanranding, ek was in ICU in die hospitaal gewees. Ek kon nie onthou wie ek was toe ek wakker geword het nie. Met daai stitches het ek opgegaan Pollsmoor toe, ek het nie eers my hande gelig vir hom nie. En die witnesses was almal kinders van skool, maar hulle het my nie 'n kans gegee nie. Maar agterna wou ek 'n saak maak, maar die saak het doodgeloop. Ek was vir drie maande tronk toe. En hulle gee in Pollsmoor vir jou baie swak mediese behandeling, ek moes die stitches self uithaal, ek kan net die Here dank dat my mind nie ander kant toe ge-switch het nie, want die korrupsie kan mens regtig laat switch, en jy kan net iets aan mense beginne doen. So maklik kan ek daai polisman iets aandoen met sy korruptheid, en vir die ou wat my geslaan het, hy bly nog steeds daar, maar jy maak jouself 'n gevangene om ander mense se goed saam jou rond te dra, mense hou jou gevangene met hulle gedagtes. En ek is bereid om te vergewe. Ek het sy hand gevat, en hy wil my verder aanrand.

V: In so 'n geval, dit dryf vir jou na iets toe.

Navorsers: Dit vat seker baie selfbeheersing. Maar dit is nodig anders raak dit weer net 'n siklus.

A: Hy het miskien gehoor ek is die groot dingesse van die bende bedryf, maar ek sal vir jou sê ek is nie 'n gangster nie. Ek het hom so gesê, vir jou mag jy dalk altyd die tjappe en tattoos en al die dinge sien, maar jy, ons ken nie vir mekaar nie. Ons was saam op (XXX) gewees, en as jy my nou uitvra, sal jy sien ek is ver hoër as jy gekwalifiseerd. Sien, so moet nie vir my judge vir wat jy sien nie. Die ou het vir polisie gesê dis sulke kriminele wat julle moet wegkry, en ek sê vir hom, luister hier my ou, jy het niks bewys om vir my te sê dat ek betrokke by kriminele aktiwiteite is nie. Intendeel, die polisie force het jy seker net nou die dag ge-join, want ek was eintlik die ou gewees wat vir julle julle training gegee het. Sien, ek het vir die company gewerk wat police training gegee het. Daai ou het mad geraak. Hulle vat vir my tronk toe net omdat ek 'n kriminele rekord het.

V: Soos hulle sê, when I do good, no one remembers, but when I do bad, no one forgets.

Navorsers: En was daar nog klomp van jou vriende in die tronk?

A: Nie in Pollsmoor nie. Ek was in charge van 'n ander gevangenis. Hulle het my gerecognise, jy identifiseer jouself, ek het gekry wat ek moes, ek slaap alleen.

Navorsers: Sê nou maar ek moet nou iets steel en tronk toe gaan. Is daar mense wat net niks weet daarvan in die tronk of weet almal van die bendes?

A: Almal weet daarvan.

V: Die tronk het gechange nou, daar is 'n plek wat niks nommers het nie, en daar is 'n plek met net nommers. As ons die prentjie mooi kyk, die tronke is nog vol bloed, maar dit is moeilik om jou op te tel.

A: Dis amper soos dit raak weg.

V: Op die ou end van die dag, die wortel van die nommer is by 3 plekke, Sir Lowry's Pass, Strand en Macassar. Dit is amper soos aftreeplekke, die veterane. So, as jy regtig die ding soek, gaan jy hom kry by ons, by Strand, Sir Lowry's en Macassar. Maar dit is weggesteek. Baie min weet dit, nou ons wat dit weet, dis ons geheim, baie mense kom uit die Cape Flats en kom haal jong mense uit Sir Lowry's en Strand en Macassar om hulle te kom help oorlog maak daai tyd. Of van Hermanus, Sir Lowry's Pass is die gate, dit is die brug, jy moet verby kom, ons demolish jou. Dis rof, hoor.

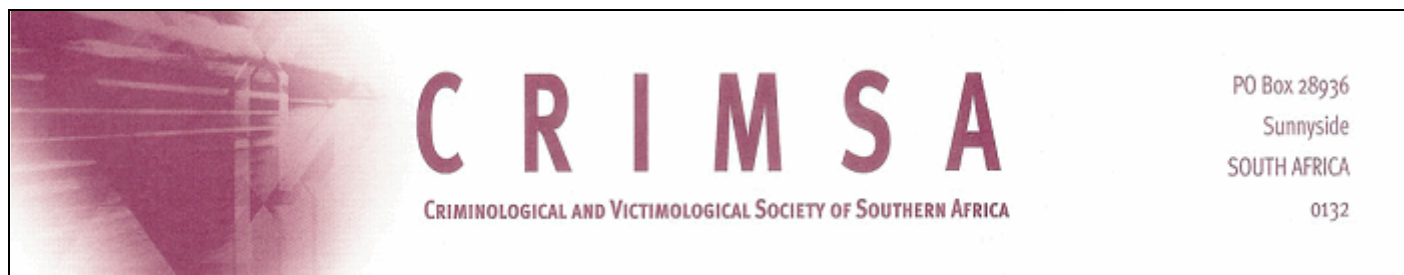
A: Soms word jy respect as jy kan terugstaan van dit af, soos hy nou, hy het sy pad gekies om sy hart vir die Here te gee, en daar word byvoorbeeld binne die gevangenis as jy dit besluit, hulle respekteer jou, maar jy word fyn dopgehou. As jy miss step. Dit gaan tough partykeer binne die bendes, dan bekeer jy vir jou om te kan escape, so hulle los vir hom, maar jy gaan getoets en getreiter word, en as hulle kan sien jy is ernstig oor die ding, dan sal hulle jou uitlos. En hulle gaan jou respekteer.

V: En veral as hulle weet wat jou nommer was, en as jy dalk iets persoonlik vir die nommer gedoen het, iets huge, as jy rotse uit die ouens se pad uitgerol het, ek maak

nou sommer net 'n voorbeeld. Sê nou maar toe hy in die tronk was, het sy familie swaar gekry, nou het ek en 'n paar vriende sy familie gehelp, nou eendag kom ek tronk toe, en hy wat nou 'n rank is, hy kyk na my.

[AFSLUITING]

C: RIGLYNE VIR CRIMSA-ARTIKEL

Editorial policy and requirements

Acta Criminologica

Acta Criminologica, the Southern African Journal of Criminology, is a peer-reviewed academic journal which promotes academic and professional discourse and the publishing of research results on the subject of deviance, conflict, crime and victimisation, social justice and reaction to crime and other conflict related phenomena.

Acta Criminologica is an accredited journal approved by the South African Department of Education and is published regularly by the CRIMINOLOGICAL AND VICTIMOLOGICAL SOCIETY OF SOUTHERN AFRICA (CRIMSA).

Members of CRIMSA will automatically be subscribed to *Acta Criminologica*.

Articles that are submitted for consideration should adhere to the following minimum standards:

16. A typewritten manuscript plus an electronic copy (computer disk or document sent by E-mail in MS Word or Word compatible software programme) may be submitted. If not e-mailed, the file name of the manuscript must be specified on the accompanying computer disk.
17. An executive summary of approximately 300 words on a separate page must also be included.
18. The document should be typed in A4 format using double spacing on one side of the paper only.
19. The title of the article and the author's name and address should appear on the first page.
20. Contributions must be submitted in English and should preferable not exceed 25 typed A4 pages.

21. References, citations and general should be prepared in accordance with the APA Publication Manual. If necessary, content references in the form of end notes may be used to provide additional explanation. References in the text are indicated by the surname(s) of the author(s) and the year of publication, for example (Nkosi, 2005) or Nkosi (2005). A complete reference list in the APA style must be provided, giving all relevant details. All sources must be listed alphabetically by authors' surnames, according to the following examples:

African Charter on the Rights and Welfare of the Child (1999). Retrieved on January 14, 2005 from

<http://www.umn.edu/humanarts/africa/afchild.htm>

Alberts, C., & Meyer, J.C. (1998). The relationship between Marcia's ego identity status and selected variables in an African context. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 20(4), 277-288.

Ammaniti, M., Van Ijzendoorn, M.H., Speranza, A.M., & Tambelli, R. (2000). Internal working models of attachment during late childhood and early adolescence: An exploration of stability and change. *Attachment and Human Development*, 2(3), 328-346.

Arndt, H. (1989). *Children and juveniles in prisons of South Africa*. Heidelberg: Sached/Ravan.

Babbie, E. (1990). *Survey research methods* (2nd ed.). Belmont, CA: Wadsworth.

Republic of South Africa. 1996. *Constitution of the Republic of South Africa, Act 108 of 1996*. Pretoria: Government Printer.

22. Citations should preferably form part of sentences and paragraphs; longer

quotes should be blocked, using single spacing and no quotation marks.

23. A contribution will be considered provided it has been edited and is **ready for processing**: finally edited, stylistically polished and carefully proofread.
24. Tables and diagrams make the layout difficult and should be use **sparingly**. All diagrams and tables must be numbered and referred to in the text.
25. The Editorial Committee will submit such a contribution to referees for evaluation and may alter or amend the manuscript in the interests of stylistic consistency, grammatical correctness or coherence. Refereeing is always anonymous. It remains the prerogative of the editors to publish any submission and their decisions are final. They will not enter into any debate or correspondence regarding any decision made.
26. The authors bear full responsibility for the accuracy of the factual content of their contributions and indemnify CRIMSA or its agent against any loss, damage, cost, liability or expense, including legal and professional fees arising out of legal action against CRIMSA or its agent with regard to actual or alleged infringement of copyright or the intellectual property rights of any natural or legal person. Copyright of all published material is vested in the Criminological and Victimological Society of Southern Africa (CRIMSA).
27. Please note that the views and opinions expressed by the authors are not necessarily those of the editor or CRIMSA and do not necessarily reflect the policies or views of CRIMSA. Authors are solely responsible for the content of their articles.
28. A publication fee will be levied at the discretion of the editors for every article published in the Journal. NGOs, unaffiliated authors, international scholars, etc., who do not have access to research grants to fund expenses of this nature may be exempted. The publication fees are the following:

- a. Paid-up CRIMSA members: R1 250,00
- b. Non-members: R1 650,00

29. Where substantial changes are deemed necessary, contributions may be referred back to the authors for finalisation. Alternatively, where articles exceeding the prescribed length are accepted for publication, an additional fee of R200,00 per page may be levied. In the instances where submissions are not satisfactory (i.e. ready for processing) and require additional attention from the editors, a fee of R1 650,00 may also be levied, notwithstanding the authors' status as members.

30. Manuscripts for publication or enquiries pertaining to *Acta Criminologica* should be directed to:

- The Editor
- *Acta Criminologica*
- C/O Criminology and Criminal Justice
- Monash University - South Africa
- Private Bag X60
- Roodepoort
- South Africa
- 1725

Or

E-mail: robert.peacock@arts.monash.edu

Peer review

According to the Policy for Measurement of Research Output of Public Higher Education Institutions (Department of Education, South Africa), research output is defined as "textual output where research is understood as original, systematic investigation undertaken in order to gain new knowledge and understanding." Therefore, an uncritical synthesis of literature without contributing any new insight to existing knowledge falls outside the scope of this definition. Furthermore, "peer evaluation of the research is considered a fundamental prerequisite of all recognised output and is the mechanism of ensuring and thus enhancing quality." The refereeing process is anonymous and the identity of referees will remain confidential. Evaluators agreeing to referee articles are

requested to provide, where possible, critical and constructive feedback on the work of their peers. They are requested to make a recommendation based on the following:

- Accept for publication in its present form
- Accept with minor revisions as indicated
- Resubmit with major revisions in accordance with critical and constructive feedback provided
- Reject (unlikely to be accepted even after revision). In this instance it would be senseless to provide feedback and the decision of the editors would be final.

Apart from scientific shortcomings or inconsistencies, the following evaluative criteria are considered:

- The theme is academically significant (timely, important, in need of addressing)
- The theme contributes to an existing (professional) body of knowledge (knowledge useful)
- Author=s goals and objectives are clearly stated
- The article addresses (unpacks) themes logically, consistently and convincingly
- The paper demonstrates an adequate understanding of the literature in the field
- The research design is built on adequate understanding, evidence, informational input
- The interpretative potential of the data has been realised
- The paper demonstrates a critical self-awareness of the author=s own perspectives and interests
- Holistically, the paper is properly integrated and clearly expresses its case measured against the technical language of the field (theory, data and critical perspectives are well structured and the presentation is clear)
- Conclusions are clearly stated and adequately tie together the elements of the paper

- The standard of writing (including spelling and grammar) is satisfactory
- The APA reference technique is consistently applied throughout the article
- Sources consulted are sufficiently acknowledged (including the bibliography) and consistently cited to:
 - supply academically sound **evidence** on which the author=s observations, statements, and/or conclusions are based
 - enable readers to **consult** original sources themselves (precisely stating where and/or under which circumstances)
 - **acknowledge** the authors from whom information was taken.

The CRIMSA website is created and hosted in-house by [Sabinet Online](#) and is part of the [SA ePublications](#) service. Comments or suggestions on this site can be sent to Stephan[at]sabinet.co.za. All information and images on this site are Copyright Protected.